

รายงานผลการสำรวจข้าวนาปรัง
ปี 2547

REPORT OF THE SECOND RICE SURVEY
YEAR 2004

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เอกสารสถิติการเกษตร เลขที่ 411
กันยายน 2548

OFFICE OF AGRICULTURAL ECONOMICS
MINISTRY OF AGRICULTURE AND COOPERATIVES
AGRICULTURAL STATISTICS NO. 411
SEPTEMBER 2005

คำนำ

การสำรวจข้อมูลการเกษตรเป็นภารกิจของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ตามพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. 2522 โดยมีศูนย์สารสนเทศการเกษตรรับผิดชอบงานด้านวิชาการสถิติและมีผู้รับผิดชอบงานสำรวจในภาคสนาม คือ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขตทั้ง 9 เขตทั่วประเทศ การดำเนินงานที่ผ่านมาในแต่ละปีจะมีจำนวนสินค้าเกษตรที่ต้องทำการสำรวจทั้งพืชและปศุสัตว์มากกว่า 20 ชนิด ซึ่งรวมถึงข้าวที่เป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ในฐานะที่เป็นประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญของโลกและสามารถนำรายได้เข้าประเทศไม่ต่ำกว่าปีละ 1 แสนล้านบาท สำหรับข้าวนาปรังซึ่งเกษตรกรเพาะปลูกนอกฤดูการเพาะปลูกปกติ นั้น มีส่วนแบ่งในมูลค่าของปริมาณการส่งออกอยู่ไม่น้อย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจะต้องมีการดำเนินการสำรวจอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง แม่นยำ ทันสมัย และมีรายละเอียดของข้อมูลเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน

รายงานผลการสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547 ฉบับนี้เป็นเอกสารสถิติการเกษตรที่ศูนย์สารสนเทศการเกษตรจัดพิมพ์ขึ้น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลในรายละเอียดทางด้านการผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิตของข้าวนาปรังที่ได้จากการสำรวจด้วยตัวอย่างโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขตเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลในภาคสนาม

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะที่เป็นผู้วางแผนการสำรวจ วิเคราะห์ผล และจัดพิมพ์เผยแพร่ ใคร่ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและเกษตรกรตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และหวังว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่ใช้ข้อมูลทั้งภาครัฐและเอกชน ศูนย์สารสนเทศการเกษตรพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นจากทุกท่านที่ใช้ข้อมูล เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงงานด้านสถิติที่เกี่ยวข้อง การจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลการเกษตร ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
โทร.0-2579-8544, cai-info2@oae.go.th
กันยายน 2548

สารบัญ

	หน้า
1. สรุปผลการสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547	1
2. คำว่ร็อนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง	6
3. ชนิดของข้าวนาปรัง	18
4. การชลประทาน	29
5. เทคโนโลยีและการใช้ปัจจัยการผลิต	41
5.1 วิธีการปลูก	41
5.2 พันธุ์	51
5.3 การใช้เมล็ดพันธุ์	69
5.4 การใช้ปุ๋ยเคมี	79
6. ช่วงฤดูการผลิตและการขายผลผลิตของข้าวนาปรัง	84
6.1 ช่วงเวลาการเพาะปลูก	84
6.2 ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต	97
6.3 ช่วงเวลาการขายผลผลิตของข้าวนาปรัง	110
ภาคผนวก	
1. วัตถุประสงค์	123
2. ระเบียบวิธีสำรวจ	123
3. ขอบเขตของการสำรวจ	125
4. ช่วงระยะเวลาการสำรวจ	125
5. คำนิยาม	125

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	เปรียบเทียบเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปรัง ระดับภาคและประเทศ ปี 2546 กับ ปี 2547	5
ตารางที่ 2	ครัวเรือนเกษตรกร : ร้อยละและจำนวนครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาด เนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปรัง ปี 2547	8
ตารางที่ 3	ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปรัง ปี 2547	20
ตารางที่ 4	การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปรัง ปี 2547	32
ตารางที่ 5	วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปรัง ปี 2547	43
ตารางที่ 6	พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปรัง ปี 2547	53
ตารางที่ 7	เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ของข้าวนาปรัง ปี 2547	71
ตารางที่ 8	ปุ๋ยเคมี : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่ใส่ปุ๋ย ปริมาณและอัตราการใส่ปุ๋ยเคมี ของข้าวนาปรัง ปี 2547	81
ตารางที่ 9	ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน ของข้าวนาปรัง ปี 2547	86
ตารางที่ 10	ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต : ร้อยละและปริมาณผลผลิตรายเดือน ของข้าวนาปรัง ปี 2547	99
ตารางที่ 11	ช่วงเวลาการขายผลผลิต : ร้อยละการขายผลผลิตรายเดือน ของข้าวนาปรังปี 2546	112

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตของข้าวนาปรัง รายภาค ปี 2547	3
ภาพที่ 2 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ระดับภาค และประเทศ ปี 2547	4
ภาพที่ 3 จำนวนคร่าวเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปรัง รวมทั้งประเทศ ปี 2547	7
ภาพที่ 4 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่จำแนกตามชนิดของข้าวนาปรัง รายภาค ปี 2547	19
ภาพที่ 5 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่จำแนกตามเขตชลประทาน ของข้าวนาปรัง รายภาค ปี 2547	30
ภาพที่ 6 การชลประทาน : ร้อยละและเนื้อที่เพาะปลูกจำแนกตามเขตชลประทาน ของข้าวนาปรัง ระดับภาคและประเทศ ปี 2547	31
ภาพที่ 7 วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่จำแนกตาม วิธีการปลูกของข้าวนาปรัง รวมทั้งประเทศ ปี 2547	42
ภาพที่ 8 พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่จำแนกตามพันธุ์ ของข้าวนาปรัง รวมทั้งประเทศ ปี 2547	52
ภาพที่ 9 การใช้เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่ จำแนกตามวิธีการปลูกของข้าวนาปรัง รวมทั้งประเทศ ปี 2547	70
ภาพที่ 10 การใช้ปุ๋ยเคมี : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่ใส่ปุ๋ย และอัตราการใส่ปุ๋ยของข้าวนาปรัง รวมทั้งประเทศ ปี 2547	80
ภาพที่ 11 ช่วงเวลาการเพาะปลูก : เปรียบเทียบร้อยละเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน ของข้าวนาปรังระดับประเทศ ปี 2546 กับ ปี 2547	85
ภาพที่ 12 ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต : เปรียบเทียบร้อยละผลผลิตจากการเก็บเกี่ยว รายเดือนของข้าวนาปรัง ระดับประเทศ ปี 2546 กับ ปี 2547	98
ภาพที่ 13 ช่วงเวลาการขายผลผลิต : ร้อยละการขายผลผลิตรายเดือนจำแนกตามชนิด ของข้าวนาปรัง ระดับประเทศ ปี 2546	111

รายงานผลการสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547

1. สรุปผลการสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547

เนื้อที่เพาะปลูก จากการสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547 พบว่าเนื้อที่เพาะปลูกทั้งประเทศประมาณ 9.432 ล้านไร่ ลดลงจากปีที่แล้วประมาณ 0.101 ล้านไร่ หรือลดลงร้อยละ 1.06 แหล่งผลิตสำคัญของข้าวนาปรังอยู่ในบริเวณที่ลุ่มภาคกลาง มีเนื้อที่เพาะปลูกประมาณ 5.340 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 56.61 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งประเทศ โดยจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตสำคัญได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีเนื้อที่เพาะปลูกมากที่สุดประมาณ 1.121 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 11.89 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งประเทศ ส่วนจังหวัดที่เนื้อที่เพาะปลูกรองลงมาได้แก่ ชัยนาทและพระนครศรีอยุธยา สำหรับภาคเหนือซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญรองจากภาคกลาง เนื้อที่เพาะปลูกประมาณ 3.047 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 32.30 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งประเทศ จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกของภาคเหนือ คือ นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ปลูกกระจัดกระจายในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งไม่มากนัก

ผลผลิต ผลผลิตรวมทั้งประเทศประมาณ 6.332 ล้านตัน โดยลดลงจาก 6.426 ล้านตัน ของปีที่แล้วประมาณ 0.094 ล้านตัน หรือลดลงร้อยละ 1.46 ผลผลิตส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 59.74 จะอยู่ในบริเวณภาคกลางและที่เหลือเป็นผลผลิตของภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ร้อยละ 6.39 และ 1.69 ตามลำดับ

ผลผลิตต่อไร่ ผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547 โดยเฉลี่ยทั้งประเทศประมาณ 671 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากไร่ละ 674 กิโลกรัมของปีที่แล้ว 3 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 0.45

ผลการสำรวจในแต่ละภาคสรุปได้ดังนี้

ภาคเหนือ

เนื้อที่เพาะปลูก ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 3.047 ล้านไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อที่เพาะปลูกปีที่แล้ว 3.360 ล้านไร่ ปรากฏว่าลดลง 0.313 ล้านไร่ หรือลดลงร้อยละ 9.34

ผลผลิต ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 2.037 ล้านตัน เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตปีที่แล้ว 2.248 ล้านตัน ปรากฏว่าลดลง 0.211 หรือลดลงร้อยละ 9.39

ผลผลิตต่อไร่ ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 669 กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตต่อไร่ปีที่แล้ว ปรากฏว่าผลผลิตต่อไร่เท่าเดิม

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เนื้อที่เพาะปลูก ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 0.805 ล้านไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อที่เพาะปลูกปีที่แล้ว 0.879 ล้านไร่ ปรากฏว่าลดลง 0.074 ล้านไร่ หรือลดลงร้อยละ 8.51

ผลผลิต ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 0.405 ล้านตัน เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตปีที่แล้ว 0.449 ล้านตัน ปรากฏว่าลดลง 0.045 หรือลดลงร้อยละ 9.97

ผลผลิตต่อไร่ ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 503 กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตต่อไร่ของปีที่แล้ว 511 กิโลกรัม ปรากฏว่าลดลง 8 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 1.57

ภาคกลาง

เนื้อที่เพาะปลูก ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 5.340 ล้านไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อที่เพาะปลูกปีที่แล้ว 5.142 ล้านไร่ ปรากฏว่าเพิ่มขึ้น 0.198 ล้านไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.84

ผลผลิต ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 3.783 ล้านตัน เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตปีที่แล้ว 3.660 ล้านตัน ปรากฏว่าเพิ่มขึ้น 0.123 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.36

ผลผลิตต่อไร่ ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 708 กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตต่อไร่ของปีที่แล้ว 712 กิโลกรัม ปรากฏว่าลดลง 4 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 0.56

ภาคใต้

เนื้อที่เพาะปลูก ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 0.241 ล้านไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อที่เพาะปลูกปีที่แล้ว 0.151 ล้านไร่ ปรากฏว่าเพิ่มขึ้น 0.090 ล้านไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 60

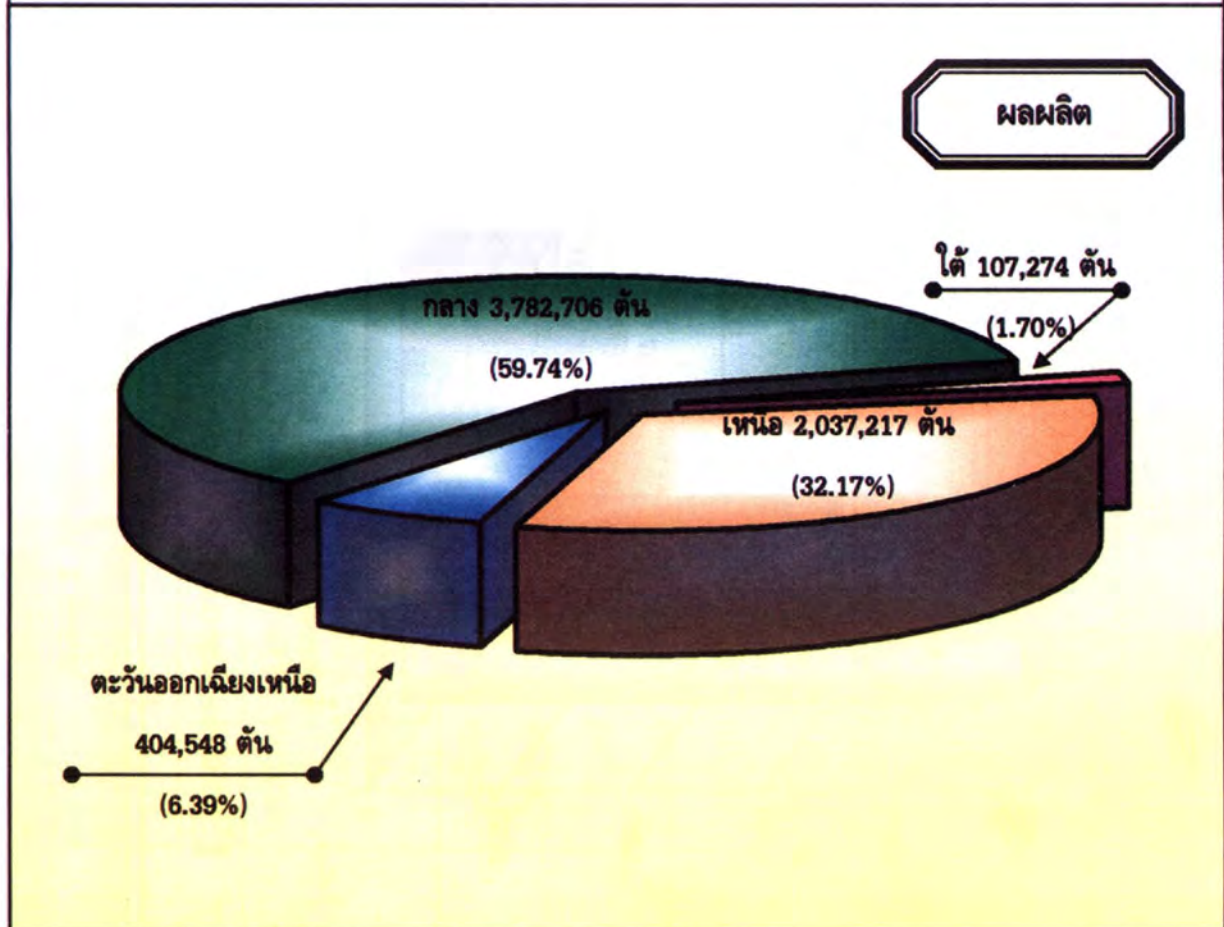
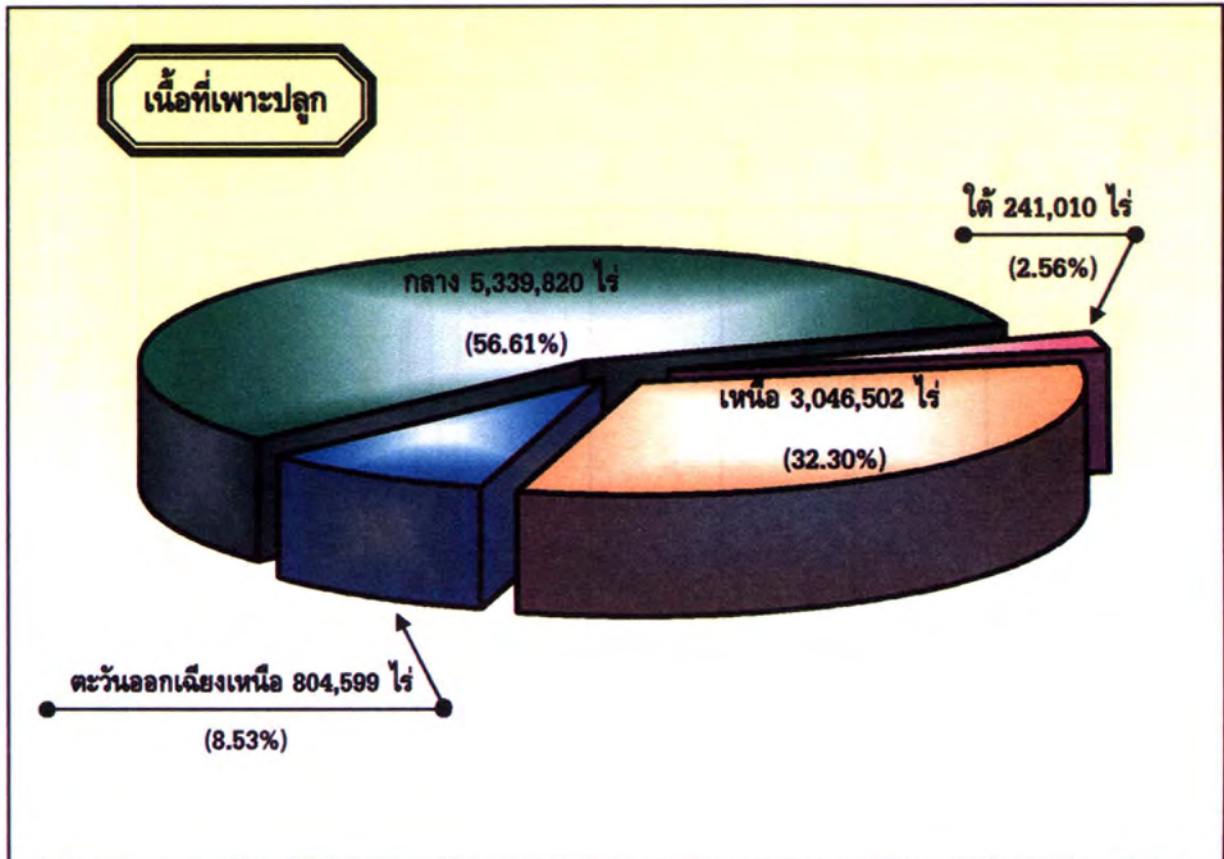
ผลผลิต ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 0.107 ล้านตัน เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตปีที่แล้ว 0.068 ล้านตัน ปรากฏว่าเพิ่มขึ้น 0.039 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.58

ผลผลิตต่อไร่ ข้าวนาปรัง ปี 2547 มีประมาณ 445 กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตต่อไร่ของปีที่แล้ว 452 กิโลกรัม ปรากฏว่าลดลง 7 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 1.55

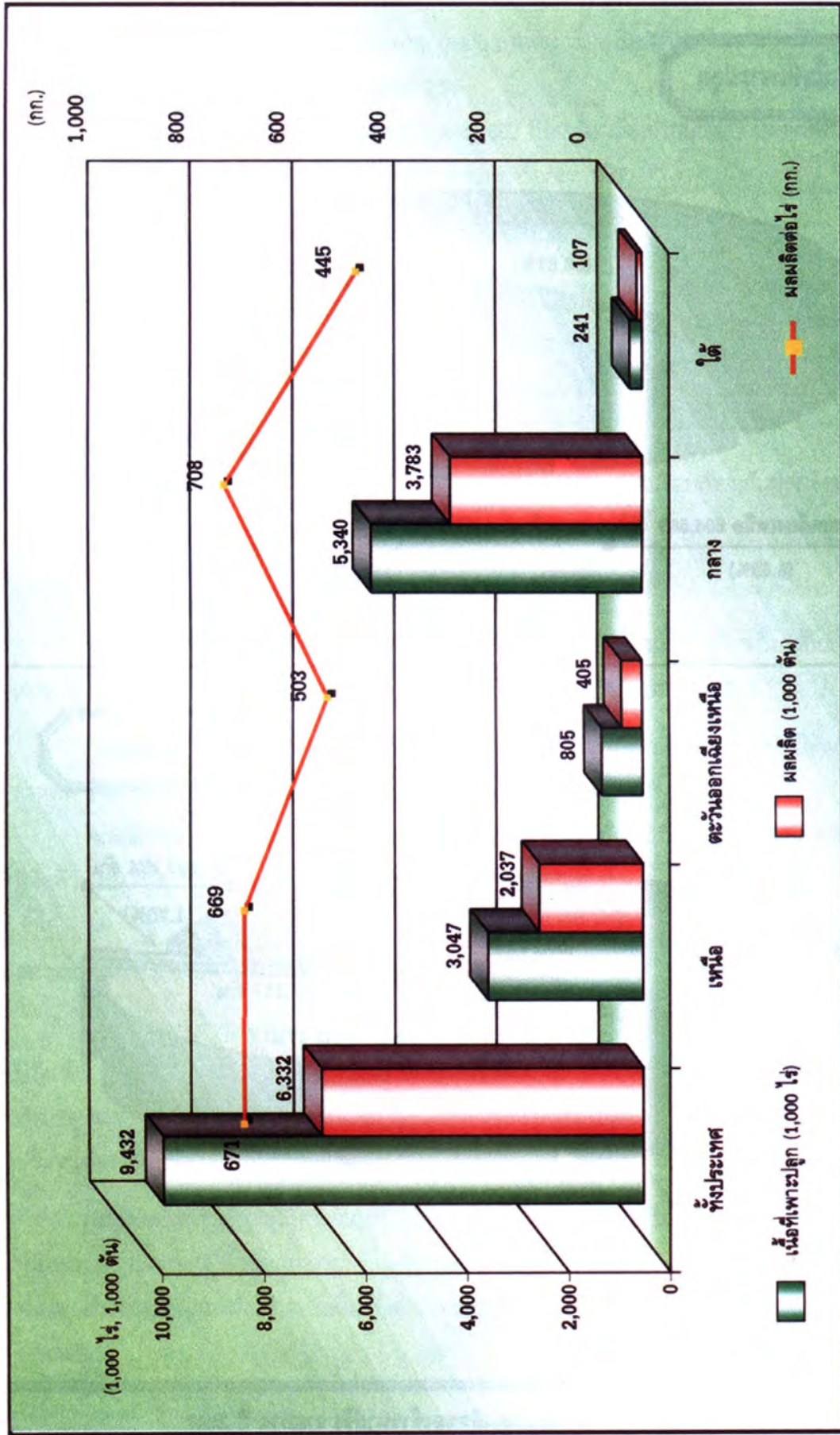
สถานการณ์การเพาะปลูกและการผลิต

เมื่อพิจารณาข้าวนาปรัง ปี 2547 พบว่าทั้งประเทศมีเนื้อที่เพาะปลูกลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว แต่ในระดับภาคกลับพบว่าภาคกลางและภาคใต้มีเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเนื่องจากในปีนี้กรมชลประทานสามารถปล่อยน้ำให้เกษตรกรเพาะปลูกได้มากกว่าปีที่ผ่านมา เพราะน้ำในเขื่อนบางเขื่อนมีปริมาณมาก เช่น เขื่อนแก่งกระจาน รวมทั้งปริมาณน้ำโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดีมีเพียงพอต่อการเพาะปลูก

ส่วนสถานการณ์การผลิตข้าวนาปรังในภาพรวมทั้งประเทศพบว่าปริมาณผลผลิตและผลผลิตต่อไร่กลับลดลง เนื่องจากปีนี้กลับสู่ภาวะปกติไม่ต้องปลูกทดแทนข้าวนาปีที่เสียหายจากการถูกน้ำท่วมเหมือนปีที่ผ่านมา ประกอบกับสภาพดินฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตเท่าที่ควรจึงทำให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ลดลง

ภาพที่ 1 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตของข้าวนาปรัง รายภาค ปี 2547

ภาพที่ 2 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ระดับภาคและประเทศ ปี 2547

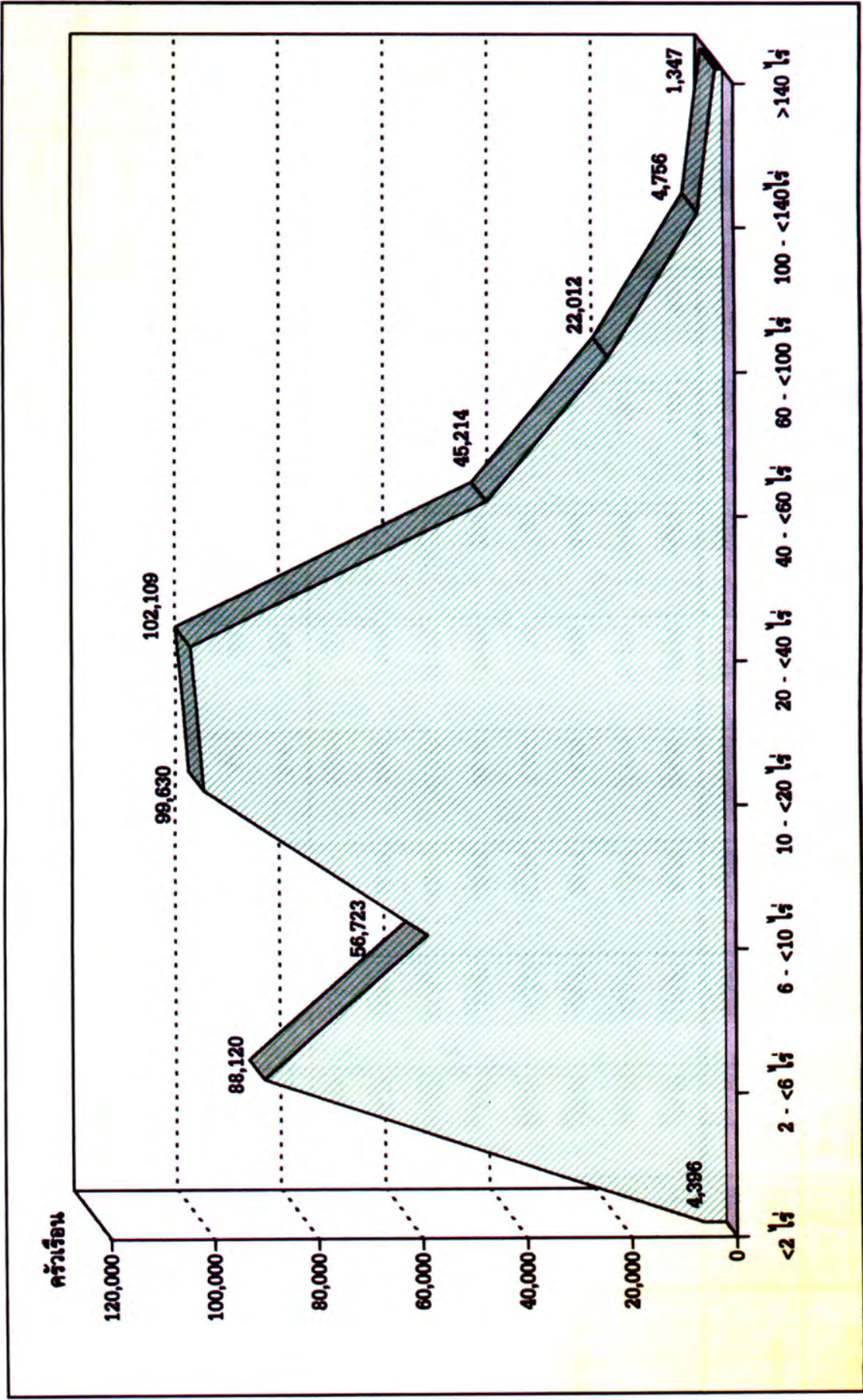
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ระดับภาคและประเทศ ปี 2546 กับปี 2547

ประเทศ / ภาค	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)					
	ปี	ผลต่าง (+, -)		ปี	ผลต่าง (+, -)		ปี	ผลต่าง (+, -)				
	2546	2547	ปริมาณ	ร้อยละ	2546	2547	ปริมาณ	ร้อยละ	2546	2547	ปริมาณ	ร้อยละ
รวมทั้งประเทศ	9,532,669	9,431,931	-100,738	-1.06	6,425,614	6,331,745	-93,869	-1.46	674	671	-3	-0.45
ข้าวจ้าว	9,247,800	9,123,755	-124,045	-1.34	6,301,465	6,189,744	-111,721	-1.77	681	678	-3	-0.44
ข้าวเหนียว	284,869	308,176	23,307	8.18	124,149	142,001	17,852	14.38	436	461	25	5.73
เหนือ	3,360,384	3,046,502	-313,882	-9.34	2,248,317	2,037,217	-211,100	-9.39	669	669	0	0.00
ข้าวจ้าว	3,303,136	2,968,750	-334,386	-10.12	2,215,460	1,988,155	-227,305	-10.26	671	670	-1	-0.15
ข้าวเหนียว	57,248	77,752	20,504	35.82	32,857	49,062	16,205	49.32	574	631	57	9.93
ตะวันออกเฉียงเหนือ	879,440	804,599	-74,841	-8.51	449,366	404,548	-44,818	-9.97	511	503	-8	-1.57
ข้าวจ้าว	651,819	574,175	-77,644	-11.91	358,074	311,609	-46,465	-12.98	549	543	-6	-1.09
ข้าวเหนียว	227,621	230,424	2,803	1.23	91,292	92,939	1,647	1.80	401	403	2	0.50
กลาง	5,142,212	5,339,820	197,608	3.84	3,659,856	3,782,706	122,850	3.36	712	708	-4	-0.56
ข้าวจ้าว	5,142,212	5,339,820	197,608	3.84	3,659,856	3,782,706	122,850	3.36	712	708	-4	-0.56
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ใต้	150,633	241,010	90,377	60.00	68,075	107,274	39,199	57.58	452	445	-7	-1.55
ข้าวจ้าว	150,633	241,010	90,377	60.00	68,075	107,274	39,199	57.58	452	445	-7	-1.55
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2. ครั้วเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง

การสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547 พบว่ามีจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังรวมทั้งประเทศ ประมาณ 424,307 ครั้วเรือน โดยเฉลี่ยแต่ละครั้วเรือนจะปลูกข้าวนาปรังประมาณ 22.23 ไร่ ภาคกลาง เป็นภาคที่เกษตรกรนิยมปลูกข้าวนาปรังมากที่สุด คือ 196,549 ครั้วเรือน หรือร้อยละ 46.32 ของจำนวน ครั้วเรือนผู้ปลูกข้าวทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกครั้วเรือนละประมาณ 27.17 ไร่ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ เกษตรกรปลูกข้าวนาปรัง 128,399 ครั้วเรือน หรือร้อยละ 30.26 ของครั้วเรือนผู้ปลูกทั่วประเทศ เนื้อที่เพาะปลูกครั้วเรือนละประมาณ 23.73 ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 75,170 ครั้วเรือน เนื้อที่เพาะปลูก ครั้วเรือนละประมาณ 10.70 ไร่ และภาคใต้ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง 24,189 ครั้วเรือน เนื้อที่เพาะปลูก ครั้วเรือนละประมาณ 9.96 ไร่

เมื่อพิจารณาขนาดเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง พบว่าเกษตรกรปลูกข้าวนาปรังในขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ระหว่าง 20 - 40 ไร่ มีมากที่สุดประมาณ 102,109 ครั้วเรือน หรือร้อยละ 24.06 รองลงมา ได้แก่ ขนาดเนื้อที่ เพาะปลูกระหว่าง 10 - 20 ไร่ มีจำนวนครั้วเรือนผู้ปลูกประมาณ 99,630 ครั้วเรือน หรือร้อยละ 23.48 โดยมีจำนวนเกษตรกรประมาณ 4,396 ครั้วเรือน หรือร้อยละ 1.04 ที่ปลูกข้าวนาปรังน้อยกว่า 2 ไร่ และเกษตรกรประมาณ 6,103 ครั้วเรือน หรือ ร้อยละ 1.44 ที่ปลูกข้าวนาปรังมากกว่า 100 ไร่ขึ้นไป

ภาพที่ 3 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรรมตามขนาดพื้นที่เพาะปลูกของครัวเรือน รวมทั่วประเทศ ปี 2547

ตารางที่ 2 ครั้วเรือแม่เกษตรกร : ร้อยละและจำนวนครั้วเรือแม่เกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของชาวปราง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนครั้วเรือแม่เกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก										รวม ร้อยละ/ครั้วเรือแม่	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อครั้วเรือแม่
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่			
รวมทั้งประเทศ	1.04	20.77	13.37	23.48	24.06	10.65	5.19	1.12	0.32	100.00	424,307	22.23
เหนือ	1.43	24.59	10.65	24.56	24.55	7.91	5.02	1.07	0.22	100.00	128,399	23.73
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1,834	31,570	13,676	31,539	31,524	10,151	6,444	1,381	280	100.00	75,170	10.70
กลาง	2.16	47.78	20.93	23.67	5.35	0.05	0.06	-	-	100.00	196,549	27.17
ใต้	1,620	35,917	15,733	17,794	4,022	38	46	-	-	100.00	24,189	9.96
	0.12	5.77	11.91	22.72	32.16	17.37	7.69	1.72	0.54	100.00	100.00	100.00
	244	11,350	23,403	44,664	63,205	34,132	15,109	3,375	1,067	100.00	100.00	100.00
	2.88	38.38	16.17	23.29	13.88	3.69	1.71	-	-	100.00	100.00	100.00
	698	9,283	3,911	5,633	3,358	893	413	-	-	100.00	100.00	100.00
เรียงราย	1.14	40.13	21.22	29.41	6.09	2.01	-	-	-	100.00	100.00	100.00
	96	3,379	1,787	2,476	513	169	-	-	-	100.00	100.00	100.00
พะเยา	9.54	77.74	12.72	-	-	-	-	-	-	100.00	100.00	100.00
	33	269	44	-	-	-	-	-	-	100.00	100.00	100.00
ลำปาง	24.96	67.64	7.13	0.27	-	-	-	-	-	100.00	100.00	100.00
	546	1,480	156	6	-	-	-	-	-	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ) ครั้วเรือนเกษตรกร : ร้อยละและจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก										รวม ร้อยละ/ครั้วเรือน	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อครั้วเรือน
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่			
ล้าพูน	3.42	53.69	14.12	15.83	10.48	2.46	-	-	-	-	100.00	
เชียงใหม่	32	502	132	148	98	23	-	-	-	-	935	5.08
แม่ฮ่องสอน	529	3,295	1,171	470	-	45	-	-	-	-	5,510	6.77
ตาก	3	13	6	-	-	-	-	-	-	-	22	3.09
กำแพงเพชร	186	1,686	300	787	-	-	-	-	-	-	2,959	6.36
สุโขทัย	-	83.33	16.67	-	-	-	-	-	-	-	100.00	
	-	12,265	2,453	-	-	-	-	-	-	-	14,718	31.20
	1.67	23.18	17.56	30.57	18.84	5.23	2.95	-	-	-	100.00	
แพร่	224	3,110	2,355	4,101	2,528	702	396	-	-	-	13,416	20.82
	12.18	40.75	21.78	22.95	2.34	-	-	-	-	-	100.00	
	52	174	93	98	10	-	-	-	-	-	427	4.98
น่าน	-	4.79	6.44	31.02	36.63	12.95	6.93	1.24	-	-	100.00	
	-	58	78	376	444	157	84	15	-	-	1,212	2.35

ตารางที่ 2 (ต่อ) คริวเรือแกนตรกร : ร้อยละและจำนวนคริวเรือแกนตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนคริวเรือแกนตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก										รวม ร้อยละ/คริวเรือ	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อคริวเรือ
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่			
อุดรธานี	0.77	15.79	12.09	41.33	24.60	3.92	0.94	0.28	0.28	0.28	100.00	
พิษณุโลก	55	1,120	858	2,932	1,745	278	67	20	20	20	7,095	17.13
พิจิตร	0.32	8.67	9.39	32.56	35.38	6.84	5.80	1.04	-	-	100.00	
	78	2,093	2,268	7,861	8,543	1,651	1,400	250	-	-	24,144	23.49
	-	2.14	2.77	20.30	41.82	17.35	12.91	2.41	0.30	0.30	100.00	
นครสวรรค์	-	392	507	3,714	7,652	3,175	2,362	441	54	54	18,297	31.97
	-	4.15	4.99	28.53	34.42	15.50	8.39	3.13	0.89	0.89	100.00	
อุทัยธานี	-	868	1,042	5,967	7,199	3,242	1,755	655	186	186	20,914	33.02
	-	9.86	4.60	29.79	39.81	9.92	6.02	-	-	-	100.00	
เพชรบูรณ์	-	623	291	1,882	2,515	627	380	-	-	-	6,318	22.96
	-	16.44	9.14	48.78	18.74	5.55	-	-	1.35	1.35	100.00	
เลย	15.09	84.91	-	-	-	-	-	-	-	20	1,478	9.25
	59	332	-	-	-	-	-	-	-	-	391	3.48
หนองบัวลำภู	-	62.82	20.74	16.44	-	-	-	-	-	-	100.00	
	-	424	140	111	-	-	-	-	-	-	675	7.57

ตารางที่ 2 (ต่อ) ครั้วเรือนเกษตรกร : ร้อยละและจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปี ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก										รวม ร้อยละ/ครั้วเรือน	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อครั้วเรือน
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่			
อุดรธานี	6.27	62.46	6.27	18.73	6.27	-	-	-	-	-	100.00	
หนองคาย	203	2,024	203	607	203	-	-	-	-	-	3,240	7.29
สกลนคร	-	52.82	11.71	23.80	11.67	-	-	-	-	-	100.00	
	-	2,377	527	1,071	525	-	-	-	-	-	4,500	9.65
	-	73.17	14.27	7.18	5.38	-	-	-	-	-	100.00	
	-	1,661	324	163	122	-	-	-	-	-	2,270	5.01
นครพนม	-	57.04	24.20	15.62	3.14	-	-	-	-	-	100.00	
	-	1,037	440	284	57	-	-	-	-	-	1,818	7.90
มุกดาหาร	7.41	59.26	18.52	14.81	-	-	-	-	-	-	100.00	
	2	16	5	4	-	-	-	-	-	-	27	5.85
ยโสธร	-	29.75	29.75	35.08	5.42	-	-	-	-	-	100.00	
	-	752	752	887	137	-	-	-	-	-	2,528	4.96
อำนาจเจริญ	-	59.55	27.56	12.89	-	-	-	-	-	-	100.00	
	-	134	62	29	-	-	-	-	-	-	225	5.20
อุบลราชธานี	1.79	61.36	15.37	20.51	0.97	-	-	-	-	-	100.00	
	133	4,564	1,143	1,526	72	-	-	-	-	-	7,438	8.01

ตารางที่ 2 (ต่อ) คริวเรือเกษตรกร : ร้อยละและจำนวนคริวเรือเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปี ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนคริวเรือเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก										รวม	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อคริวเรือ
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่			
ศรีสะเกษ	22.44	55.08	16.83	5.65	-	-	-	-	-	-	100.00	
	524	1,286	393	132	-	-	-	-	-	-	2,335	6.04
สุรินทร์	5.31	75.89	12.83	5.97	-	-	-	-	-	-	100.00	
	24	343	58	27	-	-	-	-	-	-	452	6.11
บุรีรัมย์	-	92.70	2.75	4.55	-	-	-	-	-	-	100.00	
	-	673	20	33	-	-	-	-	-	-	726	4.35
มหาสารคาม	1.89	32.68	23.46	32.23	9.23	0.51	-	-	-	-	100.00	
	141	2,440	1,752	2,407	689	38	-	-	-	-	7,467	16.40
ร้อยเอ็ด	-	31.70	20.57	41.55	6.18	-	-	-	-	-	100.00	
	-	2,110	1,369	2,765	411	-	-	-	-	-	6,655	8.32
กาฬสินธุ์	2.38	48.02	21.32	24.15	4.13	-	-	-	-	-	100.00	
	382	7,707	3,421	3,876	663	-	-	-	-	-	16,049	13.72
ขอนแก่น	1.75	35.01	28.37	25.56	8.78	-	0.53	-	-	-	100.00	
	152	3,044	2,466	2,222	763	46	-	-	-	-	8,693	13.73
ชัยภูมิ	-	46.19	33.25	17.90	2.66	-	-	-	-	-	100.00	
	-	1,285	925	498	74	-	-	-	-	-	2,782	6.94

ตารางที่ 2 (ต่อ) คริวเรือเกษตรกร : ร้อยละและจำนวนคริวเรือเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนคริวเรือเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก											รวม	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อคริวเรือ	
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่					
นครราชสีมา	-	53.75	25.12	16.70	4.43	-	-	-	-	-	-	-	100.00	
สระบุรี	-	3,708	1,733	1,152	306	-	-	-	-	-	-	-	6,899	10.88
ลพบุรี	1.73	17.66	8.14	29.12	27.16	11.70	4.02	0.47	-	-	-	-	100.00	
สิงห์บุรี	0.45	6.05	8.45	17.65	29.66	17.98	15.13	2.30	2.33	2.33	2.33	2.33	100.00	
ชัยนาท	0.16	6.43	8.27	25.01	30.34	16.20	9.33	3.39	0.87	0.87	0.87	0.87	100.00	
สุพรรณบุรี	0.11	8.83	10.43	29.01	32.18	11.08	6.48	1.41	0.47	0.47	0.47	0.47	100.00	
อ่างทอง	-	8.25	11.75	37.84	33.77	5.71	2.40	-	0.28	0.28	0.28	0.28	100.00	
อยุธยา	0.23	6.23	5.01	21.28	36.62	19.49	9.08	1.69	0.37	0.37	0.37	0.37	100.00	
	35	939	755	3,206	5,516	2,935	1,368	255	56	56	56	56	15,065	36.84

ตารางที่ 2 (ต่อ) ครีวเรือนเกษตรกร : ร้อยละและจำนวนครีวเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของชาวปราง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนครีวเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก										รวม ร้อยละ/ครีวเรือน	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อครีวเรือน
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่			
นนทบุรี	-	2.53	7.64	13.00	33.32	23.15	17.81	1.70	0.85	100.00	26.79	
กรุงเทพฯ	-	110	332	565	1,448	1,006	774	74	37	4,346	26.79	
ปทุมธานี	-	-	2.00	17.02	42.01	17.62	14.66	5.77	0.92	100.00	27.99	
นครนายก	-	2.47	4.95	20.56	48.99	16.86	6.17	-	23	100.00	27.99	
ปราจีนบุรี	-	193	387	1,609	3,833	1,319	483	-	-	7,824	33.48	
ฉะเชิงเทรา	-	0.80	1.01	17.24	38.71	27.23	12.08	2.93	-	100.00	26.19	
สระแก้ว	-	23	29	494	1,109	780	346	84	-	2,865	26.19	
ตราด	-	4.19	4.36	27.82	34.30	21.09	7.46	0.78	-	100.00	29.03	
	-	150	156	996	1,228	755	267	28	-	3,580	29.03	
	-	1.70	3.22	25.98	43.57	16.11	9.02	0.40	-	100.00	33.31	
	-	163	309	2,493	4,181	1,546	866	38	-	9,596	33.31	
	3.63	10.27	24.77	45.02	16.31	-	-	-	-	100.00	13.08	
	12	34	82	149	54	-	-	-	-	331	13.08	
	-	-	23.89	62.83	9.74	3.54	-	-	-	100.00	11.85	
	-	-	27	71	11	4	-	-	-	113	11.85	

ตารางที่ 2 (ต่อ) คริวเรือเกษตรกร : ร้อยละและจำนวนคริวเรือเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปี ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนคริวเรือเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก										รวม ร้อยละ/คริวเรือ	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อคริวเรือ
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่			
ระยอง	-	45.04	26.79	20.89	7.28	-	-	-	-	-	100.00	
ชลบุรี	-	427	254	198	69	-	-	-	-	-	948	9.99
สมุทรปราการ	-	-	51.58	24.21	24.21	-	-	-	-	-	100.00	
สมุทรสาคร	-	-	98	46	46	-	-	-	-	-	190	15.99
นครปฐม	-	-	2.11	6.00	39.06	37.45	11.83	2.11	1.44	1.44	100.00	
กาญจนบุรี	-	-	25	71	462	443	140	25	17	17	1,183	26.73
ราชบุรี	-	-	-	28.93	42.56	21.38	7.13	-	-	-	100.00	
สมุทรสงคราม	-	-	-	138	203	102	34	-	-	-	477	25.53
นครปฐม	-	0.45	16.16	13.11	30.66	27.66	7.92	3.21	0.83	0.83	100.00	
กาญจนบุรี	-	63	2,273	1,845	4,314	3,891	1,114	452	117	117	14,069	26.46
ราชบุรี	-	3.98	30.49	16.03	29.24	17.04	2.44	0.78	-	-	100.00	
ราชบุรี	-	326	2,497	1,313	2,395	1,396	200	64	-	-	8,191	18.20
สมุทรสงคราม	-	1.37	16.56	18.07	29.14	25.86	4.00	3.63	1.37	1.37	100.00	
สมุทรสงคราม	-	172	2,079	2,269	3,658	3,247	502	456	172	172	12,555	17.75
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	24.90	75.10	-	-	-	-	100.00	
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	63	190	-	-	-	-	253	19.96

ตารางที่ 2 (ต่อ) คริวเรือนเกษตรกร : ร้อยละและจำนวนคริวเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนคริวเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก										รวม ร้อยละ/คริวเรือน	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อคริวเรือน
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่			
เพชรบุรี	-	0.53	15.75	11.80	26.62	31.46	11.76	1.74	0.34	100.00	14.83	
ประจวบคีรีขันธ์	-	81	2,412	1,807	4,077	4,818	1,801	266	52	15,314	14.83	
ชุมพร	-	310	2,155	564	871	257	102	-	-	4,259	9.28	
สุราษฎร์ธานี	3.29	39.96	23.36	29.93	3.46	-	-	-	-	100.00	5.81	
นครศรีธรรมราช	19	231	135	173	20	-	-	-	-	578	5.81	
พัทลุง	4.56	27.28	18.16	36.32	13.68	-	-	-	-	100.00	8.41	
สงขลา	57	341	227	454	171	-	-	-	-	1,250	8.41	
สตูล	-	32.20	18.64	22.88	20.34	5.08	0.86	-	-	100.00	12.30	
	-	3,031	1,755	2,154	1,915	478	81	-	-	9,414	12.30	
	7.00	46.01	14.00	20.98	9.00	1.01	2.00	-	-	100.00	11.11	
	291	1,912	582	872	374	42	83	-	-	4,156	11.11	
	0.86	12.07	12.93	35.32	21.56	10.35	6.91	-	-	100.00	12.86	
	31	435	466	1,273	777	373	249	-	-	3,604	12.86	
	11.00	51.00	23.00	10.00	5.00	-	-	-	-	100.00	3.75	
	11	51	23	10	5	-	-	-	-	100	3.75	

ตารางที่ 2 (ต่อ) ครัวเรือนเกษตรกร : ร้อยละและจำนวนครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของหัวนาปริง ปี 2547

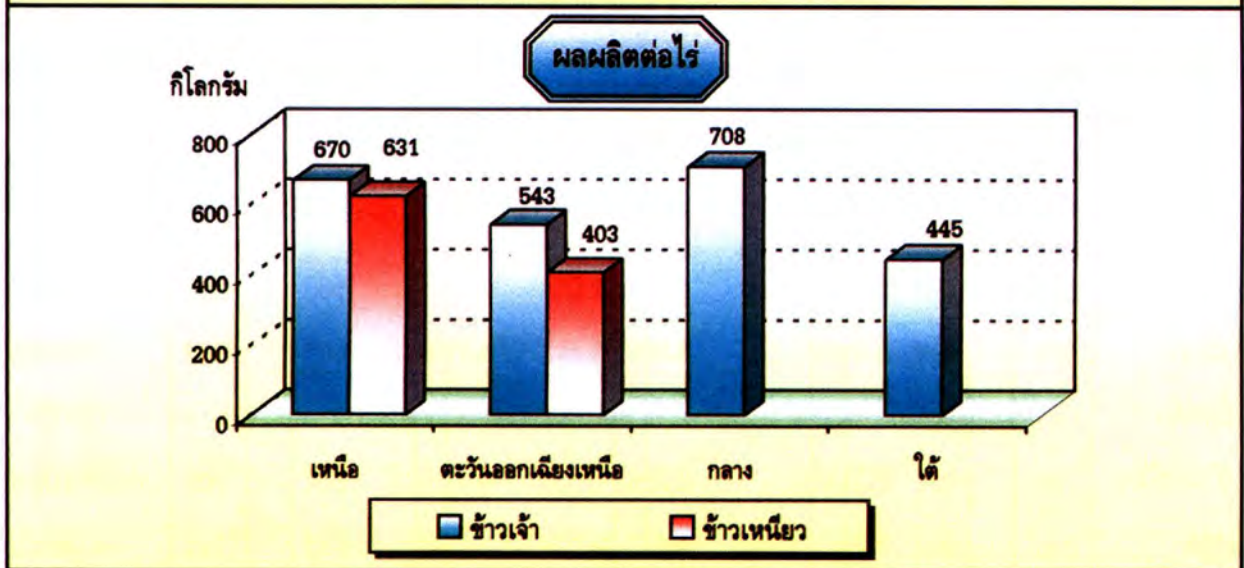
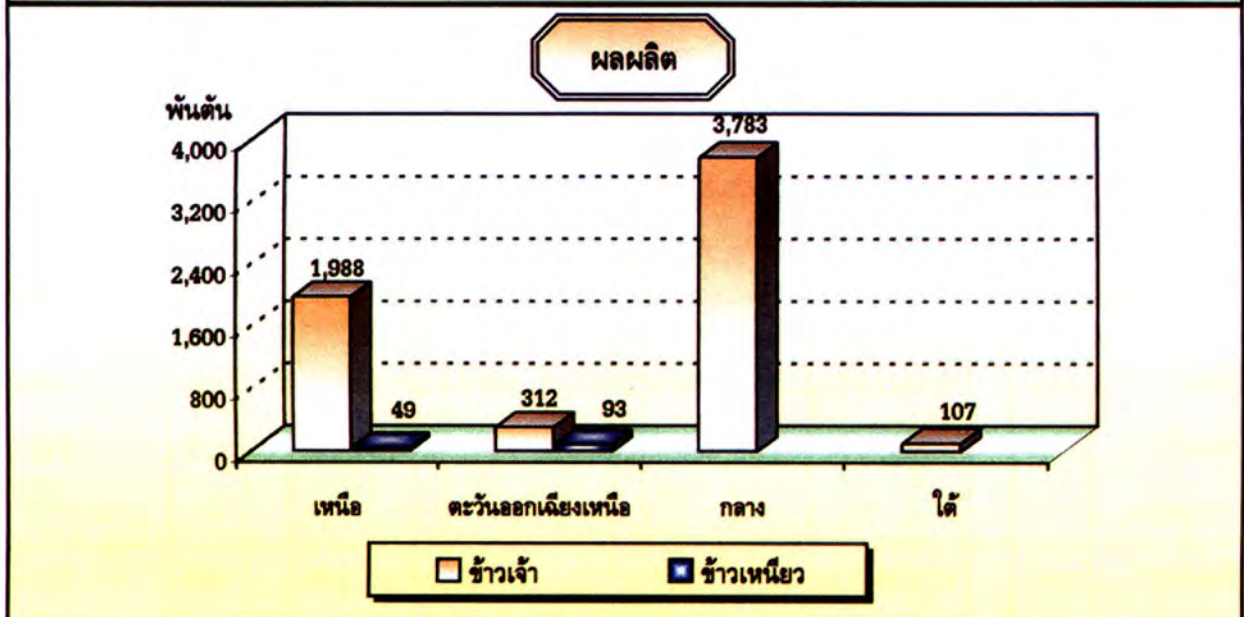
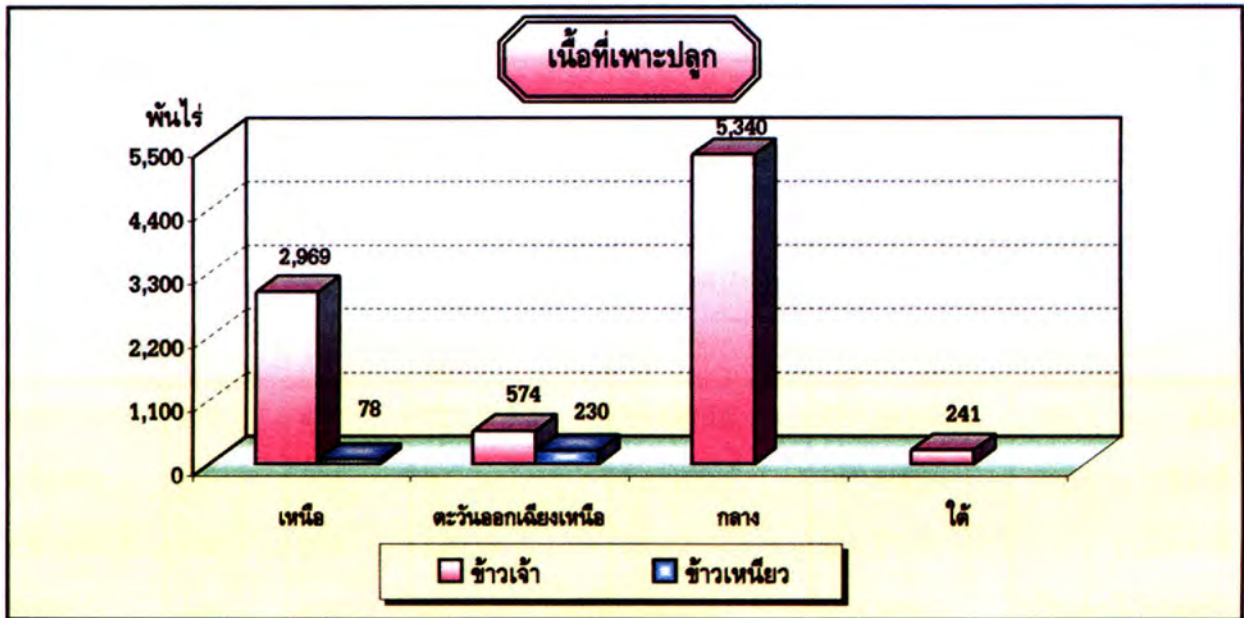
ภาค/จังหวัด	ร้อยละและจำนวนครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก										รวม ร้อยละ/ครัวเรือน	เนื้อที่เพาะปลูก เฉลี่ยต่อครัวเรือน
	<2 ไร่	2 - <6 ไร่	6 - <10 ไร่	10 - <20 ไร่	20 - <40 ไร่	40 - <60 ไร่	60 - <100 ไร่	100 - <140 ไร่	>140 ไร่			
ปัตตานี	5.71	63.69	14.49	14.14	1.97	-	-	-	-	-	100.00	
ยะลา	279	3,112	708	691	96	-	-	-	-	-	4,886	3.60
นราธิวาส	10.75	80.65	6.45	2.15	-	-	-	-	-	-	100.00	
	10	75	6	2	-	-	-	-	-	-	93	3.56
	-	87.96	8.34	3.70	-	-	-	-	-	-	100.00	
	-	95	9	4	-	-	-	-	-	-	108	4.65

3. ชนิดของข้าวนาปรัง^๑

เนื้อที่เพาะปลูก จากการสำรวจเนื้อที่เพาะปลูกทั้งประเทศประมาณ 9.432 ล้านไร่ จะเป็นเนื้อที่เพาะปลูกข้าวเจ้าประมาณ 9.124 ล้านไร่ หรือร้อยละ 96.73 ของทั้งประเทศ และเป็นเนื้อที่เพาะปลูกข้าวเหนียวประมาณ 0.308 ล้านไร่ หรือร้อยละ 3.27 เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้วพบว่าเนื้อที่เพาะปลูกข้าวเจ้าลดลง 0.124 ล้านไร่ หรือลดลงร้อยละ 1.34 สำหรับข้าวเหนียวมีเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น 0.023 ล้านไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.07 แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเนื้อที่เพาะปลูกข้าวเจ้าและข้าวเหนียวในแต่ละภาคแล้วพบว่าภาคใต้และภาคกลางจะปลูกข้าวเจ้าทั้งหมด ส่วนภาคเหนือมีการปลูกข้าวเหนียวบ้างแต่ไม่มากนัก สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคเดียวที่ปลูกข้าวเหนียวมากที่สุดของประเทศ ประมาณร้อยละ 28.64 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งหมดของภาค

ผลผลิต ข้าวนาปรังรวมทั้งประเทศประมาณ 6.332 ล้านตันข้าวเปลือก แยกเป็นผลผลิตข้าวเจ้าประมาณ 6.190 ล้านตันข้าวเปลือก หรือร้อยละ 97.76 ของผลผลิตทั้งหมด และผลผลิตข้าวเหนียวประมาณ 0.142 ล้านตันข้าวเปลือก หรือร้อยละ 2.24 เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว พบว่าผลผลิตข้าวเจ้าลดลง 0.111 ล้านตันข้าวเปลือก หรือลดลงร้อยละ 1.76 และในส่วนของข้าวเหนียวผลผลิตเพิ่มขึ้น 0.018 ล้านตันข้าวเปลือก หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.52 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ภาคกลางมีผลผลิตข้าวเจ้าประมาณร้อยละ 61.11 ของผลผลิตข้าวเจ้าทั้งประเทศ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ร้อยละ 32.12, 5.03 และ 1.73 ของผลผลิตข้าวเจ้าทั้งประเทศ ตามลำดับ ส่วนผลผลิตข้าวเหนียวอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุดประมาณร้อยละ 65.45 และภาคเหนือประมาณร้อยละ 34.55

^๑ ข้าวนาปรังที่เกษตรกรปลูกสามารถจำแนกตามชนิดของแป้งอมิโลสในเมล็ดข้าวสารได้เป็นข้าวเจ้าและข้าวเหนียว โดยข้าวเจ้าประกอบด้วยแป้งทั้งชนิดอมิโลเปคตินที่มีอัตราส่วนต่างกัน ซึ่งมีผลทำให้คุณสมบัติในการหุงต้มและรับประทานแตกต่างกันไป ส่วนใหญ่ในข้าวเจ้าจะมีปริมาณอมิโลสอยู่ระหว่างร้อยละ 13-23 หากข้าวเจ้ามีอมิโลสต่ำหรือปริมาณต่ำกว่าร้อยละ 20 ข้าวสุกนุ่ม-เหนียว ถ้ามีอมิโลสปานกลางหรือปริมาณร้อยละ 21-25 ข้าวสุกนุ่มค่อนข้างเหนียว และถ้ามีอมิโลสสูงตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป ข้าวสุกร่วนแข็ง ส่วนข้าวเหนียวประกอบด้วยแป้งอมิโลเปคตินเป็นส่วนใหญ่ คือ อาจมีอมิโลสอยู่บ้างเล็กน้อยเพียงร้อยละ 1-2 ข้าวชนิดนี้เมื่อนำมาหุงข้าวสุกจะมีลักษณะเหนียว (รายงานผลการสำรวจการกระจายพันธุ์ข้าวรัฐบาลสู่เกษตรกร : กรมวิชาการเกษตร)

ภาพที่ 4 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ จำแนกตามชนิดของข้าวนาปรัง ราชอาณาจักร ปี 2547

ตารางที่ 3 ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
รวมทั้งประเทศ	9,431,931	9,306,222	6,331,745	671	680	100.00
ข้าวเจ้า	9,123,755	8,999,102	6,189,744	678	688	96.73
ข้าวเหนียว	308,176	307,120	142,001	461	462	3.27
เหนือ	3,046,502	3,016,899	2,037,217	669	675	100.00
ข้าวเจ้า	2,968,750	2,939,289	1,988,155	670	676	97.45
ข้าวเหนียว	77,752	77,610	49,062	631	632	2.55
ตะวันออกเฉียงเหนือ	804,599	803,021	404,548	503	504	100.00
ข้าวเจ้า	574,175	573,511	311,609	543	543	71.36
ข้าวเหนียว	230,424	229,510	92,939	403	405	28.64
กลาง	5,339,820	5,247,381	3,782,706	708	721	100.00
ข้าวเจ้า	5,339,820	5,247,381	3,782,706	708	721	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ใต้	241,010	238,921	107,274	445	449	100.00
ข้าวเจ้า	241,010	238,921	107,274	445	449	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
เชียงราย	108,882	108,773	75,680	695	696	100.00
ข้าวเจ้า	76,532	76,440	53,585	700	701	70.29
ข้าวเหนียว	32,350	32,333	22,095	683	683	29.71
พะเยา	1,651	1,646	930	563	565	100.00
ข้าวเจ้า	-	-	-	-	-	-
ข้าวเหนียว	1,651	1,646	930	563	565	100.00
ลำปาง	8,313	8,296	4,715	567	568	100.00
ข้าวเจ้า	-	-	-	-	-	-
ข้าวเหนียว	8,313	8,296	4,715	567	568	100.00
ลำพูน	4,746	4,746	3,526	743	743	100.00
ข้าวเจ้า	4,289	4,289	3,179	741	741	90.37
ข้าวเหนียว	457	457	347	759	759	9.63

สมบัติห้องสมุดรัฐบาล

21

ตารางที่ 3 (ต่อ) ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
เชียงใหม่	37,303	37,303	22,827	612	612	100.00
ข้าวเจ้า	8,508	8,508	5,357	630	630	22.81
ข้าวเหนียว	28,795	28,795	17,470	607	607	77.19
แม่ฮ่องสอน	68	68	25	368	368	100.00
ข้าวเจ้า	68	68	25	368	368	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ตาก	18,818	18,686	11,539	613	618	100.00
ข้าวเจ้า	18,818	18,686	11,539	613	618	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
กำแพงเพชร	459,249	458,790	291,034	634	634	100.00
ข้าวเจ้า	459,249	458,790	291,034	634	634	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
สุโขทัย	279,364	278,526	189,907	680	682	100.00
ข้าวเจ้า	279,364	278,526	189,907	680	682	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
แพร่	2,126	2,113	1,230	579	582	100.00
ข้าวเจ้า	-	-	-	-	-	-
ข้าวเหนียว	2,126	2,113	1,230	579	582	100.00
น่าน	2,848	2,822	1,455	511	516	100.00
ข้าวเจ้า	-	-	-	-	-	-
ข้าวเหนียว	2,848	2,822	1,455	511	516	100.00
อุดรดิตถ์	121,568	121,203	92,148	758	760	100.00
ข้าวเจ้า	120,689	120,388	91,495	758	760	99.28
ข้าวเหนียว	879	815	653	743	801	0.72
พิษณุโลก	567,192	562,654	371,443	655	660	100.00
ข้าวเจ้า	567,192	562,654	371,443	655	660	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ) ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
พิจิตร	584,970	575,026	396,093	677	689	100.00
ข้าวเจ้า	584,970	575,026	396,093	677	689	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
นครสวรรค์	690,678	678,246	472,480	684	697	100.00
ข้าวเจ้า	690,678	678,246	472,480	684	697	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
อุทัยธานี	145,050	144,325	94,855	654	657	100.00
ข้าวเจ้า	145,050	144,325	94,855	654	657	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
เพชรบูรณ์	13,676	13,676	7,330	536	536	100.00
ข้าวเจ้า	13,343	13,343	7,163	537	537	97.57
ข้าวเหนียว	333	333	167	502	502	2.43
เลย	1,360	1,360	623	458	458	100.00
ข้าวเจ้า	1,065	1,065	473	444	444	78.31
ข้าวเหนียว	295	295	150	508	508	21.69
หนองบัวลำภู	5,108	4,985	2,477	485	497	100.00
ข้าวเจ้า	3,297	3,282	1,562	474	476	64.55
ข้าวเหนียว	1,811	1,703	915	505	537	35.45
อุดรธานี	23,620	23,620	10,173	431	431	100.00
ข้าวเจ้า	318	318	130	409	409	1.35
ข้าวเหนียว	23,302	23,302	10,043	431	431	98.65
หนองคาย	43,422	43,335	18,952	436	437	100.00
ข้าวเจ้า	10,695	10,690	4,618	432	432	24.63
ข้าวเหนียว	32,727	32,645	14,334	438	439	75.37
สกลนคร	11,382	11,382	3,428	301	301	100.00
ข้าวเจ้า	1,957	1,957	593	303	303	17.19
ข้าวเหนียว	9,425	9,425	2,835	301	301	82.81

ตารางที่ 3 (ต่อ) ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นครพนม	14,359	14,316	5,357	373	374	100.00
ข้าวเจ้า	933	930	357	383	384	6.50
ข้าวเหนียว	13,426	13,386	5,000	372	374	93.50
มุกดาหาร	158	156	61	386	391	100.00
ข้าวเจ้า	-	-	-	-	-	-
ข้าวเหนียว	158	156	61	386	391	100.00
ยโสธร	12,537	12,537	5,555	443	443	100.00
ข้าวเจ้า	4,302	4,302	1,882	437	437	34.31
ข้าวเหนียว	8,235	8,235	3,673	446	446	65.69
อำนาจเจริญ	1,170	1,162	393	336	338	100.00
ข้าวเจ้า	1,170	1,162	393	336	338	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
อุบลราชธานี	59,606	59,606	18,751	315	315	100.00
ข้าวเจ้า	2,820	2,820	1,170	415	415	4.73
ข้าวเหนียว	56,786	56,786	17,581	310	310	95.27
ศรีสะเกษ	14,102	14,031	5,811	412	414	100.00
ข้าวเจ้า	4,351	4,338	1,696	390	391	30.85
ข้าวเหนียว	9,751	9,693	4,115	422	425	69.15
สุรินทร์	2,763	2,757	1,239	448	449	100.00
ข้าวเจ้า	2,643	2,641	1,189	450	450	95.66
ข้าวเหนียว	120	116	50	417	431	4.34
บุรีรัมย์	3,157	3,151	1,090	345	346	100.00
ข้าวเจ้า	3,157	3,151	1,090	345	346	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
มหาสารคาม	122,478	122,478	71,952	587	587	100.00
ข้าวเจ้า	118,201	118,201	69,502	588	588	96.51
ข้าวเหนียว	4,277	4,277	2,450	573	573	3.49

ตารางที่ 3 (ต่อ) ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ร้อยเอ็ด	55,390	55,058	27,584	498	501	100.00
ข้าวเจ้า	40,624	40,602	20,585	507	507	73.34
ข้าวเหนียว	14,766	14,456	6,999	474	484	26.66
กาฬสินธุ์	220,242	219,581	118,938	540	542	100.00
ข้าวเจ้า	185,026	184,581	102,319	553	554	84.01
ข้าวเหนียว	35,216	35,000	16,619	472	475	15.99
ขอนแก่น	119,349	119,110	61,233	513	514	100.00
ข้าวเจ้า	100,355	100,210	53,606	534	535	84.09
ข้าวเหนียว	18,994	18,900	7,627	402	404	15.91
ชัยภูมิ	19,319	19,319	8,215	425	425	100.00
ข้าวเจ้า	18,184	18,184	7,728	425	425	94.12
ข้าวเหนียว	1,135	1,135	487	429	429	5.88
นครราชสีมา	75,077	75,077	42,716	569	569	100.00
ข้าวเจ้า	75,077	75,077	42,716	569	569	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
สระบุรี	152,064	151,760	100,010	658	659	100.00
ข้าวเจ้า	152,064	151,760	100,010	658	659	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ลพบุรี	270,056	270,056	183,504	680	680	100.00
ข้าวเจ้า	270,056	270,056	183,504	680	680	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
สิงห์บุรี	315,322	315,322	239,960	761	761	100.00
ข้าวเจ้า	315,322	315,322	239,960	761	761	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ชัยนาท	592,597	592,597	448,010	756	756	100.00
ข้าวเจ้า	592,597	592,597	448,010	756	756	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ) ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
สุพรรณบุรี	1,121,183	1,032,610	830,702	741	804	100.00
ข้าวเจ้า	1,121,183	1,032,610	830,702	741	804	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
อ่างทอง	308,866	308,866	203,852	660	660	100.00
ข้าวเจ้า	308,866	308,866	203,852	660	660	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
อยุธยา	554,986	554,986	389,600	702	702	100.00
ข้าวเจ้า	554,986	554,986	389,600	702	702	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
นนทบุรี	116,417	116,417	87,662	753	753	100.00
ข้าวเจ้า	116,417	116,417	87,662	753	753	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
กรุงเทพฯ	69,884	69,884	45,355	649	649	100.00
ข้าวเจ้า	69,884	69,884	45,355	649	649	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ปทุมธานี	261,970	261,970	174,996	668	668	100.00
ข้าวเจ้า	261,970	261,970	174,996	668	668	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
นครนายก	75,032	75,032	40,812	544	544	100.00
ข้าวเจ้า	75,032	75,032	40,812	544	544	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ปราจีนบุรี	103,915	103,915	59,648	574	574	100.00
ข้าวเจ้า	103,915	103,915	59,648	574	574	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ฉะเชิงเทรา	319,671	316,155	224,981	704	712	100.00
ข้าวเจ้า	319,671	316,155	224,981	704	712	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ) ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
สระแก้ว	4,331	4,331	2,528	584	584	100.00
ข้าวเจ้า	4,331	4,331	2,528	584	584	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ตราด	1,339	1,323	536	400	405	100.00
ข้าวเจ้า	1,339	1,323	536	400	405	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ระยอง	9,475	9,475	5,031	531	531	100.00
ข้าวเจ้า	9,475	9,475	5,031	531	531	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ชลบุรี	3,039	3,009	1,484	488	493	100.00
ข้าวเจ้า	3,039	3,009	1,484	488	493	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
สมุทรปราการ	31,620	31,620	25,296	800	800	100.00
ข้าวเจ้า	31,620	31,620	25,296	800	800	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
สมุทรสาคร	12,180	12,180	7,625	626	626	100.00
ข้าวเจ้า	12,180	12,180	7,625	626	626	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
นครปฐม	372,261	372,261	282,003	758	758	100.00
ข้าวเจ้า	372,261	372,261	282,003	758	758	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
กาญจนบุรี	149,064	149,064	108,076	725	725	100.00
ข้าวเจ้า	149,064	149,064	108,076	725	725	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ราชบุรี	222,855	222,855	153,987	691	691	100.00
ข้าวเจ้า	222,855	222,855	153,987	691	691	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
สมุทรสงคราม	5,050	5,050	3,833	759	759	100.00
ข้าวเจ้า	5,050	5,050	3,833	759	759	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ) ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
เพชรบุรี	227,113	227,113	145,391	640	640	100.00
ข้าวเจ้า	227,113	227,113	145,391	640	640	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ประจวบคีรีขันธ์	39,530	39,530	17,824	451	451	100.00
ข้าวเจ้า	39,530	39,530	17,824	451	451	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ชุมพร	3,361	3,361	1,826	543	543	100.00
ข้าวเจ้า	3,361	3,361	1,826	543	543	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
สุราษฎร์ธานี	10,513	10,460	5,415	515	518	100.00
ข้าวเจ้า	10,513	10,460	5,415	515	518	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
นครศรีธรรมราช	115,834	115,486	50,151	433	434	100.00
ข้าวเจ้า	115,834	115,486	50,151	433	434	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
พัทลุง	46,162	44,500	20,858	452	469	100.00
ข้าวเจ้า	46,162	44,500	20,858	452	469	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
สงขลา	46,336	46,336	22,380	483	483	100.00
ข้าวเจ้า	46,336	46,336	22,380	483	483	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
สตูล	375	375	122	325	325	100.00
ข้าวเจ้า	375	375	122	325	325	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ปัตตานี	17,596	17,596	6,224	354	354	100.00
ข้าวเจ้า	17,596	17,596	6,224	354	354	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-
ยะลา	331	307	98	296	319	100.00
ข้าวเจ้า	331	307	98	296	319	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ) ชนิดข้าว : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นราธิวาส	502	500	200	398	400	100.00
ข้าวเจ้า	502	500	200	398	400	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-

4. การชลประทาน

แหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกข้าวนาปรัง โดยรวมแล้วได้จากแหล่งใหญ่ ๆ 2 แหล่ง คือ น้ำจากเขื่อนชลประทานที่อยู่ในความดูแลของกรมชลประทาน และจากแหล่งน้ำอื่น ๆ เช่น จากบ่อบาดาล แม่น้ำ ลำคลอง ฝาย ท้อง บึง ฯลฯ

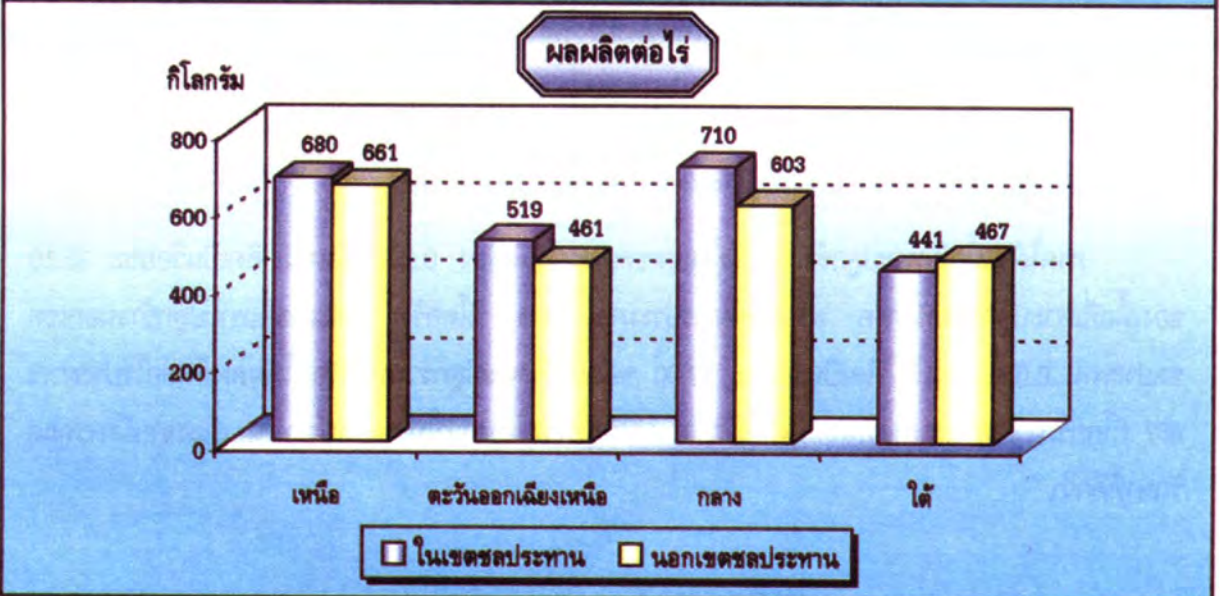
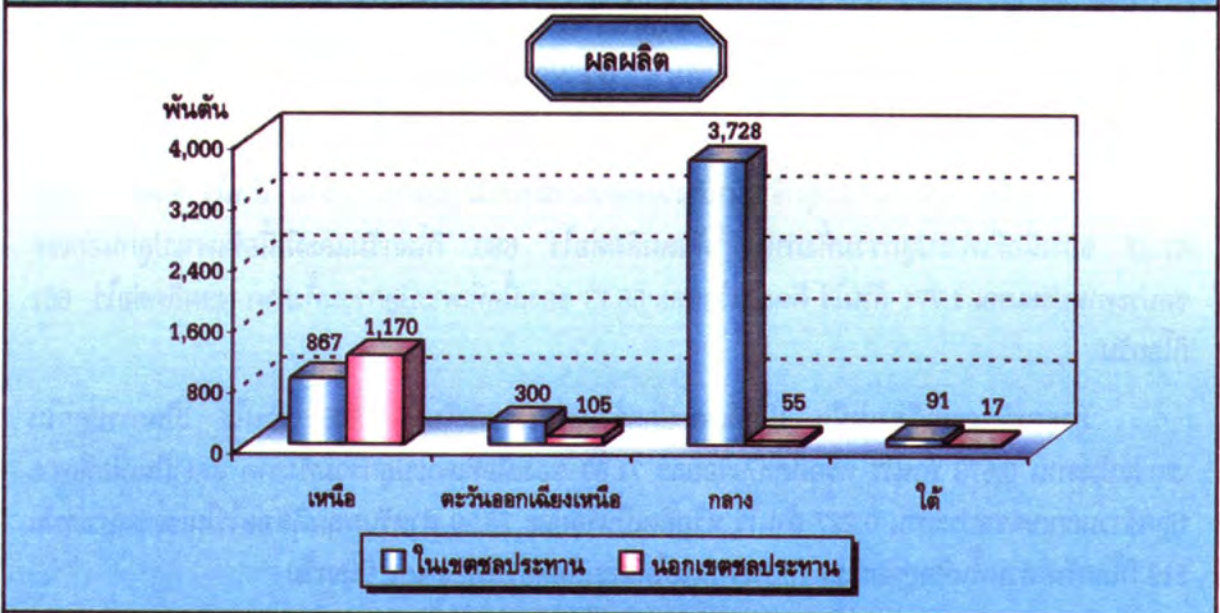
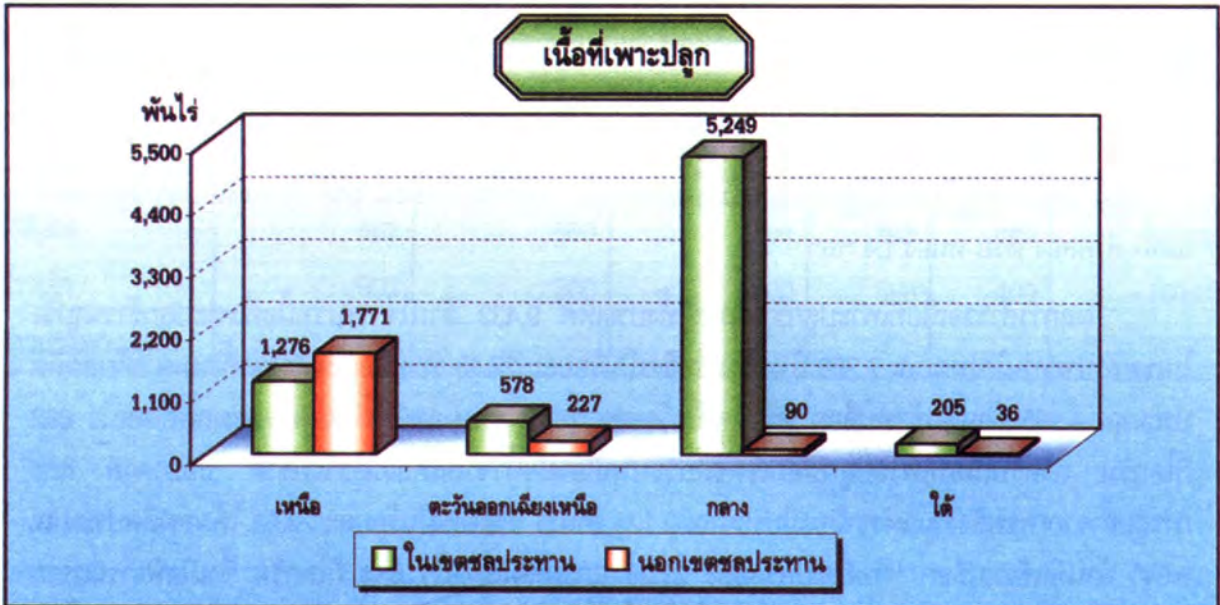
ผลการสำรวจเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังทั่วประเทศ 9.432 ล้านไร่ พบว่าเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังในเขตชลประทานมีประมาณ 7.308 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 77.48 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งหมด ได้ผลผลิตประมาณ 4.985 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 78.73 ของผลผลิตทั้งหมด และผลผลิตต่อไร่ 682 กิโลกรัม สำหรับเนื้อที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทานที่อาศัยน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ บ่อบาดาล และการสูบน้ำจากการพลังงานแห่งชาติจะมีประมาณ 2.124 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 22.52 ได้ผลผลิตประมาณ 1.346 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 21.26 และผลผลิตต่อไร่ 634 กิโลกรัม ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลผลิตต่อไร่แล้ว พบว่าการผลิตข้าวนาปรังในพื้นที่ชลประทานให้ผลผลิตสูงกว่าการปลูกข้าวในพื้นที่นอกเขตชลประทานประมาณร้อยละ 48 กิโลกรัม โดยเมื่อพิจารณาจากการเพาะปลูกข้าวในแต่ละภาคแล้ว จะพบว่า

ภาคเหนือ เนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังในเขตชลประทานมีประมาณ 1.276 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.87 ของเนื้อที่เพาะปลูกรวมทั้งภาค ได้ผลผลิตต่อไร่ 680 กิโลกรัมและมีเนื้อที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทานประมาณ 1.771 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.13 ของเนื้อที่เพาะปลูกรวมทั้งภาค ผลผลิตต่อไร่ 661 กิโลกรัม

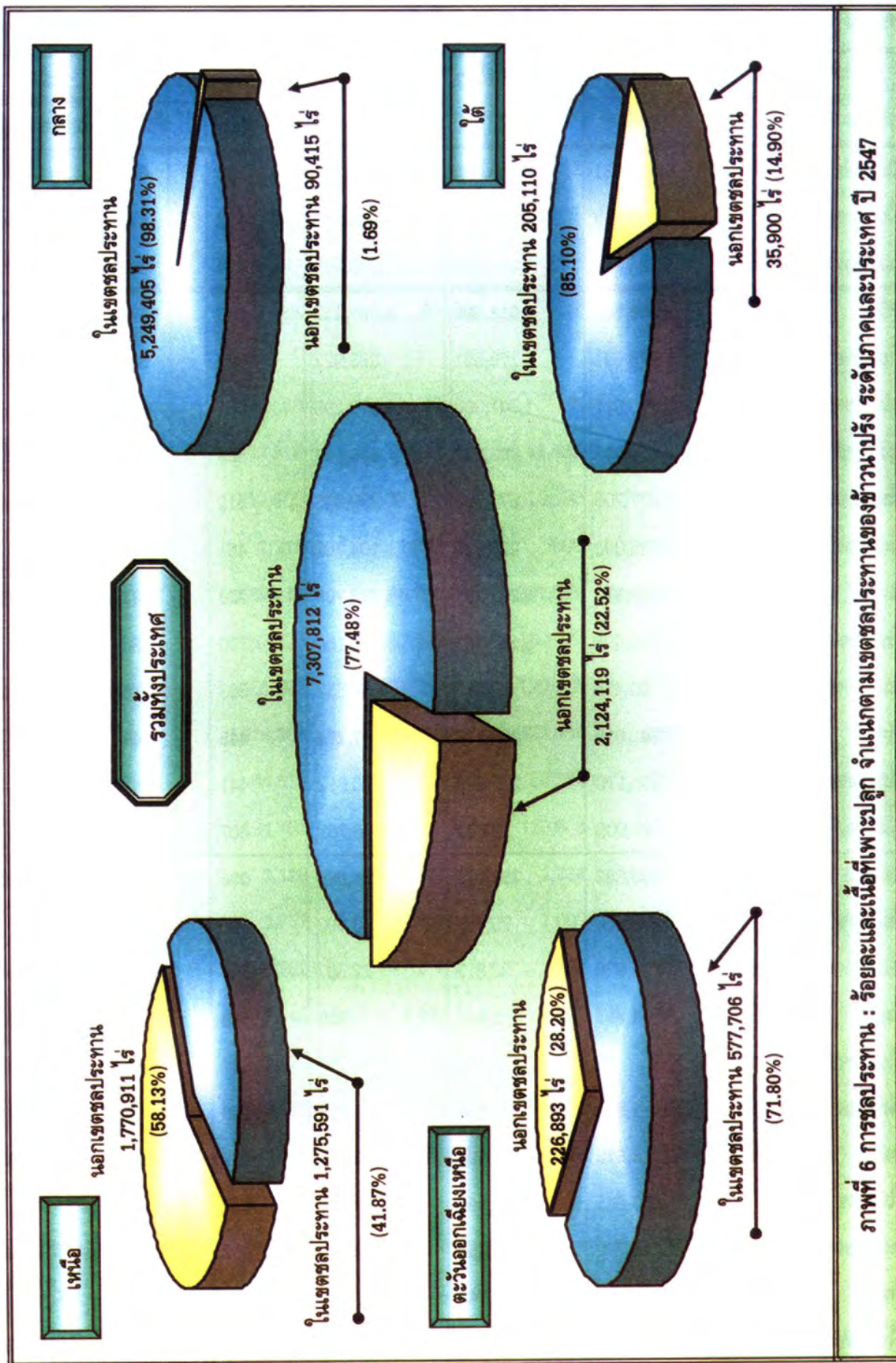
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังจะมีเพียง 0.805 ล้านไร่ เป็นการปลูกในเขตชลประทาน 0.578 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 71.80 ของเนื้อที่เพาะปลูกรวมทั้งภาค และเป็นเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนอกเขตชลประทาน 0.227 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 28.20 สำหรับผลผลิตต่อไร่ในเขตชลประทาน 519 กิโลกรัม ส่วนพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทานจะได้ผลผลิตต่อไร่เพียง 461 กิโลกรัม

ภาคกลาง เป็นภาคที่มีเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังในเขตชลประทานมากที่สุดประมาณ 5.249 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.83 ของเนื้อที่เพาะปลูกในเขตชลประทานทั่วประเทศ ซึ่งมีผลผลิตต่อไร่สูงประมาณ 710 กิโลกรัม และมีเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังนอกเขตชลประทานเพียง 0.090 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.69 ของเนื้อที่เพาะปลูกรวมทั้งภาคและได้ผลผลิตต่อไร่ประมาณ 603 กิโลกรัม

ภาคใต้ เนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังในเขตชลประทานมีเพียง 0.205 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 85.10 ของเนื้อที่เพาะปลูกรวมทั้งภาค ผลผลิตต่อไร่ประมาณ 441 กิโลกรัม และเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนอกเขตชลประทาน 0.036 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.90 ของเนื้อที่เพาะปลูกรวมทั้งภาค ได้ผลผลิตต่อไร่ประมาณ 467 กิโลกรัม สำหรับสาเหตุที่ผลผลิตต่อไร่ นอกเขตชลประทานสูงกว่าในเขตชลประทาน เนื่องจากมีการดูแลรักษาที่ดีกว่า

ภาพที่ 5 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ จำแนกตามเขตชลประทานของข้าวนาปรัง ราชอาณาจักร ปี 2547

ภาพที่ 6 การชลประทาน : ร้อยละและเนื้อที่เพาะปลูก จำแนกตามเขตชลประทานของชาวนาปรัง ระดับภาคและประเทศ ปี 2547

ตารางที่ 4 การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
รวมทั้งประเทศ	9,431,931	9,306,222	6,331,745	671	680	100.00
ในเขตชลประทาน	7,307,812	7,215,758	4,985,450	682	691	77.48
นอกเขตชลประทาน	2,124,119	2,090,464	1,346,295	634	644	22.52
เหนือ	3,046,502	3,016,899	2,037,217	669	675	100.00
ในเขตชลประทาน	1,275,591	1,275,591	866,922	680	680	41.87
นอกเขตชลประทาน	1,770,911	1,741,308	1,170,295	661	672	58.13
ตะวันออกเฉียงเหนือ	804,599	803,021	404,548	503	504	100.00
ในเขตชลประทาน	577,706	577,706	299,846	519	519	71.80
นอกเขตชลประทาน	226,893	225,315	104,702	461	465	28.20
กลาง	5,339,820	5,247,381	3,782,706	708	721	100.00
ในเขตชลประทาน	5,249,405	5,157,362	3,728,169	710	723	98.31
นอกเขตชลประทาน	90,415	90,019	54,537	603	606	1.69
ใต้	241,010	238,921	107,274	445	449	100.00
ในเขตชลประทาน	205,110	205,099	90,513	441	441	85.10
นอกเขตชลประทาน	35,900	33,822	16,761	467	496	14.90
เชียงราย	108,882	108,773	75,680	695	696	100.00
ในเขตชลประทาน	75,956	75,956	53,093	699	699	69.76
นอกเขตชลประทาน	32,926	32,817	22,587	686	688	30.24
พะเยา	1,651	1,646	930	563	565	100.00
ในเขตชลประทาน	60	60	34	567	567	3.63
นอกเขตชลประทาน	1,591	1,586	896	563	565	96.37
ลำปาง	8,313	8,296	4,715	567	568	100.00
ในเขตชลประทาน	3,541	3,541	2,033	574	574	42.60
นอกเขตชลประทาน	4,772	4,755	2,682	562	564	57.40
ลำพูน	4,746	4,746	3,526	743	743	100.00
ในเขตชลประทาน	4,401	4,401	3,274	744	744	92.73
นอกเขตชลประทาน	345	345	252	730	730	7.27

ตารางที่ 4 (ต่อ) การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
เชียงใหม่	37,303	37,303	22,827	612	612	100.00
ในเขตชลประทาน	30,904	30,904	18,975	614	614	82.85
นอกเขตชลประทาน	6,399	6,399	3,852	602	602	17.15
แม่ฮ่องสอน	68	68	25	368	368	100.00
ในเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นอกเขตชลประทาน	68	68	25	368	368	100.00
ตาก	18,818	18,686	11,539	613	618	100.00
ในเขตชลประทาน	17,600	17,600	10,930	621	621	93.53
นอกเขตชลประทาน	1,218	1,086	609	500	561	6.47
กำแพงเพชร	459,249	458,790	291,034	634	634	100.00
ในเขตชลประทาน	157,577	157,577	100,377	637	637	34.31
นอกเขตชลประทาน	301,672	301,213	190,657	632	633	65.69
สุโขทัย	279,364	278,526	189,907	680	682	100.00
ในเขตชลประทาน	84,613	84,613	59,229	700	700	30.29
นอกเขตชลประทาน	194,751	193,913	130,678	671	674	69.71
แพร่	2,126	2,113	1,230	579	582	100.00
ในเขตชลประทาน	1,737	1,737	1,009	581	581	81.70
นอกเขตชลประทาน	389	376	221	568	588	18.30
น่าน	2,848	2,822	1,455	511	516	100.00
ในเขตชลประทาน	329	329	188	571	571	11.55
นอกเขตชลประทาน	2,519	2,493	1,267	503	508	88.45
อุดรดิตถ์	121,568	121,203	92,148	758	760	100.00
ในเขตชลประทาน	32,700	32,700	25,408	777	777	26.90
นอกเขตชลประทาน	88,868	88,503	66,740	751	754	73.10
พิษณุโลก	567,192	562,654	371,443	655	660	100.00
ในเขตชลประทาน	234,438	234,438	158,480	676	676	41.33
นอกเขตชลประทาน	332,754	328,216	212,963	640	649	58.67

ตารางที่ 4 (ต่อ) การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
พิจิตร	584,970	575,026	396,093	677	689	100.00
ในเขตชลประทาน	352,034	352,034	247,480	703	703	60.18
นอกเขตชลประทาน	232,936	222,992	148,613	638	666	39.82
นครสวรรค์	690,678	678,246	472,480	684	697	100.00
ในเขตชลประทาน	169,199	169,199	113,702	672	672	24.50
นอกเขตชลประทาน	521,479	509,047	358,778	688	705	75.50
อุทัยธานี	145,050	144,325	94,855	654	657	100.00
ในเขตชลประทาน	110,502	110,502	72,710	658	658	76.18
นอกเขตชลประทาน	34,548	33,823	22,145	641	655	23.82
เพชรบูรณ์	13,676	13,676	7,330	536	536	100.00
ในเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นอกเขตชลประทาน	13,676	13,676	7,330	536	536	100.00
เลย	1,360	1,360	623	458	458	100.00
ในเขตชลประทาน	70	70	32	457	457	5.15
นอกเขตชลประทาน	1,290	1,290	591	458	458	94.85
หนองบัวลำภู	5,108	4,985	2,477	485	497	100.00
ในเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นอกเขตชลประทาน	5,108	4,985	2,477	485	497	100.00
อุดรธานี	23,620	23,620	10,173	431	431	100.00
ในเขตชลประทาน	3,994	3,994	1,793	449	449	16.91
นอกเขตชลประทาน	19,626	19,626	8,380	427	427	83.09
หนองคาย	43,422	43,335	18,952	436	437	100.00
ในเขตชลประทาน	999	999	456	456	456	2.30
นอกเขตชลประทาน	42,423	42,336	18,496	436	437	97.70
สกลนคร	11,382	11,382	3,428	301	301	100.00
ในเขตชลประทาน	6,660	6,660	2,011	302	302	58.51
นอกเขตชลประทาน	4,722	4,722	1,417	300	300	41.49

ตารางที่ 4 (ต่อ) การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นครพนม	14,359	14,316	5,357	373	374	100.00
ในเขตชลประทาน	60	60	23	383	383	0.42
นอกเขตชลประทาน	14,299	14,256	5,334	373	374	99.58
มุกดาหาร	158	156	61	386	391	100.00
ในเขตชลประทาน	80	80	31	388	388	50.63
นอกเขตชลประทาน	78	76	30	385	395	49.37
ยโสธร	12,537	12,537	5,555	443	443	100.00
ในเขตชลประทาน	30	30	14	467	467	0.24
นอกเขตชลประทาน	12,507	12,507	5,541	443	443	99.76
อำนาจเจริญ	1,170	1,162	393	336	338	100.00
ในเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นอกเขตชลประทาน	1,170	1,162	393	336	338	100.00
อุบลราชธานี	59,606	59,606	18,751	315	315	100.00
ในเขตชลประทาน	55,761	55,761	17,286	310	310	93.55
นอกเขตชลประทาน	3,845	3,845	1,465	381	381	6.45
ศรีสะเกษ	14,102	14,031	5,811	412	414	100.00
ในเขตชลประทาน	12,178	12,178	5,030	413	413	86.36
นอกเขตชลประทาน	1,924	1,853	781	406	421	13.64
สุรินทร์	2,763	2,757	1,239	448	449	100.00
ในเขตชลประทาน	2,698	2,698	1,214	450	450	97.65
นอกเขตชลประทาน	65	59	25	385	424	2.35
บุรีรัมย์	3,157	3,151	1,090	345	346	100.00
ในเขตชลประทาน	2,985	2,985	1,030	345	345	94.55
นอกเขตชลประทาน	172	166	60	349	361	5.45

ตารางที่ 4 (ต่อ) การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
มหาสารคาม	122,478	122,478	71,952	587	587	100.00
ในเขตชลประทาน	109,420	109,420	64,339	588	588	89.34
นอกเขตชลประทาน	13,058	13,058	7,613	583	583	10.66
ร้อยเอ็ด	55,390	55,058	27,584	498	501	100.00
ในเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นอกเขตชลประทาน	55,390	55,058	27,584	498	501	100.00
กาฬสินธุ์	220,242	219,581	118,938	540	542	100.00
ในเขตชลประทาน	207,601	207,601	111,897	539	539	94.26
นอกเขตชลประทาน	12,641	11,980	7,041	557	588	5.74
ขอนแก่น	119,349	119,110	61,233	513	514	100.00
ในเขตชลประทาน	101,449	101,449	52,551	518	518	85.00
นอกเขตชลประทาน	17,900	17,661	8,682	485	492	15.00
ชัยภูมิ	19,319	19,319	8,215	425	425	100.00
ในเขตชลประทาน	230	230	102	443	443	1.19
นอกเขตชลประทาน	19,089	19,089	8,113	425	425	98.81
นครราชสีมา	75,077	75,077	42,716	569	569	100.00
ในเขตชลประทาน	73,491	73,491	42,037	572	572	97.89
นอกเขตชลประทาน	1,586	1,586	679	428	428	2.11
สระบุรี	152,064	151,760	100,010	658	659	100.00
ในเขตชลประทาน	144,051	144,051	94,786	658	658	94.73
นอกเขตชลประทาน	8,013	7,709	5,224	652	678	5.27
ลพบุรี	270,056	270,056	183,504	680	680	100.00
ในเขตชลประทาน	260,493	260,493	177,135	680	680	96.46
นอกเขตชลประทาน	9,563	9,563	6,369	666	666	3.54

ตารางที่ 4 (ต่อ) การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
สิงห์บุรี	315,322	315,322	239,960	761	761	100.00
ในเขตชลประทาน	315,322	315,322	239,960	761	761	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
ชัยนาท	592,597	592,597	448,010	756	756	100.00
ในเขตชลประทาน	582,302	582,302	440,803	757	757	98.26
นอกเขตชลประทาน	10,295	10,295	7,207	700	700	1.74
สุพรรณบุรี	1,121,183	1,032,610	830,702	741	804	100.00
ในเขตชลประทาน	1,118,948	1,030,475	829,140	741	805	99.80
นอกเขตชลประทาน	2,235	2,135	1,562	699	732	0.20
อ่างทอง	308,866	308,866	203,852	660	660	100.00
ในเขตชลประทาน	308,866	308,866	203,852	660	660	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
อยุธยา	554,986	554,986	389,600	702	702	100.00
ในเขตชลประทาน	554,986	554,986	389,600	702	702	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นนทบุรี	116,417	116,417	87,662	753	753	100.00
ในเขตชลประทาน	116,417	116,417	87,662	753	753	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
กรุงเทพฯ	69,884	69,884	45,355	649	649	100.00
ในเขตชลประทาน	69,884	69,884	45,355	649	649	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
ปทุมธานี	261,970	261,970	174,996	668	668	100.00
ในเขตชลประทาน	261,970	261,970	174,996	668	668	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4 (ต่อ) การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นครนายก	75,032	75,032	40,812	544	544	100.00
ในเขตชลประทาน	55,500	55,500	30,636	552	552	73.97
นอกเขตชลประทาน	19,532	19,532	10,176	521	521	26.03
ปราจีนบุรี	103,915	103,915	59,648	574	574	100.00
ในเขตชลประทาน	96,096	96,096	55,543	578	578	92.48
นอกเขตชลประทาน	7,819	7,819	4,105	525	525	7.52
ฉะเชิงเทรา	319,671	316,155	224,981	704	712	100.00
ในเขตชลประทาน	316,304	312,750	222,678	704	712	98.95
นอกเขตชลประทาน	3,367	3,405	2,303	684	676	1.05
สระแก้ว	4,331	4,331	2,528	584	584	100.00
ในเขตชลประทาน	3,881	3,881	2,267	584	584	89.61
นอกเขตชลประทาน	450	450	261	580	580	10.39
ตราด	1,339	1,323	536	400	405	100.00
ในเขตชลประทาน	1,339	1,323	536	400	405	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
ระยอง	9,475	9,475	5,031	531	531	100.00
ในเขตชลประทาน	9,475	9,475	5,031	531	531	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
ชลบุรี	3,039	3,009	1,484	488	493	100.00
ในเขตชลประทาน	64	64	32	500	500	2.11
นอกเขตชลประทาน	2,975	2,945	1,452	488	493	97.89
สมุทรปราการ	31,620	31,620	25,296	800	800	100.00
ในเขตชลประทาน	31,620	31,620	25,296	800	800	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4 (ต่อ) การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
สมุทรสาคร	12,180	12,180	7,625	626	626	100.00
ในเขตชลประทาน	12,180	12,180	7,625	626	626	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นครปฐม	372,261	372,261	282,003	758	758	100.00
ในเขตชลประทาน	370,462	370,462	280,810	758	758	99.52
นอกเขตชลประทาน	1,799	1,799	1,193	663	663	0.48
กาญจนบุรี	149,064	149,064	108,076	725	725	100.00
ในเขตชลประทาน	140,375	140,375	102,333	729	729	94.17
นอกเขตชลประทาน	8,689	8,689	5,743	661	661	5.83
ราชบุรี	222,855	222,855	153,987	691	691	100.00
ในเขตชลประทาน	213,053	213,053	148,498	697	697	95.60
นอกเขตชลประทาน	9,802	9,802	5,489	560	560	4.40
สมุทรสงคราม	5,050	5,050	3,833	759	759	100.00
ในเขตชลประทาน	5,050	5,050	3,833	759	759	100.00
นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
เพชรบุรี	227,113	227,113	145,391	640	640	100.00
ในเขตชลประทาน	221,874	221,874	142,221	641	641	97.69
นอกเขตชลประทาน	5,239	5,239	3,170	605	605	2.31
ประจวบคีรีขันธ์	39,530	39,530	17,824	451	451	100.00
ในเขตชลประทาน	38,893	38,893	17,541	451	451	98.39
นอกเขตชลประทาน	637	637	283	444	444	1.61
ชุมพร	3,361	3,361	1,826	543	543	100.00
ในเขตชลประทาน	800	800	448	560	560	23.80
นอกเขตชลประทาน	2,561	2,561	1,378	538	538	76.20

ตารางที่ 4 (ต่อ) การชลประทาน : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
สุราษฎร์ธานี	10,513	10,460	5,415	515	518	100.00
ในเขตชลประทาน	7,415	7,415	3,841	518	518	70.53
นอกเขตชลประทาน	3,098	3,045	1,574	508	517	29.47
นครศรีธรรมราช	115,834	115,486	50,151	433	434	100.00
ในเขตชลประทาน	112,959	112,959	49,024	434	434	97.52
นอกเขตชลประทาน	2,875	2,527	1,127	392	446	2.48
พัทลุง	46,162	44,500	20,858	452	469	100.00
ในเขตชลประทาน	30,830	30,819	13,468	437	437	66.79
นอกเขตชลประทาน	15,332	13,681	7,390	482	540	33.21
สงขลา	46,336	46,336	22,380	483	483	100.00
ในเขตชลประทาน	36,995	36,995	17,980	486	486	79.84
นอกเขตชลประทาน	9,341	9,341	4,400	471	471	20.16
สตูล	375	375	122	325	325	100.00
ในเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นอกเขตชลประทาน	375	375	122	325	325	100.00
ปัตตานี	17,596	17,596	6,224	354	354	100.00
ในเขตชลประทาน	16,111	16,111	5,752	357	357	91.56
นอกเขตชลประทาน	1,485	1,485	472	318	318	8.44
ยะลา	331	307	98	296	319	100.00
ในเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นอกเขตชลประทาน	331	307	98	296	319	100.00
นราธิวาส	502	500	200	398	400	100.00
ในเขตชลประทาน	-	-	-	-	-	-
นอกเขตชลประทาน	502	500	200	398	400	100.00

5. เทคโนโลยีและการใช้ปัจจัยการผลิต

5.1 วิธีการปลูก

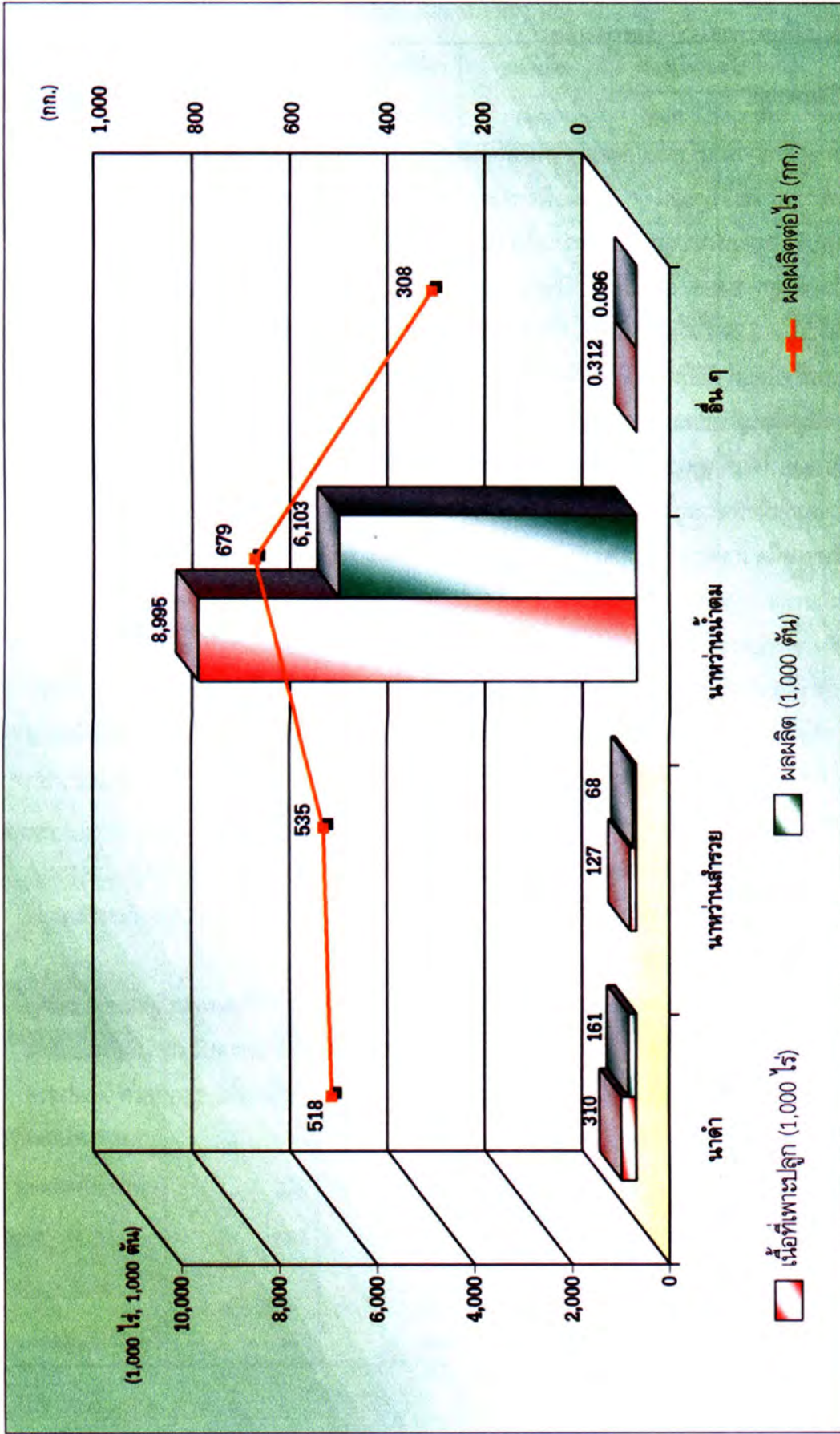
การปลูกข้าวนาปรังของเกษตรกร สามารถจำแนกวิธีการปลูกออกได้เป็น 4 วิธี คือ นาดำ นาหว่าน สำรวย นาหว่านน้ำตม และอื่น ๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการสำรวจเนื้อที่เพาะปลูกในแต่ละวิธีในภาพรวม ทั้งประเทศพบว่า การเพาะปลูกแบบนาหว่านน้ำตมเป็นวิธีการปลูกที่เกษตรกรนิยมปลูกมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีเนื้อที่เพาะปลูก 8.995 ล้านไร่ หรือร้อยละ 95.36 อันดับสองได้แก่ นาดำ มีเนื้อที่เพาะปลูก 0.310 ล้านไร่ หรือร้อยละ 3.29 อันดับสามได้แก่ นาหว่านสำรวย มีเนื้อที่เพาะปลูก 0.127 ล้านไร่ หรือร้อยละ 1.35 และอันดับสุดท้ายได้แก่ วิธีอื่น ๆ มีเนื้อที่เพาะปลูกเพียง 312 ไร่เท่านั้น และเมื่อพิจารณาผลผลิตต่อไร่ของแต่ละวิธีการปลูกในระดับประเทศ จะพบว่าวิธีการปลูกแบบนาหว่านน้ำตมให้ผลผลิตต่อไร่สูงสุด คือ ไร่ละ 679 กิโลกรัม รองลงมาได้แก่ นาหว่านสำรวย นาดำ และวิธีอื่น ๆ ที่ได้ผลผลิตต่อไร่ 535 518 และ 308 กิโลกรัม ตามลำดับ โดยที่เมื่อพิจารณาในแต่ละภาคแล้วจะพบว่า

ภาคเหนือ เกษตรกรเพาะปลูกข้าวนาปรังโดยการหว่านน้ำตมมากที่สุด ถึงร้อยละ 94.84 รองลงมาได้แก่ นาดำและนาหว่านสำรวย ตามลำดับ สำหรับผลผลิตต่อไร่พบว่านาหว่านน้ำตมให้ผลผลิตต่อไร่สูงสุด 670 กิโลกรัม รองลงมาได้แก่ นาดำและนาหว่านสำรวย ถึง 656 และ 610 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกษตรกรนิยมปลูกข้าวนาปรังโดยการหว่านน้ำตมเป็นส่วนใหญ่ ถึงร้อยละ 74.84 รองลงมาได้แก่ นาดำ นาหว่านสำรวย และวิธีอื่น ๆ ที่มีเพียงเล็กน้อย ส่วนผลผลิตต่อไร่ปรากฏว่า นาหว่านน้ำตมให้ผลผลิตต่อไร่สูงสุด 530 กิโลกรัม รองลงมาได้แก่ นาหว่านสำรวยและนาดำ ได้ผลผลิตต่อไร่ 485 และ 392 กิโลกรัม ตามลำดับ

ภาคกลาง เป็นภาคที่เกษตรกรเพาะปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตมมากที่สุดถึงร้อยละ 99.03 รองลงมาได้แก่ นาหว่านสำรวยและนาดำ ส่วนผลผลิตต่อไร่พบว่านาหว่านน้ำตม ได้ผลผลิตสูงที่สุด 709 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งสูงกว่านาดำและนาหว่านสำรวย ที่ได้ผลผลิต 657 และ 577 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

ภาคใต้ เป็นภาคที่มีการเพาะปลูกข้าวนาปรังน้อยที่สุด และเกษตรกรนิยมเพาะปลูกโดยการหว่านน้ำตมกันมากเช่นเดียวกับภาคอื่น ๆ คือ ร้อยละ 89.18 รองลงมาได้แก่ นาดำ และจะมึนาหว่านสำรวยเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนผลผลิตต่อไร่พบว่านาหว่านน้ำตมให้ผลผลิต 453 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่านาหว่านสำรวย และนาดำที่ให้ผลผลิต 385 และ 384 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ 7 วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ จำแนกตามวิธีการปลูกของข้าวนาปีง รวมทั้งประเทศ ปี 2547

ตารางที่ 5 วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
รวมทั้งประเทศ	9,431,931	9,306,222	6,331,745	671	680	100.00
นาดำ	310,166	309,914	160,521	518	518	3.29
นาหว่านสำรวย	126,933	126,267	67,853	535	537	1.35
นาหว่านน้ำตม	8,994,520	8,869,729	6,103,275	679	688	95.36
อื่น ๆ	312	312	96	308	308	0.00
เหนือ	3,046,502	3,016,899	2,037,217	669	675	100.00
นาดำ	135,536	135,405	88,903	656	657	4.45
นาหว่านสำรวย	21,666	21,393	13,219	610	618	0.71
นาหว่านน้ำตม	2,889,300	2,860,101	1,935,095	670	677	94.84
ตะวันออกเฉียงเหนือ	804,599	803,021	404,548	503	504	100.00
นาดำ	135,997	135,900	53,309	392	392	16.90
นาหว่านสำรวย	66,102	65,711	32,077	485	488	8.22
นาหว่านน้ำตม	602,188	601,098	319,066	530	531	74.84
อื่น ๆ	312	312	96	308	308	0.04
ภาคกลาง	5,339,820	5,247,381	3,782,706	708	721	100.00
นาดำ	12,742	12,742	8,368	657	657	0.24
นาหว่านสำรวย	38,973	38,973	22,483	577	577	0.73
นาหว่านน้ำตม	5,288,105	5,195,666	3,751,855	709	722	99.03
ภาคใต้	241,010	238,921	107,274	445	449	100.00
นาดำ	25,891	25,867	9,941	384	384	10.74
นาหว่านสำรวย	192	190	74	385	389	0.08
นาหว่านน้ำตม	214,927	212,864	97,259	453	457	89.18
เชียงราย	108,882	108,773	75,680	695	696	100.00
นาดำ	79,885	79,776	54,961	688	689	73.37
นาหว่านสำรวย	1,445	1,445	977	676	676	1.33
นาหว่านน้ำตม	27,552	27,552	19,742	717	717	25.30
พะเยา	1,651	1,646	930	563	565	100.00
นาดำ	1,651	1,646	930	563	565	100.00
ลำปาง	8,313	8,296	4,715	567	568	100.00

ตารางที่ 5 (ต่อ) วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นาคำ	8,313	8,296	4,715	567	568	100.00
ลำพูน	4,746	4,746	3,526	743	743	100.00
นาคำ	2,921	2,921	2,109	722	722	61.55
นาหว้านสำรวย	304	304	213	701	701	6.40
นาหว้านน้ำตม	1,521	1,521	1,204	792	792	32.05
เชียงใหม่	37,303	37,303	22,827	612	612	100.00
นาคำ	31,864	31,864	19,432	610	610	85.42
นาหว้านสำรวย	916	916	429	468	468	2.46
นาหว้านน้ำตม	4,523	4,523	2,966	656	656	12.12
แม่ฮ่องสอน	68	68	25	368	368	100.00
นาคำ	68	68	25	368	368	100.00
ตาก	18,818	18,686	11,539	613	618	100.00
นาคำ	1,752	1,752	1,162	663	663	9.31
นาหว้านน้ำตม	17,066	16,934	10,377	608	613	90.69
กำแพงเพชร	459,249	458,790	291,034	634	634	100.00
นาหว้านน้ำตม	459,249	458,790	291,034	634	634	100.00
สุโขทัย	279,364	278,526	189,907	680	682	100.00
นาคำ	803	803	437	544	544	0.29
นาหว้านสำรวย	680	632	317	466	502	0.24
นาหว้านน้ำตม	277,881	277,091	189,153	681	683	99.47
แพร่	2,126	2,113	1,230	579	582	100.00
นาคำ	1,410	1,410	806	572	572	66.32
นาหว้านน้ำตม	716	703	424	592	603	33.68
น่าน	2,848	2,822	1,455	511	516	100.00
นาคำ	2,631	2,631	1,351	513	513	92.38
นาหว้านน้ำตม	217	191	104	479	545	7.62
อุดรดิตถ์	121,568	121,203	92,148	758	760	100.00
นาคำ	2,256	2,256	1,653	733	733	1.86
นาหว้านน้ำตม	119,312	118,947	90,495	758	761	98.14

ตารางที่ 5 (ต่อ) วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
พิษณุโลก	567,192	562,654	371,443	655	660	100.00
นาดำ	1,519	1,519	1,010	665	665	0.27
นาหว่านสำรวย	12,347	12,122	8,001	648	660	2.18
นาหว่านน้ำตม	553,326	549,013	362,432	655	660	97.55
พิจิตร	584,970	575,026	396,093	677	689	100.00
นาหว่านสำรวย	3,369	3,369	1,825	542	542	0.58
นาหว่านน้ำตม	581,601	571,657	394,268	678	690	99.42
นครสวรรค์	690,678	678,246	472,480	684	697	100.00
นาดำ	463	463	312	674	674	0.07
นาหว่านสำรวย	2,605	2,605	1,457	559	559	0.38
นาหว่านน้ำตม	687,610	675,178	470,711	685	697	99.55
อุทัยธานี	145,050	144,325	94,855	654	657	100.00
นาหว่านน้ำตม	145,050	144,325	94,855	654	657	100.00
เพชรบูรณ์	13,676	13,676	7,330	536	536	100.00
นาหว่านน้ำตม	13,676	13,676	7,330	536	536	100.00
เลย	1,360	1,360	623	458	458	100.00
นาดำ	1,360	1,360	623	458	458	100.00
หนองบัวลำภู	5,108	4,985	2,477	485	497	100.00
นาดำ	2,438	2,438	1,225	502	502	47.73
นาหว่านน้ำตม	2,670	2,547	1,252	469	492	52.27
อุดรธานี	23,620	23,620	10,173	431	431	100.00
นาดำ	8,411	8,411	3,660	435	435	35.61
นาหว่านสำรวย	1,975	1,975	845	428	428	8.36
นาหว่านน้ำตม	13,234	13,234	5,668	428	428	56.03
หนองคาย	43,422	43,335	18,952	436	437	100.00
นาดำ	26,521	26,434	10,627	401	402	61.08
นาหว่านน้ำตม	16,901	16,901	8,325	493	493	38.92
สกลนคร	11,382	11,382	3,428	301	301	100.00
นาดำ	1,549	1,549	502	324	324	13.61

ตารางที่ 5 (ต่อ) วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นาหว้านสำรวย	274	274	84	307	307	2.41
นาหว้านน้ำตม	9,559	9,559	2,842	297	297	83.98
นครพนม	14,359	14,316	5,357	373	374	100.00
นาดำ	4,921	4,921	1,856	377	377	34.27
นาหว้านสำรวย	330	330	119	361	361	2.30
นาหว้านน้ำตม	9,108	9,065	3,382	371	373	63.43
มุกดาหาร	158	156	61	386	391	100.00
นาดำ	158	156	61	386	391	100.00
ยโสธร	12,537	12,537	5,555	443	443	100.00
นาดำ	1,230	1,230	584	475	475	9.81
นาหว้านสำรวย	308	308	136	442	442	2.46
นาหว้านน้ำตม	10,999	10,999	4,835	440	440	87.73
อำนาจเจริญ	1,170	1,162	393	336	338	100.00
นาดำ	1,170	1,162	393	336	338	100.00
อุบลราชธานี	59,606	59,606	18,751	315	315	100.00
นาดำ	51,282	51,282	15,850	309	309	86.03
นาหว้านสำรวย	4,117	4,117	1,239	301	301	6.91
นาหว้านน้ำตม	3,895	3,895	1,566	402	402	6.54
อื่น ๆ	312	312	96	308	308	0.52
ศรีสะเกษ	14,102	14,031	5,811	412	414	100.00
นาดำ	3,271	3,271	1,462	447	447	23.19
นาหว้านสำรวย	633	574	278	439	484	4.49
นาหว้านน้ำตม	10,198	10,186	4,071	399	400	72.32
สุรินทร์	2,763	2,757	1,239	448	449	100.00
นาดำ	846	846	421	498	498	30.62
นาหว้านสำรวย	824	824	341	414	414	29.82
นาหว้านน้ำตม	1,093	1,087	477	436	439	39.56
บุรีรัมย์	3,157	3,151	1,090	345	346	100.00
นาดำ	1,375	1,375	489	356	356	43.55

ตารางที่ 5 (ต่อ) วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นาหว้านน้ำตม	1,782	1,776	601	337	338	56.45
มหาสารคาม	122,478	122,478	71,952	587	587	100.00
นาดำ	3,684	3,684	2,067	561	561	3.01
นาหว้านสำรวย	39,474	39,474	20,684	524	524	32.23
นาหว้านน้ำตม	79,320	79,320	49,201	620	620	64.76
ร้อยเอ็ด	55,390	55,058	27,584	498	501	100.00
นาดำ	4,776	4,776	2,340	490	490	8.62
นาหว้านสำรวย	1,372	1,040	646	471	621	2.48
นาหว้านน้ำตม	49,242	49,242	24,598	500	500	88.90
กาฬสินธุ์	220,242	219,581	118,938	540	542	100.00
นาดำ	8,598	8,598	4,884	568	568	3.90
นาหว้านสำรวย	2,646	2,646	1,384	523	523	1.20
นาหว้านน้ำตม	208,998	208,337	112,670	539	541	94.90
ขอนแก่น	119,349	119,110	61,233	513	514	100.00
นาดำ	8,384	8,384	3,274	391	391	7.03
นาหว้านสำรวย	9,408	9,408	4,484	477	477	7.88
นาหว้านน้ำตม	101,557	101,318	53,475	527	528	85.09
ชัยภูมิ	19,319	19,319	8,215	425	425	100.00
นาดำ	5,530	5,530	2,649	479	479	28.63
นาหว้านสำรวย	3,553	3,553	1,280	360	360	18.39
นาหว้านน้ำตม	10,236	10,236	4,286	419	419	52.98
นครราชสีมา	75,077	75,077	42,716	569	569	100.00
นาดำ	493	493	342	694	694	0.66
นาหว้านสำรวย	1,188	1,188	557	469	469	1.58
นาหว้านน้ำตม	73,396	73,396	41,817	570	570	97.76
สระบุรี	152,064	151,760	100,010	658	659	100.00
นาหว้านน้ำตม	152,064	151,760	100,010	658	659	100.00
ลพบุรี	270,056	270,056	183,504	680	680	100.00
นาดำ	1,552	1,552	1,065	686	686	0.57

ตารางที่ 5 (ต่อ) วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นาหว้านสำรวย	612	612	393	642	642	0.23
นาหว้านน้ำตม	267,892	267,892	182,046	680	680	99.20
สิงห์บุรี	315,322	315,322	239,960	761	761	100.00
นาดำ	2,712	2,712	2,084	768	768	0.86
นาหว้านน้ำตม	312,610	312,610	237,876	761	761	99.14
ชัยนาท	592,597	592,597	448,010	756	756	100.00
นาหว้านน้ำตม	592,597	592,597	448,010	756	756	100.00
สุพรรณบุรี	1,121,183	1,032,610	830,702	741	804	100.00
นาหว้านน้ำตม	1,121,183	1,032,610	830,702	741	804	100.00
อ่างทอง	308,866	308,866	203,852	660	660	100.00
นาหว้านน้ำตม	308,866	308,866	203,852	660	660	100.00
อยุธยา	554,986	554,986	389,600	702	702	100.00
นาหว้านสำรวย	20,124	20,124	12,943	643	643	3.63
นาหว้านน้ำตม	534,862	534,862	376,657	704	704	96.37
นนทบุรี	116,417	116,417	87,662	753	753	100.00
นาหว้านน้ำตม	116,417	116,417	87,662	753	753	100.00
กรุงเทพฯ	69,884	69,884	45,355	649	649	100.00
นาหว้านน้ำตม	69,884	69,884	45,355	649	649	100.00
ปทุมธานี	261,970	261,970	174,996	668	668	100.00
นาดำ	701	701	393	561	561	0.27
นาหว้านน้ำตม	261,269	261,269	174,603	668	668	99.73
นครนายก	75,032	75,032	40,812	544	544	100.00
นาหว้านน้ำตม	75,032	75,032	40,812	544	544	100.00
ปราจีนบุรี	103,915	103,915	59,648	574	574	100.00
นาหว้านสำรวย	11,351	11,351	5,083	448	448	10.92
นาหว้านน้ำตม	92,564	92,564	54,565	589	589	89.08
ฉะเชิงเทรา	319,671	316,155	224,981	704	712	100.00
นาหว้านสำรวย	3,650	3,650	2,426	665	665	1.14
นาหว้านน้ำตม	316,021	312,505	222,555	704	712	98.86

ตารางที่ 5 (ต่อ) วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
สระแก้ว	4,331	4,331	2,528	584	584	100.00
นาหว้านสำรวย	383	383	202	527	527	8.84
นาหว้านน้ำตม	3,948	3,948	2,326	589	589	91.16
ตราด	1,339	1,323	536	400	405	100.00
นาดำ	613	613	242	395	395	45.78
นาหว้านน้ำตม	726	710	294	405	414	54.22
ระยอง	9,475	9,475	5,031	531	531	100.00
นาดำ	295	295	142	481	481	3.11
นาหว้านน้ำตม	9,180	9,180	4,889	533	533	96.89
ชลบุรี	3,039	3,009	1,484	488	493	100.00
นาหว้านน้ำตม	3,039	3,009	1,484	488	493	100.00
สมุทรปราการ	31,620	31,620	25,296	800	800	100.00
นาหว้านน้ำตม	31,620	31,620	25,296	800	800	100.00
สมุทรสาคร	12,180	12,180	7,625	626	626	100.00
นาหว้านน้ำตม	12,180	12,180	7,625	626	626	100.00
นครปฐม	372,261	372,261	282,003	758	758	100.00
นาดำ	1,576	1,576	1,220	774	774	0.42
นาหว้านน้ำตม	370,685	370,685	280,783	757	757	99.58
กาญจนบุรี	149,064	149,064	108,076	725	725	100.00
นาดำ	3,940	3,940	2,329	591	591	2.64
นาหว้านสำรวย	2,853	2,853	1,436	503	503	1.91
นาหว้านน้ำตม	142,271	142,271	104,311	733	733	95.45
ราชบุรี	222,855	222,855	153,987	691	691	100.00
นาดำ	1,184	1,184	810	684	684	0.53
นาหว้านน้ำตม	221,671	221,671	153,177	691	691	99.47
สมุทรสงคราม	5,050	5,050	3,833	759	759	100.00
นาหว้านน้ำตม	5,050	5,050	3,833	759	759	100.00
เพชรบุรี	227,113	227,113	145,391	640	640	100.00
นาหว้านน้ำตม	227,113	227,113	145,391	640	640	100.00

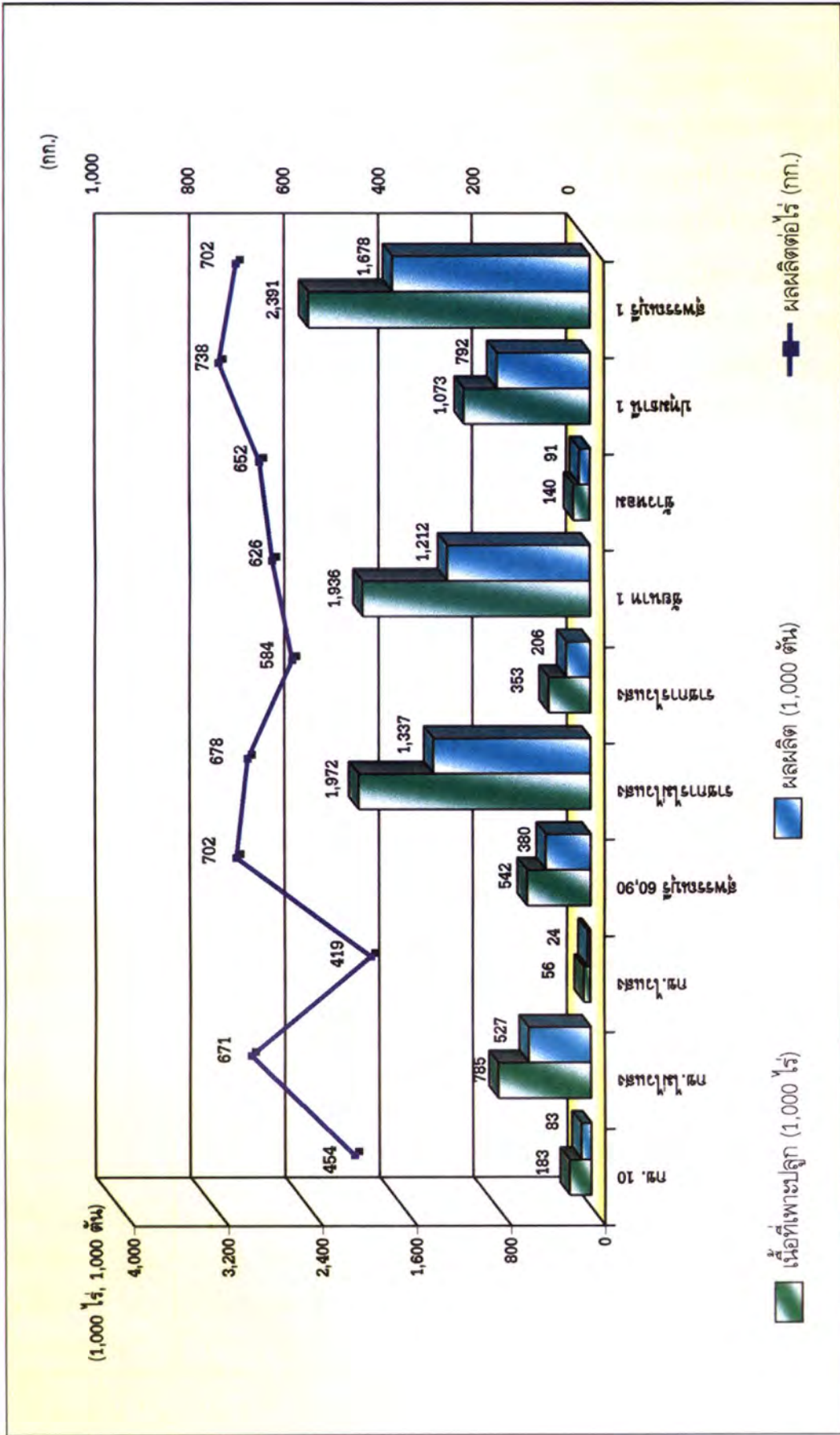
ตารางที่ 5 (ต่อ) วิธีการปลูก : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ประจวบคีรีขันธ์	39,530	39,530	17,824	451	451	100.00
นาดำ	169	169	83	491	491	0.43
นาหว่านน้ำตม	39,361	39,361	17,741	451	451	99.57
ชุมพร	3,361	3,361	1,826	543	543	100.00
นาดำ	2,120	2,120	1,084	511	511	63.08
นาหว่านน้ำตม	1,241	1,241	742	598	598	36.92
สุราษฎร์ธานี	10,513	10,460	5,415	515	518	100.00
นาดำ	901	901	447	496	496	8.57
นาหว่านน้ำตม	9,612	9,559	4,968	517	520	91.43
นครศรีธรรมราช	115,834	115,486	50,151	433	434	100.00
นาดำ	1,132	1,132	442	390	390	0.98
นาหว่านน้ำตม	114,702	114,354	49,709	433	435	99.02
พัทลุง	46,162	44,500	20,858	452	469	100.00
นาดำ	912	912	376	412	412	1.98
นาหว่านน้ำตม	45,250	43,588	20,482	453	470	98.02
สงขลา	46,336	46,336	22,380	483	483	100.00
นาดำ	2,214	2,214	1,022	462	462	4.78
นาหว่านน้ำตม	44,122	44,122	21,358	484	484	95.22
สตูล	375	375	122	325	325	100.00
นาดำ	375	375	122	325	325	100.00
ปัตตานี	17,596	17,596	6,224	354	354	100.00
นาดำ	17,596	17,596	6,224	354	354	100.00
ยะลา	331	307	98	296	319	100.00
นาดำ	331	307	98	296	319	100.00
นราธิวาส	502	500	200	398	400	100.00
นาดำ	310	310	126	406	406	61.75
นาหว่านสำรวย	192	190	74	385	389	38.25

5.2 พันธุ์

ผลการสำรวจข้อมูลข้าวนาปรัง ปี 2547 พบว่า พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูกจะเป็นข้าวพันธุ์ดีที่ทางราชการรับรองและส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกทั้งพันธุ์ที่ไม่ไวแสงและไวแสง ซึ่งได้แก่ กข.10 สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 ชัยนาท 1 สุพรรณบุรี 1 กข.ที่ไวต่อแสง และ กข.ที่ไม่ไวต่อแสง รวมทั้งพันธุ์อื่น ๆ ที่รวมอยู่ในกลุ่มของพันธุ์ราชการไม่ไวแสงและราชการไวแสง

จากการสำรวจเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังรวมทั้งประเทศที่มีประมาณ 9.432 ล้านไร่ เมื่อพิจารณาเนื้อที่เพาะปลูกแยกเป็นรายพันธุ์แล้ว จะพบว่าพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด ได้แก่ พันธุ์สุพรรณบุรี 1 ซึ่งนิยมปลูกมากในบริเวณภาคกลางและภาคเหนือ เนื้อที่เพาะปลูก 2.391 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.35 รองลงมาได้แก่ ข้าวพันธุ์ราชการไม่ไวแสงที่ปลูกมากในบริเวณภาคกลางและภาคเหนือเช่นเดียวกัน และมีเนื้อที่เพาะปลูก 1.972 ล้านไร่ หรือร้อยละ 20.91 สำหรับพันธุ์ข้าวที่ปลูกมากเป็นอันดับสาม ได้แก่ พันธุ์ชัยนาท 1 มีเนื้อที่เพาะปลูก 1.936 ล้านไร่ หรือร้อยละ 20.52 ซึ่งมีแหล่งปลูกที่สำคัญกระจายอยู่ในทุกภาคของประเทศโดยเฉพาะในภาคใต้ที่นิยมปลูกมากที่สุดด้วย สำหรับพันธุ์ปทุมธานี 1 ที่ปลูกมากเป็นอันดับสี่ มีเนื้อที่เพาะปลูก 1.073 ล้านไร่ หรือร้อยละ 11.38 จะมีแหล่งเพาะปลูกอยู่ในภาคกลางเกือบทั้งหมด เป็นเนื้อที่เพาะปลูกถึง 1.007 ล้านไร่

ภาพที่ 8 พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ จำแนกตามพันธุ์ของชาวปราชญ์ รวมทั้งประเทศ ปี 2547

ตารางที่ 6 พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
รวมทั้งประเทศ	9,431,931	9,306,222	6,331,745	671	680	100.00
กข. 10	183,238	182,704	83,134	454	455	1.94
กข.ไม่ไผ่แสง	785,351	776,504	527,155	671	679	8.33
กข.ไผ่แสง	56,051	55,846	23,508	419	421	0.59
สุพรรณบุรี 60,90	541,575	538,937	380,113	702	705	5.74
ราชการไม่ไผ่แสง	1,971,760	1,945,024	1,337,198	678	687	20.91
ราชการไผ่แสง	353,333	350,371	206,444	584	589	3.75
ชัยนาท 1	1,935,708	1,929,218	1,212,393	626	628	20.52
ข้าวหอม	140,302	139,368	91,422	652	656	1.49
ปทุมธานี 1	1,073,272	1,036,790	792,259	738	764	11.38
สุพรรณบุรี 1	2,391,341	2,351,460	1,678,119	702	714	25.35
เหนือ	3,046,502	3,016,899	2,037,217	669	675	100.00
กข. 10	18,137	18,115	10,948	604	604	0.60
กข.ไม่ไผ่แสง	509,191	500,775	340,565	669	680	16.71
กข.ไผ่แสง	18,349	18,321	10,951	597	598	0.60
สุพรรณบุรี 60,90	350,138	348,183	245,931	702	706	11.49
ราชการไม่ไผ่แสง	785,258	779,059	526,148	670	675	25.78
ราชการไผ่แสง	213,174	212,535	132,419	621	623	7.00
ชัยนาท 1	527,262	524,371	348,925	662	665	17.31
ข้าวหอม	92,674	91,901	64,197	693	699	3.04
ปทุมธานี 1	11,857	11,842	8,293	699	700	0.39
สุพรรณบุรี 1	520,462	511,797	348,840	670	682	17.08
ตะวันออกเฉียงเหนือ	804,599	803,021	404,548	503	504	100.00
กข. 10	165,101	164,589	72,186	437	439	20.52
กข.ไม่ไผ่แสง	50,222	50,002	22,145	441	443	6.24
กข.ไผ่แสง	34,516	34,500	10,497	304	304	4.29
สุพรรณบุรี 60,90	14,211	14,201	6,972	491	491	1.77
ราชการไม่ไผ่แสง	26,423	26,400	13,703	519	519	3.28
ราชการไผ่แสง	37,276	37,269	16,916	454	454	4.63

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ชัยนาท 1	421,838	421,233	234,714	556	557	52.43
ข้าวหอม	14,747	14,623	7,673	520	525	1.83
ปทุมธานี 1	27,900	27,881	13,924	499	499	3.47
สุพรรณบุรี 1	12,365	12,323	5,818	471	472	1.54
กลาง	5,339,820	5,247,381	3,782,706	708	721	100.00
กช.ไม่ไวแสง	207,912	207,754	157,281	756	757	3.89
กช.ไวแสง	2,367	2,235	1,678	709	751	0.04
สุพรรณบุรี 60,90	172,791	172,141	124,880	723	725	3.24
ราชการไม่ไวแสง	1,158,063	1,137,621	796,363	688	700	21.69
ราชการไวแสง	79,377	77,722	46,338	584	596	1.49
ชัยนาท 1	839,614	837,798	564,273	672	674	15.72
ข้าวหอม	20,422	20,406	14,422	706	707	0.38
ปทุมธานี 1	1,006,611	970,213	756,856	752	780	18.85
สุพรรณบุรี 1	1,852,663	1,821,491	1,320,615	713	725	34.70
ใต้	241,010	238,921	107,274	445	449	100.00
กช.ไม่ไวแสง	18,026	17,973	7,164	397	399	7.48
กช.ไวแสง	819	790	382	466	484	0.34
สุพรรณบุรี 60,90	4,435	4,412	2,330	525	528	1.84
ราชการไม่ไวแสง	2,016	1,944	984	488	506	0.84
ราชการไวแสง	23,506	22,845	10,771	458	471	9.75
ชัยนาท 1	146,994	145,816	64,481	439	442	60.99
ข้าวหอม	12,459	12,438	5,130	412	412	5.17
ปทุมธานี 1	26,904	26,854	13,186	490	491	11.16
สุพรรณบุรี 1	5,851	5,849	2,846	486	487	2.43
เชียงราย	108,882	108,773	75,680	695	696	100.00
กช. 10	6,896	6,896	4,338	629	629	6.33
กช.ไม่ไวแสง	6,798	6,689	3,598	529	538	6.24
สุพรรณบุรี 60,90	3,588	3,588	2,192	611	611	3.30
ราชการไม่ไวแสง	20,215	20,215	15,096	747	747	18.57

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ราชการไผ่แสง	1,076	1,076	662	615	615	0.99
ชัยนาท 1	3,379	3,379	2,283	676	676	3.10
ข้าวหอม	1,051	1,051	704	670	670	0.97
ปทุมธานี 1	2,834	2,834	1,982	699	699	2.60
สุพรรณบุรี 1	63,045	63,045	44,825	711	711	57.90
พะเยา	1,651	1,646	930	563	565	100.00
กข. 10	1,651	1,646	930	563	565	100.00
ลำปาง	8,313	8,296	4,715	567	568	100.00
กข. 10	8,245	8,228	4,676	567	568	99.18
ราชการไผ่ไผ่แสง	68	68	39	574	574	0.82
ลำพูน	4,746	4,746	3,526	743	743	100.00
กข. ไผ่ไผ่แสง	2,998	2,998	2,222	741	741	63.17
ราชการไผ่ไผ่แสง	459	459	347	756	756	9.67
ปทุมธานี 1	1,289	1,289	957	742	742	27.16
เชียงใหม่	37,303	37,303	22,827	612	612	100.00
กข. 10	1,345	1,345	1,004	746	746	3.61
กข. ไผ่ไผ่แสง	3,093	3,093	1,818	588	588	8.29
กข. ไผ่ไผ่แสง	2,920	2,920	1,605	550	550	7.83
สุพรรณบุรี 60,90	3,119	3,119	2,231	715	715	8.36
ราชการไผ่ไผ่แสง	4,683	4,683	3,052	652	652	12.55
ราชการไผ่ไผ่แสง	19,805	19,805	11,628	587	587	53.09
ปทุมธานี 1	1,834	1,834	1,077	587	587	4.92
สุพรรณบุรี 1	504	504	412	817	817	1.35
แม่ฮ่องสอน	68	68	25	368	368	100.00
กข. ไผ่ไผ่แสง	68	68	25	368	368	100.00
ตาก	18,818	18,686	11,539	613	618	100.00
กข. ไผ่ไผ่แสง	1,567	1,567	1,022	652	652	8.33
กข. ไผ่ไผ่แสง	134	134	63	470	470	0.71
สุพรรณบุรี 60,90	3,894	3,887	2,402	617	618	20.69

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ราชการไม่ไผ่แสง	10,397	10,272	6,409	616	624	55.25
ราชการไผ่แสง	316	316	240	759	759	1.68
ชัยนาท 1	2,143	2,143	1,134	529	529	11.39
ข้าวหอม	36	36	20	556	556	0.19
สุพรรณบุรี 1	331	331	249	752	752	1.76
กำแพงเพชร	459,249	458,790	291,034	634	634	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	28,104	28,104	15,588	555	555	6.12
กข.ไผ่แสง	3,463	3,463	1,933	558	558	0.75
สุพรรณบุรี 60,90	65,910	65,910	45,190	686	686	14.35
ราชการไม่ไผ่แสง	60,420	60,420	38,685	640	640	13.16
ราชการไผ่แสง	119,612	119,452	75,543	632	632	26.04
ชัยนาท 1	27,377	27,309	18,259	667	669	5.96
ข้าวหอม	11,927	11,738	7,303	612	622	2.60
ปทุมธานี 1	400	400	253	633	633	0.09
สุพรรณบุรี 1	142,036	141,994	88,280	622	622	30.93
สุโขทัย	279,364	278,526	189,907	680	682	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	32,159	32,159	21,153	658	658	11.51
สุพรรณบุรี 60,90	36,885	36,752	27,599	748	751	13.20
ราชการไม่ไผ่แสง	20,309	20,224	14,402	709	712	7.27
ราชการไผ่แสง	2,372	2,372	1,798	758	758	0.85
ชัยนาท 1	174,116	173,681	114,835	660	661	62.32
ข้าวหอม	12,029	11,844	9,078	755	766	4.31
ปทุมธานี 1	493	493	351	712	712	0.18
สุพรรณบุรี 1	1,001	1,001	691	690	690	0.36
แพร่	2,126	2,113	1,230	579	582	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	1,866	1,853	1,045	560	564	87.77
ราชการไผ่แสง	260	260	185	712	712	12.23
น่าน	2,848	2,822	1,455	511	516	100.00
กข.ไผ่แสง	2,848	2,822	1,455	511	516	100.00

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
อุดรดิตถ์	121,568	121,203	92,148	758	760	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	6,925	6,925	5,288	764	764	5.70
กข.ไผ่แสง	352	352	264	750	750	0.29
สุพรรณบุรี 60,90	8,212	7,949	6,376	776	802	6.75
ราชการไม่ไผ่แสง	29,455	29,353	24,677	838	841	24.23
ราชการไผ่แสง	10,815	10,815	8,608	796	796	8.90
ชัยนาท 1	7,788	7,788	6,486	833	833	6.41
ปทุมธานี 1	2,036	2,036	1,594	783	783	1.67
สุพรรณบุรี 1	55,985	55,985	38,855	694	694	46.05
พิษณุโลก	567,192	562,654	371,443	655	660	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	26,959	26,850	15,352	569	572	4.75
กข.ไผ่แสง	800	798	563	704	706	0.14
สุพรรณบุรี 60,90	108,191	107,751	75,135	694	697	19.08
ราชการไม่ไผ่แสง	291,682	290,498	191,397	656	659	51.43
ราชการไผ่แสง	13,800	13,589	8,529	618	628	2.43
ชัยนาท 1	55,130	54,906	34,000	617	619	9.72
ข้าวหอม	11,367	11,321	7,469	657	660	2.00
สุพรรณบุรี 1	59,263	56,941	38,998	658	685	10.45
พิจิตร	584,970	575,026	396,093	677	689	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	69,653	69,276	50,903	731	735	11.91
กข.ไผ่แสง	1,513	1,513	1,066	705	705	0.26
สุพรรณบุรี 60,90	76,557	76,384	54,826	716	718	13.09
ราชการไม่ไผ่แสง	236,246	232,371	157,546	667	678	40.39
ราชการไผ่แสง	42,313	42,045	23,455	554	558	7.23
ชัยนาท 1	52,893	52,793	36,843	697	698	9.04
ข้าวหอม	42,542	42,465	29,857	702	703	7.27
สุพรรณบุรี 1	63,253	58,179	41,597	658	715	10.81
นครสวรรค์	690,678	678,246	472,480	684	697	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	310,666	302,858	212,506	684	702	44.98

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
สุพรรณบุรี 60,90	33,271	32,430	24,160	726	745	4.82
ราชการไม่ไวแสง	78,706	78,079	53,035	674	679	11.39
ราชการไวแสง	2,346	2,346	1,424	607	607	0.34
ชัยนาท 1	133,848	132,068	89,767	671	680	19.38
ข้าวหอม	10,515	10,239	7,403	704	723	1.52
ปทุมธานี 1	2,971	2,956	2,079	700	703	0.43
สุพรรณบุรี 1	118,355	117,270	82,106	694	700	17.14
อุทัยธานี	145,050	144,325	94,855	654	657	100.00
กข.ไม่ไวแสง	6,184	6,184	3,332	539	539	4.26
กข.ไวแสง	6,319	6,319	4,002	633	633	4.36
สุพรรณบุรี 60,90	10,511	10,413	5,820	554	559	7.25
ราชการไม่ไวแสง	32,795	32,594	21,664	661	665	22.61
ชัยนาท 1	69,345	69,061	44,847	647	649	47.81
ข้าวหอม	3,207	3,207	2,363	737	737	2.21
สุพรรณบุรี 1	16,689	16,547	12,827	769	775	11.50
เพชรบูรณ์	13,676	13,676	7,330	536	536	100.00
กข.ไม่ไวแสง	12,151	12,151	6,713	552	552	88.85
ราชการไม่ไวแสง	282	282	146	518	518	2.06
ชัยนาท 1	1,243	1,243	471	379	379	9.09
เลย	1,360	1,360	623	458	458	100.00
กข. 10	295	295	150	508	508	21.69
ชัยนาท 1	1,065	1,065	473	444	444	78.31
หนองบัวลำภู	5,108	4,985	2,477	485	497	100.00
กข. 10	465	454	206	443	454	9.10
กข.ไม่ไวแสง	2,915	2,845	1,439	494	506	57.07
สุพรรณบุรี 60,90	417	407	279	669	686	8.16
ชัยนาท 1	1,311	1,279	553	422	432	25.67
อุดรธานี	23,620	23,620	10,173	431	431	100.00
กข. 10	18,525	18,525	7,417	400	400	78.43

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ราชการไม่ไวแสง	318	318	130	409	409	1.35
ราชการไวแสง	4,777	4,777	2,626	550	550	20.22
หนองคาย	43,422	43,335	18,952	436	437	100.00
กข. 10	32,727	32,645	14,334	438	439	75.37
กข.ไม่ไวแสง	1,204	1,215	400	332	329	2.77
ราชการไม่ไวแสง	9,491	9,475	4,218	444	445	21.86
สกลนคร	11,382	11,382	3,428	301	301	100.00
กข. 10	6,776	6,776	2,095	309	309	59.53
กข.ไม่ไวแสง	1,957	1,957	593	303	303	17.20
ราชการไวแสง	2,649	2,649	740	279	279	23.27
นครพนม	14,359	14,316	5,357	373	374	100.00
กข. 10	8,072	8,048	2,973	368	369	56.22
กข.ไวแสง	5,128	5,112	1,963	383	384	35.71
ราชการไวแสง	1,159	1,156	421	363	364	8.07
มุกดาหาร	158	156	61	386	391	100.00
กข. 10	158	156	61	386	391	100.00
ยโสธร	12,537	12,537	5,555	443	443	100.00
กข. 10	8,235	8,235	3,673	446	446	65.69
กข.ไม่ไวแสง	760	760	277	364	364	6.06
กข.ไวแสง	81	81	23	284	284	0.65
ชัยนาท 1	1,972	1,972	925	469	469	15.73
ข้าวหอม	161	161	79	491	491	1.28
ปทุมธานี 1	1,328	1,328	578	435	435	10.59
อำนาจเจริญ	1,170	1,162	393	336	338	100.00
กข.ไม่ไวแสง	1,170	1,162	393	336	338	100.00
อุบลราชธานี	59,606	59,606	18,751	315	315	100.00
กข. 10	10,019	10,019	4,415	441	441	16.81
กข.ไม่ไวแสง	5,400	5,400	1,643	304	304	9.06
กข.ไวแสง	27,259	27,259	7,333	269	269	45.73

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ราชการไม่ไวแสง	690	690	250	362	362	1.16
ราชการไวแสง	13,904	13,904	4,162	299	299	23.33
ชัยนาท 1	1,082	1,082	535	494	494	1.81
ข้าวหอม	1,252	1,252	413	330	330	2.10
ศรีสะเกษ	14,102	14,031	5,811	412	414	100.00
กข. 10	9,265	9,200	3,910	422	425	65.70
กข. ไม่ไวแสง	4,837	4,831	1,901	393	394	34.30
สุรินทร์	2,763	2,757	1,239	448	449	100.00
กข. ไม่ไวแสง	939	939	423	450	450	33.99
กข. ไวแสง	212	212	96	453	453	7.67
ราชการไวแสง	120	116	50	417	431	4.34
ข้าวหอม	1,254	1,252	563	449	450	45.39
ปทุมธานี 1	238	238	107	450	450	8.61
บุรีรัมย์	3,157	3,151	1,090	345	346	100.00
กข. ไม่ไวแสง	3,157	3,151	1,090	345	346	100.00
มหาสารคาม	122,478	122,478	71,952	587	587	100.00
กข. 10	3,977	3,977	2,279	573	573	3.25
กข. ไม่ไวแสง	201	201	141	701	701	0.16
กข. ไวแสง	1,147	1,147	696	607	607	0.94
ราชการไวแสง	4,923	4,923	3,849	782	782	4.02
ชัยนาท 1	103,498	103,498	59,938	579	579	84.50
ข้าวหอม	1,027	1,027	806	785	785	0.84
ปทุมธานี 1	7,705	7,705	4,243	551	551	6.29
ร้อยเอ็ด	55,390	55,058	27,584	498	501	100.00
กข. 10	14,557	14,527	7,284	500	501	26.28
กข. ไม่ไวแสง	14,980	14,839	7,008	468	472	27.05
ราชการไม่ไวแสง	948	941	475	501	505	1.71
ชัยนาท 1	8,550	8,550	4,266	499	499	15.44
ข้าวหอม	8,206	8,084	4,151	506	513	14.81

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ปทุมธานี 1	6,007	5,988	3,421	570	571	10.84
สุพรรณบุรี 1	2,142	2,129	979	457	460	3.87
กาฬสินธุ์	220,242	219,581	118,938	540	542	100.00
กข. 10	35,216	35,000	16,619	472	475	15.99
กข.ไม่ไวแสง	9,871	9,871	5,486	556	556	4.48
กข.ไวแสง	501	501	287	573	573	0.23
สุพรรณบุรี 60,90	3,058	3,058	932	305	305	1.39
ราชการไม่ไวแสง	6,122	6,122	3,559	581	581	2.78
ราชการไวแสง	5,553	5,553	3,121	562	562	2.52
ชัยนาท 1	148,945	148,529	83,780	562	564	67.63
ข้าวหอม	1,316	1,316	740	562	562	0.60
สุพรรณบุรี 1	9,660	9,631	4,414	457	458	4.38
ขอนแก่น	119,349	119,110	61,233	513	514	100.00
กข. 10	16,656	16,574	6,696	402	404	13.96
กข.ไม่ไวแสง	1,311	1,311	449	342	342	1.10
กข.ไวแสง	188	188	99	527	527	0.16
สุพรรณบุรี 60,90	309	309	228	738	738	0.26
ราชการไม่ไวแสง	570	570	327	574	574	0.48
ราชการไวแสง	3,214	3,214	1,606	500	500	2.69
ชัยนาท 1	84,728	84,571	45,758	540	541	70.99
ข้าวหอม	1,531	1,531	921	602	602	1.28
ปทุมธานี 1	10,279	10,279	4,724	460	460	8.61
สุพรรณบุรี 1	563	563	425	755	755	0.47
ชัยภูมิ	19,319	19,319	8,215	425	425	100.00
กข. 10	158	158	74	468	468	0.81
ราชการไวแสง	977	977	341	349	349	5.06
ชัยนาท 1	15,841	15,841	6,949	439	439	82.00
ปทุมธานี 1	2,343	2,343	851	363	363	12.13

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นครราชสีมา	75,077	75,077	42,716	569	569	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	1,520	1,520	902	593	593	2.02
สุพรรณบุรี 60,90	10,427	10,427	5,533	531	531	13.89
ราชการไม่ไผ่แสง	8,284	8,284	4,744	573	573	11.03
ชัยนาท 1	54,846	54,846	31,537	575	575	73.05
สระบุรี	152,064	151,760	100,010	658	659	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	4,168	4,168	2,637	633	633	2.74
ชัยนาท 1	38,829	38,634	23,899	615	619	25.53
ปทุมธานี 1	409	409	291	711	711	0.27
สุพรรณบุรี 1	108,658	108,549	73,183	674	674	71.46
ลพบุรี	270,056	270,056	183,504	680	680	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	492	492	332	675	675	0.18
ราชการไม่ไผ่แสง	4,022	4,022	2,793	694	694	1.49
ราชการไผ่แสง	189	189	122	646	646	0.07
ชัยนาท 1	135,580	135,580	93,987	693	693	50.21
ข้าวหอม	274	274	180	657	657	0.10
ปทุมธานี 1	20,724	20,724	13,334	643	643	7.67
สุพรรณบุรี 1	108,775	108,775	72,756	669	669	40.28
สิงห์บุรี	315,322	315,322	239,960	761	761	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	2,638	2,638	2,222	842	842	0.84
ราชการไม่ไผ่แสง	35,344	35,344	25,816	730	730	11.21
ชัยนาท 1	20,408	20,408	14,848	728	728	6.47
ข้าวหอม	14,181	14,181	10,297	726	726	4.50
ปทุมธานี 1	58,518	58,518	46,159	789	789	18.56
สุพรรณบุรี 1	184,233	184,233	140,618	763	763	58.42
ชัยนาท	592,597	592,597	448,010	756	756	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	8,755	8,755	6,436	735	735	1.48
สุพรรณบุรี 60,90	2,686	2,686	1,722	641	641	0.45
ราชการไม่ไผ่แสง	67,405	67,405	52,018	772	772	11.37

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ราชการไผ่แสง	862	862	683	792	792	0.15
ชัยนาท 1	62,030	62,030	47,304	763	763	10.47
ปทุมธานี 1	220,586	220,586	173,412	786	786	37.22
สุพรรณบุรี 1	230,273	230,273	166,435	723	723	38.86
สุพรรณบุรี	1,121,183	1,032,610	830,702	741	804	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	2,014	1,856	1,412	701	761	0.18
กข.ไผ่แสง	1,686	1,554	1,233	731	793	0.15
สุพรรณบุรี 60,90	3,116	2,872	2,102	675	732	0.28
ราชการไม่ไผ่แสง	224,335	206,813	155,233	692	751	20.01
ราชการไผ่แสง	19,588	18,058	13,326	680	738	1.75
ชัยนาท 1	16,317	14,802	9,683	593	654	1.45
ข้าวหอม	145	134	115	793	858	0.01
ปทุมธานี 1	456,302	419,904	350,104	767	834	40.70
สุพรรณบุรี 1	397,680	366,617	297,494	748	811	35.47
อ่างทอง	308,866	308,866	203,852	660	660	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	7,402	7,402	4,717	637	637	2.40
ราชการไม่ไผ่แสง	6,632	6,632	4,179	630	630	2.15
ราชการไผ่แสง	1,253	1,253	823	657	657	0.41
ชัยนาท 1	2,329	2,329	1,472	632	632	0.75
ปทุมธานี 1	180,757	180,757	126,131	698	698	58.52
สุพรรณบุรี 1	110,493	110,493	66,530	602	602	35.77
อยุธยา	554,986	554,986	389,600	702	702	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	15,962	15,962	12,572	788	788	2.88
ราชการไม่ไผ่แสง	8,659	8,659	5,500	635	635	1.56
ราชการไผ่แสง	23,711	23,711	8,620	364	364	4.27
ชัยนาท 1	30,213	30,213	21,146	700	700	5.44
ข้าวหอม	3,219	3,219	2,393	743	743	0.58
ปทุมธานี 1	1,665	1,665	1,267	761	761	0.30
สุพรรณบุรี 1	471,557	471,557	338,102	717	717	84.97

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
นนทบุรี	116,417	116,417	87,662	753	753	100.00
กข.ไม่ไวแสง	492	492	375	762	762	0.42
ราชการไม่ไวแสง	94,121	94,121	70,802	752	752	80.85
ชัยนาท 1	997	997	763	765	765	0.86
สุพรรณบุรี 1	20,807	20,807	15,722	756	756	17.87
กรุงเทพ	69,884	69,884	45,355	649	649	100.00
กข.ไม่ไวแสง	730	730	445	610	610	1.04
ราชการไม่ไวแสง	1,020	1,020	638	625	625	1.46
ราชการไวแสง	501	501	330	659	659	0.72
ปทุมธานี 1	39,067	39,067	25,544	654	654	55.90
สุพรรณบุรี 1	28,566	28,566	18,398	644	644	40.88
ปทุมธานี	261,970	261,970	174,996	668	668	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	4,665	4,665	3,118	668	668	1.78
ราชการไม่ไวแสง	217,329	217,329	145,603	670	670	82.96
ชัยนาท 1	609	609	442	726	726	0.23
ปทุมธานี 1	10,643	10,643	6,905	649	649	4.06
สุพรรณบุรี 1	28,724	28,724	18,928	659	659	10.97
นครนายก	75,032	75,032	40,812	544	544	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	320	320	213	666	666	0.43
ราชการไม่ไวแสง	74,712	74,712	40,599	543	543	99.57
ปราจีนบุรี	103,915	103,915	59,648	574	574	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	12,945	12,945	8,925	689	689	12.46
ราชการไม่ไวแสง	83,811	83,811	47,665	569	569	80.65
ราชการไวแสง	4,037	4,037	1,895	469	469	3.89
ชัยนาท 1	2,977	2,977	1,035	348	348	2.86
สุพรรณบุรี 1	145	145	128	883	883	0.14
ฉะเชิงเทรา	319,671	316,155	224,981	704	712	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	35,998	35,603	26,030	723	731	11.26
ราชการไม่ไวแสง	263,336	260,439	186,177	707	715	82.38

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ราชการไผ่แสง	11,325	11,200	6,241	551	557	3.54
ชัยนาท 1	9,012	8,913	6,533	725	733	2.82
สระแก้ว	4,331	4,331	2,528	584	584	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	4,331	4,331	2,528	584	584	100.00
ตราด	1,339	1,323	536	400	405	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	512	501	203	396	405	38.24
ข้าวหอม	827	822	333	403	405	61.76
ระยอง	9,475	9,475	5,031	531	531	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	9,475	9,475	5,031	531	531	100.00
ชลบุรี	3,039	3,009	1,484	488	493	100.00
ราชการไม่ไผ่แสง	2,339	2,316	1,137	486	491	76.97
ชัยนาท 1	700	693	347	496	501	23.03
สมุทรปราการ	31,620	31,620	25,296	800	800	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	31,248	31,248	25,048	802	802	98.82
ราชการไม่ไผ่แสง	51	51	35	686	686	0.16
ราชการไผ่แสง	321	321	213	664	664	1.02
สมุทรสาคร	12,180	12,180	7,625	626	626	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	6,989	6,989	4,226	605	605	57.38
กข.ไผ่แสง	681	681	445	653	653	5.59
สุพรรณบุรี 1	4,510	4,510	2,954	655	655	37.03
นครปฐม	372,261	372,261	282,003	758	758	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	180,568	180,568	139,049	770	770	48.51
สุพรรณบุรี 60,90	27,951	27,951	21,013	752	752	7.51
ราชการไม่ไผ่แสง	66,490	66,490	51,114	769	769	17.86
ราชการไผ่แสง	12,897	12,897	10,943	848	848	3.47
ชัยนาท 1	26,571	26,571	17,324	652	652	7.14
ข้าวหอม	946	946	687	726	726	0.25
ปทุมธานี 1	9,395	9,395	7,714	821	821	2.52
สุพรรณบุรี 1	47,443	47,443	34,159	720	720	12.74

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
กาญจนบุรี	149,064	149,064	108,076	725	725	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	648	648	452	698	698	0.43
สุพรรณบุรี 60,90	11,830	11,830	8,177	691	691	7.94
ราชการไม่ไผ่แสง	3,382	3,382	2,519	745	745	2.27
ราชการไผ่แสง	507	507	359	708	708	0.34
ชัยนาท 1	96,934	96,934	72,443	747	747	65.03
ข้าวหอม	566	566	311	549	549	0.38
ปทุมธานี 1	3,252	3,252	1,830	563	563	2.18
สุพรรณบุรี 1	31,945	31,945	21,985	688	688	21.43
ราชบุรี	222,855	222,855	153,987	691	691	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	1,907	1,907	935	490	490	0.86
ราชการไม่ไผ่แสง	5,075	5,075	4,535	894	894	2.28
ราชการไผ่แสง	4,186	4,186	2,783	665	665	1.88
ชัยนาท 1	132,223	132,223	92,086	696	696	59.33
ปทุมธานี 1	610	610	425	697	697	0.27
สุพรรณบุรี 1	78,854	78,854	53,223	675	675	35.38
สมุทรสงคราม	5,050	5,050	3,833	759	759	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	1,641	1,641	1,314	801	801	32.50
ชัยนาท 1	3,409	3,409	2,519	739	739	67.50
เพชรบุรี	227,113	227,113	145,391	640	640	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	1,220	1,220	927	760	760	0.54
ชัยนาท 1	221,210	221,210	140,724	636	636	97.40
ปทุมธานี 1	4,683	4,683	3,740	799	799	2.06
ประจวบคีรีขันธ์	39,530	39,530	17,824	451	451	100.00
ชัยนาท 1	39,266	39,266	17,718	451	451	99.33
ข้าวหอม	264	264	106	402	402	0.67
ชุมพร	3,361	3,361	1,826	543	543	100.00
สุพรรณบุรี 60,90	1,786	1,786	970	543	543	53.14
ราชการไผ่แสง	84	84	46	548	548	2.50

ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
ชัยนาท 1	308	308	167	542	542	9.16
ข้าวหอม	112	112	61	545	545	3.33
ปทุมธานี 1	1,071	1,071	582	543	543	31.87
สุราษฎร์ธานี	10,513	10,460	5,415	515	518	100.00
กข.ไม่ไวแสง	4,222	4,201	2,175	515	518	40.16
ราชการไวแสง	591	588	304	514	517	5.62
ชัยนาท 1	5,001	4,976	2,576	515	518	47.57
ข้าวหอม	430	428	222	516	519	4.09
ปทุมธานี 1	269	267	138	513	517	2.56
นครศรีธรรมราช	115,834	115,486	50,151	433	434	100.00
กข.ไม่ไวแสง	734	732	368	501	503	0.63
สุพรรณบุรี 60,90	2,202	2,195	1,199	545	546	1.90
ราชการไวแสง	3,742	3,731	1,875	501	503	3.23
ชัยนาท 1	86,995	86,734	36,076	415	416	75.11
ข้าวหอม	6,311	6,292	2,815	446	447	5.45
ปทุมธานี 1	15,850	15,802	7,818	493	495	13.68
พัทลุง	46,162	44,500	20,858	452	469	100.00
กข.ไม่ไวแสง	819	789	299	365	379	1.78
กข.ไวแสง	819	790	382	466	484	1.77
สุพรรณบุรี 60,90	447	431	161	360	374	0.97
ราชการไม่ไวแสง	1,763	1,700	890	505	524	3.82
ราชการไวแสง	17,948	17,301	8,116	452	469	38.88
ชัยนาท 1	24,366	23,489	11,010	452	469	52.78
สงขลา	46,336	46,336	22,380	483	483	100.00
ราชการไวแสง	134	134	65	485	485	0.29
ชัยนาท 1	30,016	30,016	14,560	485	485	64.78
ข้าวหอม	893	893	373	418	418	1.93
ปทุมธานี 1	9,714	9,714	4,648	478	478	20.96
สุพรรณบุรี 1	5,579	5,579	2,734	490	490	12.04

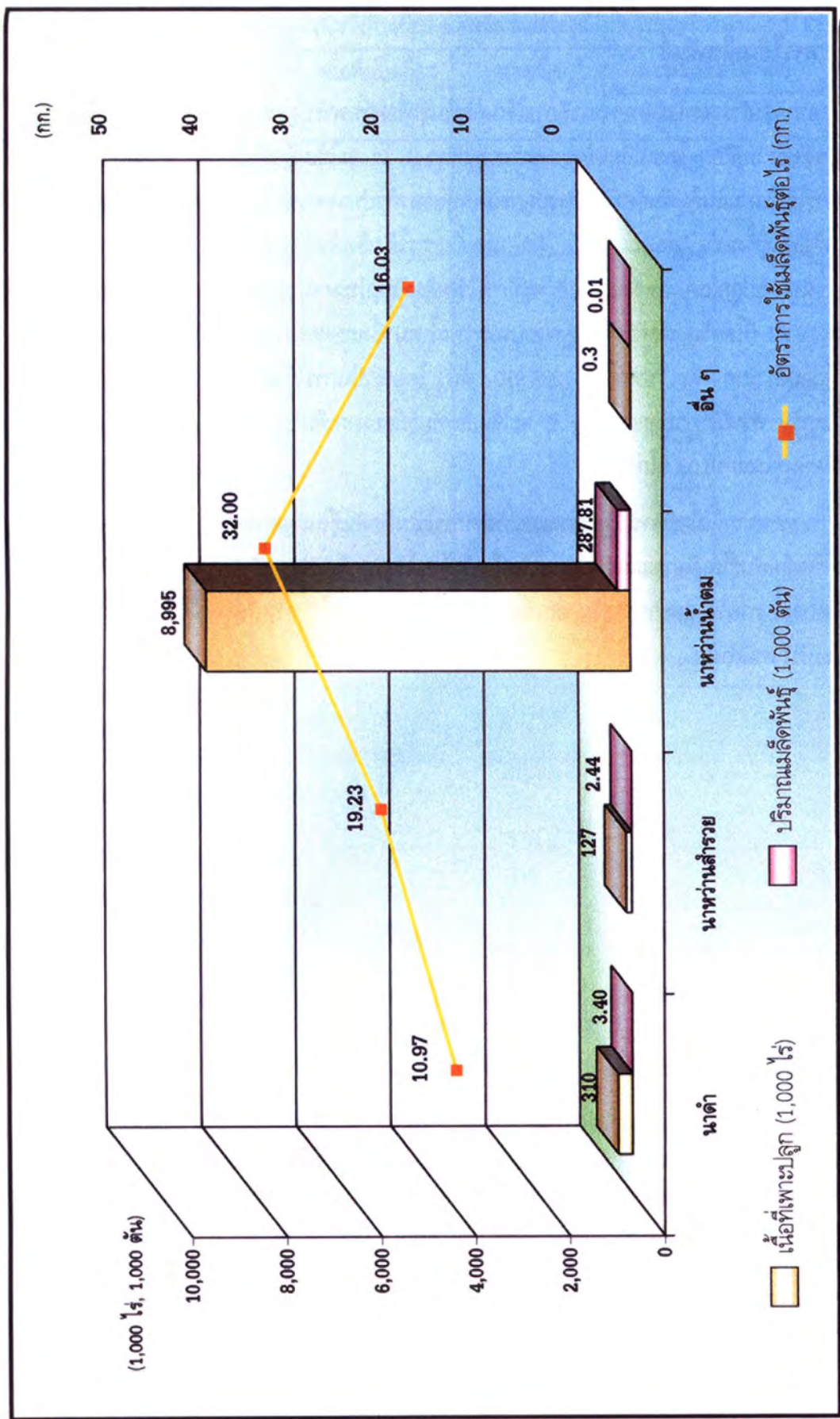
ตารางที่ 6 (ต่อ) พันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)		ร้อยละ เนื้อที่เพาะปลูก
				ปลูก	เก็บ	
สตูล	375	375	122	325	325	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	375	375	122	325	325	100.00
ปัตตานี	17,596	17,596	6,224	354	354	100.00
กข.ไม่ไผ่แสง	11,876	11,876	4,200	354	354	67.49
ราชการไผ่แสง	1,007	1,007	365	362	362	5.72
ข้าวหอม	4,713	4,713	1,659	352	352	26.79
ยะลา	331	307	98	296	319	100.00
ราชการไม่ไผ่แสง	23	14	6	261	429	6.95
ชัยนาท 1	308	293	92	299	314	93.05
นราธิวาส	502	500	200	398	400	100.00
ราชการไม่ไผ่แสง	230	230	88	383	383	45.82
สุพรรณบุรี 1	272	270	112	412	415	54.18

5.3 การใช้เมล็ดพันธุ์

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรมีการใช้เมล็ดพันธุ์เพื่อการเพาะปลูกข้าวนาปรังทั้งประเทศประมาณ 0.294 ล้านตันข้าวเปลือก โดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรปลูกข้าว 1 ไร่ จะใช้เมล็ดพันธุ์ 31.13 กิโลกรัม แต่เมื่อพิจารณาการใช้ปริมาณเมล็ดพันธุ์ตามวิธีการปลูกของเกษตรกรทั่วประเทศแล้ว จะพบว่าการปลูกข้าวแบบนาดำใช้เมล็ดพันธุ์ทั้งหมดประมาณ 3,401 ตัน และเป็นการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่ น้อยที่สุดคือประมาณ 10.97 กิโลกรัม แต่การปลูกแบบนาหว่านสำรวย จะมีการใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ 2,441 ตัน โดยเป็นการใช้เมล็ดพันธุ์ไร่ละ 19.23 กิโลกรัม สำหรับการปลูกแบบนาหว่านน้ำตม ซึ่งเกษตรกรในทุกภาคนิยมปลูกกันมากจะใช้เมล็ดพันธุ์ค่อนข้างมาก คือ ประมาณ 287,810 ตัน โดยจะเป็นการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่มากที่สุดถึงไร่ละ 32.00 กิโลกรัม ส่วนวิธีการปลูกแบบอื่น ๆ จะใช้เมล็ดพันธุ์น้อยมากเพียงประมาณ 5 ตันเท่านั้น โดยเป็นการใช้เมล็ดพันธุ์ไร่ละ 16.03 กิโลกรัม

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ในแต่ละภาค จะพบว่าเกษตรกรในภาคเหนือใช้เมล็ดพันธุ์ในปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่สูงสุดคือประมาณ 33.14 กิโลกรัม รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ต่อไร่ 31.58 30.51 และ 20.79 กิโลกรัม ตามลำดับ

ภาพที่ 9 การใช้ผลิตไฟฟ้า : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้ผลิตไฟฟ้าต่อไร่ จำแนกตามวิธีการปลูกของข้าวนาปรัง รวมทั้งประเทศ ปี 2547

ตารางที่ 7 เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณเมล็ดพันธุ์ (ตัน)	อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
รวมทั้งประเทศ	9,431,931	293,657	31.13
นาดำ	310,166	3,401	10.97
นาหว่านสำรวย	126,933	2,441	19.23
นาหว่านน้ำตม	8,994,520	287,810	32.00
อื่นๆ	312	5	16.03
เหนือ	3,046,502	100,955	33.14
นาดำ	135,536	1,753	12.93
นาหว่านสำรวย	21,666	497	22.94
นาหว่านน้ำตม	2,889,300	98,705	34.16
ตะวันออกเฉียงเหนือ	804,599	16,724	20.79
นาดำ	135,997	1,138	8.37
นาหว่านสำรวย	66,102	1,104	16.70
นาหว่านน้ำตม	602,188	14,477	24.04
อื่นๆ	312	5	16.03
ภาคกลาง	5,339,820	168,624	31.58
นาดำ	12,742	231	18.13
นาหว่านสำรวย	38,973	836	21.45
นาหว่านน้ำตม	5,288,105	167,557	31.69
ภาคใต้	241,010	7,354	30.51
นาดำ	25,891	279	10.78
นาหว่านสำรวย	192	4	20.83
นาหว่านน้ำตม	214,927	7,071	32.90
เชียงราย	108,882	1,797	16.50
นาดำ	79,885	1,141	14.28
นาหว่านสำรวย	1,445	22	15.22
นาหว่านน้ำตม	27,552	634	23.01
พะเยา	1,651	21	12.72
นาดำ	1,651	21	12.72

ตารางที่ 7 (ต่อ) เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณเมล็ดพันธุ์ (ตัน)	อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
ลำปาง	8,313	113	13.59
นาดำ	8,313	113	13.59
ลำพูน	4,746	84	17.70
นาดำ	2,921	30	10.27
นาหว่านสำรวย	304	4	13.16
นาหว่านน้ำตม	1,521	50	32.87
เชียงใหม่	37,303	452	12.12
นาดำ	31,864	326	10.23
นาหว่านสำรวย	916	13	14.19
นาหว่านน้ำตม	4,523	113	24.98
แม่ฮ่องสอน	68	1	14.71
นาดำ	68	1	14.71
ตาก	18,818	377	20.03
นาดำ	1,752	18	10.27
นาหว่านน้ำตม	17,066	359	21.04
กำแพงเพชร	459,249	15,837	34.48
นาหว่านน้ำตม	459,249	15,837	34.48
สุโขทัย	279,364	9,077	32.49
นาดำ	803	12	14.94
นาหว่านสำรวย	680	11	16.18
นาหว่านน้ำตม	277,881	9,054	32.58
แพร่	2,126	37	17.40
นาดำ	1,410	15	10.64
นาหว่านน้ำตม	716	22	30.73
น่าน	2,848	36	12.64
นาดำ	2,631	29	11.02
นาหว่านน้ำตม	217	7	32.26
อุตรดิตถ์	121,568	4,130	33.97
นาดำ	2,256	24	10.64
นาหว่านน้ำตม	119,312	4,106	34.41

ตารางที่ 7 (ต่อ) เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณเมล็ดพันธุ์ (ตัน)	อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
พิษณุโลก	567,192	19,610	34.57
นาดำ	1,519	16	10.53
นาหว่านสำรวย	12,347	355	28.75
นาหว่านน้ำตม	553,326	19,239	34.77
พิจิตร	584,970	20,685	35.36
นาหว่านสำรวย	3,369	55	16.33
นาหว่านน้ำตม	581,601	20,630	35.47
นครสวรรค์	690,678	23,460	33.97
นาดำ	463	7	15.12
นาหว่านสำรวย	2,605	37	14.20
นาหว่านน้ำตม	687,610	23,416	34.05
อุทัยธานี	145,050	4,810	33.16
นาหว่านน้ำตม	145,050	4,810	33.16
เพชรบูรณ์	13,676	428	31.30
นาหว่านน้ำตม	13,676	428	31.30
เลย	1,360	16	11.76
นาดำ	1,360	16	11.76
หนองบัวลำภู	5,108	104	20.36
นาดำ	2,438	23	9.43
นาหว่านน้ำตม	2,670	81	30.34
อุดรธานี	23,620	406	17.19
นาดำ	8,411	84	9.99
นาหว่านสำรวย	1,975	40	20.25
นาหว่านน้ำตม	13,234	282	21.31
หนองคาย	43,422	728	16.77
นาดำ	26,521	255	9.62
นาหว่านน้ำตม	16,901	473	27.99

ตารางที่ 7 (ต่อ) เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณเมล็ดพันธุ์ (ตัน)	อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
สกลนคร	11,382	197	17.31
นาดำ	1,549	14	9.04
นาหว่านสำรวย	274	4	14.60
นาหว่านน้ำตม	9,559	179	18.73
นครพนม	14,359	144	10.03
นาดำ	4,921	40	8.13
นาหว่านสำรวย	330	4	12.12
นาหว่านน้ำตม	9,108	100	10.98
มุกดาหาร	158	1	6.33
นาดำ	158	1	6.33
ยโสธร	12,537	263	20.98
นาดำ	1,230	14	11.38
นาหว่านสำรวย	308	4	12.99
นาหว่านน้ำตม	10,999	245	22.27
อำนาจเจริญ	1,170	8	6.84
นาดำ	1,170	8	6.84
อุบลราชธานี	59,606	434	7.28
นาดำ	51,282	296	5.77
นาหว่านสำรวย	4,117	50	12.14
นาหว่านน้ำตม	3,895	83	21.31
อื่นๆ	312	5	16.03
ศรีสะเกษ	14,102	253	17.94
นาดำ	3,271	32	9.78
นาหว่านสำรวย	633	11	17.38
นาหว่านน้ำตม	10,198	210	20.59
สุรินทร์	2,763	52	18.82
นาดำ	846	10	11.82
นาหว่านสำรวย	824	16	19.42
นาหว่านน้ำตม	1,093	26	23.79

ตารางที่ 7 (ต่อ) เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณเมล็ดพันธุ์ (ตัน)	อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
บุรีรัมย์	3,157	51	16.15
นาดำ	1,375	13	9.45
นาหว่านน้ำตม	1,782	38	21.32
มหาสารคาม	122,478	3,432	28.02
นาดำ	3,684	45	12.21
นาหว่านสำรว	39,474	663	16.80
นาหว่านน้ำตม	79,320	2,724	34.34
ร้อยเอ็ด	55,390	1,296	23.40
นาดำ	4,776	48	10.05
นาหว่านสำรว	1,372	21	15.31
นาหว่านน้ำตม	49,242	1,227	24.92
กาฬสินธุ์	220,242	4,840	21.98
นาดำ	8,598	87	10.12
นาหว่านสำรว	2,646	40	15.12
นาหว่านน้ำตม	208,998	4,713	22.55
ขอนแก่น	119,349	2,649	22.20
นาดำ	8,384	81	9.66
นาหว่านสำรว	9,408	162	17.22
นาหว่านน้ำตม	101,557	2,406	23.69
ชัยภูมิ	19,319	356	18.43
นาดำ	5,530	66	11.93
นาหว่านสำรว	3,553	69	19.42
นาหว่านน้ำตม	10,236	221	21.59
นครราชสีมา	75,077	1,494	19.90
นาดำ	493	5	10.14
นาหว่านสำรว	1,188	20	16.84
นาหว่านน้ำตม	73,396	1,469	20.01
สระบุรี	152,064	4,305	28.31
นาหว่านน้ำตม	152,064	4,305	28.31

ตารางที่ 7 (ต่อ) เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณเมล็ดพันธุ์ (ตัน)	อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
ลพบุรี	270,056	8,532	31.59
นาดำ	1,552	16	10.31
นาหว่านสำรวย	612	18	29.41
นาหว่านน้ำตม	267,892	8,498	31.72
สิงห์บุรี	315,322	9,259	29.36
นาดำ	2,712	28	10.32
นาหว่านน้ำตม	312,610	9,231	29.53
ชัยนาท	592,597	17,310	29.21
นาหว่านน้ำตม	592,597	17,310	29.21
สุพรรณบุรี	1,121,183	38,019	33.91
นาหว่านน้ำตม	1,121,183	38,019	33.91
อ่างทอง	308,866	10,391	33.64
นาหว่านน้ำตม	308,866	10,391	33.64
อยุธยา	554,986	16,758	30.20
นาหว่านสำรวย	20,124	359	17.84
นาหว่านน้ำตม	534,862	16,399	30.66
นนทบุรี	116,417	3,652	31.37
นาหว่านน้ำตม	116,417	3,652	31.37
กรุงเทพฯ	69,884	2,062	29.51
นาหว่านน้ำตม	69,884	2,062	29.51
ปทุมธานี	261,970	7,356	28.08
นาดำ	701	7	9.99
นาหว่านน้ำตม	261,269	7,349	28.13
นครนายก	75,032	2,562	34.15
นาหว่านน้ำตม	75,032	2,562	34.15
ปราจีนบุรี	103,915	3,089	29.73
นาหว่านสำรวย	11,351	212	18.68
นาหว่านน้ำตม	92,564	2,877	31.08

ตารางที่ 7 (ต่อ) เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณเมล็ดพันธุ์ (ตัน)	อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
ฉะเชิงเทรา	319,671	10,431	32.63
นาหว้านสำรวย	3,650	141	38.63
นาหว้านน้ำตม	316,021	10,290	32.56
สระแก้ว	4,331	130	30.02
นาหว้านสำรวย	383	7	18.28
นาหว้านน้ำตม	3,948	123	31.16
ตราด	1,339	31	23.15
นาด้า	613	7	11.42
นาหว้านน้ำตม	726	24	33.06
ระยอง	9,475	285	30.08
นาด้า	295	3	10.17
นาหว้านน้ำตม	9,180	282	30.72
ชลบุรี	3,039	90	29.62
นาหว้านน้ำตม	3,039	90	29.62
สมุทรปราการ	31,620	864	27.32
นาหว้านน้ำตม	31,620	864	27.32
สมุทรสาคร	12,180	346	28.41
นาหว้านน้ำตม	12,180	346	28.41
นครปฐม	372,261	12,660	34.01
นาด้า	1,576	57	36.17
นาหว้านน้ำตม	370,685	12,603	34.00
กาญจนบุรี	149,064	4,371	29.32
นาด้า	3,940	76	19.29
นาหว้านสำรวย	2,853	99	34.70
นาหว้านน้ำตม	142,271	4,196	29.49
ราชบุรี	222,855	8,187	36.74
นาด้า	1,184	36	30.41
นาหว้านน้ำตม	221,671	8,151	36.77
สมุทรสงคราม	5,050	178	35.25
นาหว้านน้ำตม	5,050	178	35.25

ตารางที่ 7 (ต่อ) เมล็ดพันธุ์ : เนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณและอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณเมล็ดพันธุ์ (ตัน)	อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
เพชรบุรี	227,113	6,695	29.48
นาหว่านน้ำตม	227,113	6,695	29.48
ประจวบคีรีขันธ์	39,530	1,061	26.84
นาดำ	169	1	5.92
นาหว่านน้ำตม	39,361	1,060	26.93
ชุมพร	3,361	59	17.55
นาดำ	2,120	28	13.21
นาหว่านน้ำตม	1,241	31	24.98
สุราษฎร์ธานี	10,513	163	15.50
นาดำ	901	10	11.10
นาหว่านน้ำตม	9,612	153	15.92
นครศรีธรรมราช	115,834	4,405	38.03
นาดำ	1,132	12	10.60
นาหว่านน้ำตม	114,702	4,393	38.30
พัทลุง	46,162	1,108	24.00
นาดำ	912	6	6.58
นาหว่านน้ำตม	45,250	1,102	24.35
สงขลา	46,336	1,404	30.30
นาดำ	2,214	12	5.42
นาหว่านน้ำตม	44,122	1,392	31.55
สตูล	375	3	8.00
นาดำ	375	3	8.00
ปัตตานี	17,596	197	11.20
นาดำ	17,596	197	11.20
ยะลา	331	4	12.08
นาดำ	331	4	12.08
นราธิวาส	502	11	21.91
นาดำ	310	7	22.58
นาหว่านสำรวย	192	4	20.83

5.4 การใช้ปุ๋ยเคมี

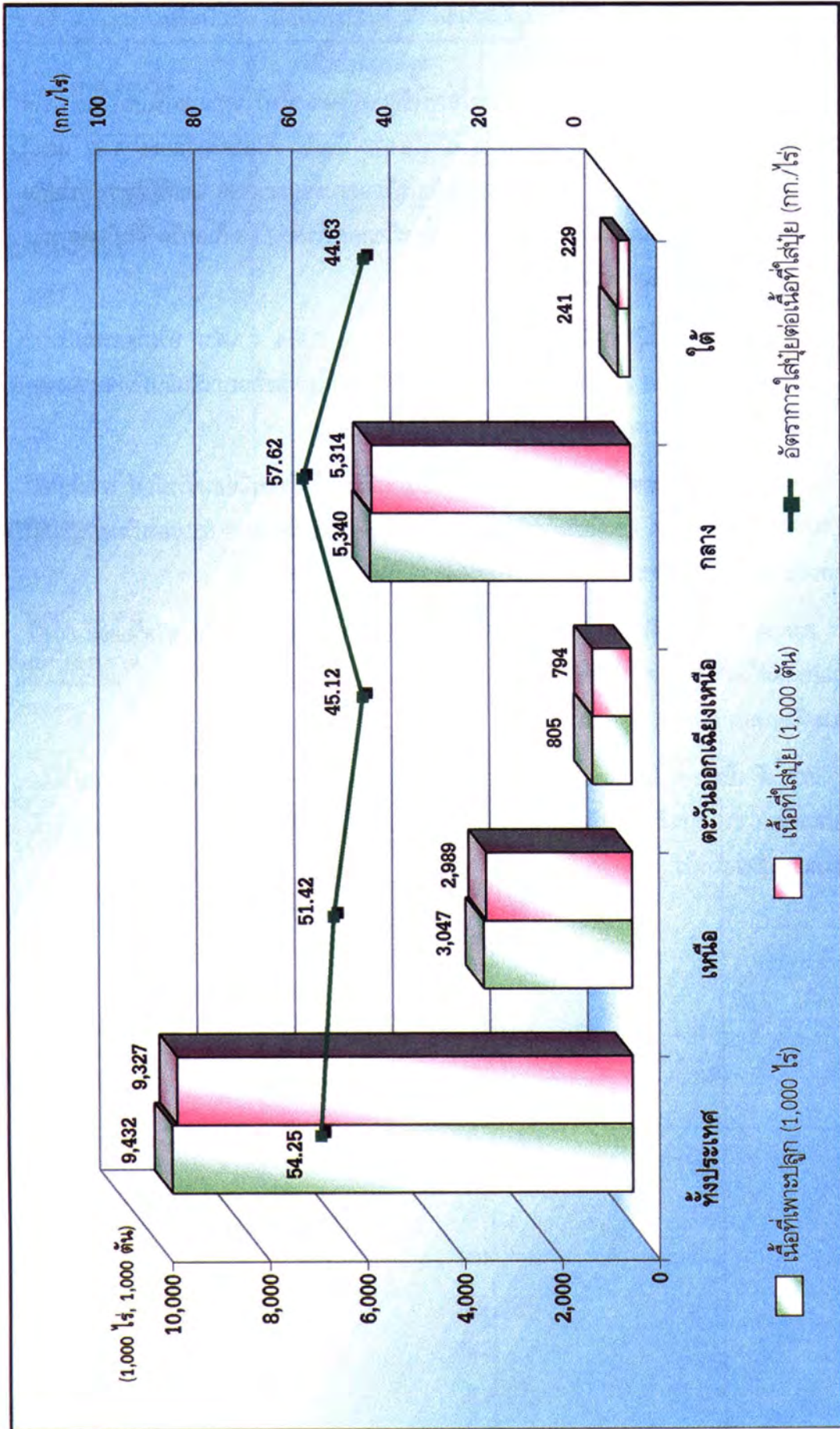
จากการสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547 พบว่าการใช้ปุ๋ยเคมีลดลงทั้งปริมาณการใช้และอัตราการใส่ โดยมีเนื้อที่ใส่ปุ๋ยลดลงจาก 9.448 ล้านไร่ ในปีที่แล้ว เป็น 9.327 ล้านไร่ หรือลดลงร้อยละ 1.28 และมีปริมาณปุ๋ยที่ใช้ลดลงจาก 0.527 ล้านตัน เป็น 0.506 ล้านตัน หรือลดลงร้อยละ 3.98 โดยที่มีอัตราการใส่ปุ๋ยลดลงเล็กน้อยจากไร่ละ 55.83 กิโลกรัม เป็น 54.25 กิโลกรัม หรือลดลงไร่ละ 1.58 กิโลกรัม ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายภาคแล้วจะเห็นข้อแตกต่างดังนี้

ภาคเหนือ มีการใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกข้าวนาปรังประมาณ 0.154 ล้านตัน หรือร้อยละ 30.38 ของปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ทั่วประเทศ และมีอัตราการใส่เฉลี่ยไร่ละ 51.42 กิโลกรัมซึ่งมากเป็นอันดับสองรองจากภาคกลาง โดยมีเนื้อที่ใส่ปุ๋ยเคมีรวมทั้งภาคประมาณ 2.989 ล้านไร่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การปลูกข้าวนาปรังในภาคนี้มีการใช้ปุ๋ยเคมีค่อนข้างน้อย โดยมีเนื้อที่ใส่ปุ๋ยเคมีประมาณ 0.794 ล้านไร่ และมีปริมาณการใช้ 0.036 ล้านตัน หรือร้อยละ 7.08 ของปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ทั่วประเทศ ซึ่งโดยเฉลี่ยเกษตรกรจะใช้ในอัตราไร่ละ 45.12 กิโลกรัม

ภาคกลาง เป็นภาคที่มีเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีมากที่สุดประมาณ 0.306 ล้านตัน หรือร้อยละ 60.52 ของปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ทั่วประเทศ โดยที่มีอัตราการใส่เฉลี่ยสูงสุด คือ ไร่ละ 57.62 กิโลกรัม และมีเนื้อที่ใส่ปุ๋ยเคมีรวมทั้งภาคประมาณ 5.314 ล้านไร่

ภาคใต้ เป็นภาคที่มีการเพาะปลูกข้าวนาปรังน้อยที่สุดและมีเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่น้อยที่สุด คือ ประมาณ 0.010 ล้านตัน โดยที่มีอัตราการใส่ปุ๋ยเคมีเฉลี่ยไร่ละ 44.63 กิโลกรัม และมีเนื้อที่ใส่ปุ๋ยเคมีทั้งภาคประมาณ 0.229 ล้านไร่

ภาพที่ 10 การใช้เศษเหล็ก : เนื้อที่เศษเหล็กและอัตราการสเม็ยของขั้วงานปรี้ง รวมทั้งประเทศ ปี 2547

ตารางที่ 8 บัญชีเคมี : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่ใส่ปุ๋ย ปริมาณและอัตราการใส่ปุ๋ยเคมีของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ใส่ปุ๋ย (ไร่)	ปริมาณปุ๋ย (ตัน)	อัตราการใส่ปุ๋ย (กก.) ต่อ		ร้อยละ เนื้อที่ใส่ปุ๋ย
				เนื้อที่เพาะปลูก	เนื้อที่ใส่ปุ๋ย	
รวมทั้งประเทศ	9,431,931	9,326,975	505,991	53.65	54.25	98.89
เหนือ	3,046,502	2,989,403	153,706	50.45	51.42	98.13
ตะวันออกเฉียงเหนือ	804,599	794,415	35,843	44.55	45.12	98.73
กลาง	5,339,820	5,314,232	306,225	57.35	57.62	99.52
ใต้	241,010	228,925	10,217	42.39	44.63	94.99
เชียงราย	108,882	108,577	4,758	43.70	43.82	99.72
พะเยา	1,651	1,618	65	39.37	40.17	98.00
ลำปาง	8,313	8,145	298	35.85	36.59	97.98
ลำพูน	4,746	4,631	266	56.05	57.44	97.58
เชียงใหม่	37,303	34,005	1,345	36.06	39.55	91.16
แม่ฮ่องสอน	68	68	2	29.41	29.41	100.00
ตาก	18,818	18,129	631	33.53	34.81	96.34
กำแพงเพชร	459,249	456,080	21,755	47.37	47.70	99.31
สุโขทัย	279,364	274,224	12,735	45.59	46.44	98.16
แพร่	2,126	1,696	57	26.81	33.61	79.77
น่าน	2,848	2,848	62	21.77	21.77	100.00
อุตรดิตถ์	121,568	121,276	5,537	45.55	45.66	99.76
พิษณุโลก	567,192	556,812	27,785	48.99	49.90	98.17
พิจิตร	584,970	573,739	36,920	63.11	64.35	98.08
นครสวรรค์	690,678	669,958	33,652	48.72	50.23	97.00
อุทัยธานี	145,050	144,006	7,281	50.20	50.56	99.28
เพชรบูรณ์	13,676	13,591	557	40.73	40.98	99.38
เลย	1,360	1,198	17	12.50	14.19	88.09
หนองบัวลำภู	5,108	5,108	162	31.71	31.71	100.00
อุดรธานี	23,620	23,620	718	30.40	30.40	100.00

ตารางที่ 8 (ต่อ) บัญชีเคมี : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่ใส่ปุ๋ย ปริมาณและอัตราการใส่ปุ๋ยเคมีของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ใส่ปุ๋ย (ไร่)	ปริมาณปุ๋ย (ตัน)	อัตราการใส่ปุ๋ย (กก.) ต่อ		ร้อยละ เนื้อที่ใส่ปุ๋ย
				เนื้อที่เพาะปลูก	เนื้อที่ใส่ปุ๋ย	
หนองคาย	43,422	42,015	834	19.21	19.85	96.76
สกลนคร	11,382	11,382	545	47.88	47.88	100.00
นครพนม	14,359	14,049	480	33.43	34.17	97.84
มุกดาหาร	158	155	5	31.65	32.26	98.10
ยโสธร	12,537	12,498	455	36.29	36.41	99.69
อำนาจเจริญ	1,170	1,122	45	38.46	40.11	95.90
อุบลราชธานี	59,606	54,033	1,844	30.94	34.13	90.65
ศรีสะเกษ	14,102	13,364	608	43.11	45.50	94.77
สุรินทร์	2,763	2,763	125	45.24	45.24	100.00
บุรีรัมย์	3,157	3,157	143	45.30	45.30	100.00
มหาสารคาม	122,478	122,478	6,455	52.70	52.70	100.00
ร้อยเอ็ด	55,390	55,390	2,608	47.08	47.08	100.00
กาฬสินธุ์	220,242	218,987	11,420	51.85	52.15	99.43
ขอนแก่น	119,349	118,955	5,317	44.55	44.70	99.67
ชัยภูมิ	19,319	19,319	638	33.02	33.02	100.00
นครราชสีมา	75,077	74,822	3,424	45.61	45.76	99.66
สระบุรี	152,064	151,821	10,570	69.51	69.62	99.84
ลพบุรี	270,056	269,435	14,733	54.56	54.68	99.77
สิงห์บุรี	315,322	314,817	20,063	63.63	63.73	99.84
ชัยนาท	592,597	589,634	37,017	62.47	62.78	99.50
สุพรรณบุรี	1,121,183	1,113,671	64,493	57.52	57.91	99.33
อ่างทอง	308,866	308,866	19,060	61.71	61.71	100.00
อยุธยา	554,986	552,988	30,956	55.78	55.98	99.64
นนทบุรี	116,417	116,417	6,377	54.78	54.78	100.00
กรุงเทพฯ	69,884	69,674	3,344	47.85	47.99	99.70

ตารางที่ 8 (ต่อ) ปุ๋ยเคมี : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่ใส่ปุ๋ย ปริมาณและอัตราการใส่ปุ๋ยเคมีของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ใส่ปุ๋ย (ไร่)	ปริมาณปุ๋ย (ตัน)	อัตราการใส่ปุ๋ย (กก.) ต่อ		ร้อยละ เนื้อที่ใส่ปุ๋ย
				เนื้อที่เพาะปลูก	เนื้อที่ใส่ปุ๋ย	
ปทุมธานี	261,970	261,236	15,444	58.95	59.12	99.72
นครนายก	75,032	75,032	3,866	51.52	51.52	100.00
ปราจีนบุรี	103,915	100,517	5,996	57.70	59.65	96.73
ฉะเชิงเทรา	319,671	319,607	17,834	55.79	55.80	99.98
สระแก้ว	4,331	4,331	95	21.93	21.93	100.00
ตราด	1,339	1,333	74	55.27	55.51	99.55
ระยอง	9,475	9,113	154	16.25	16.90	96.18
ชลบุรี	3,039	3,039	90	29.62	29.62	100.00
สมุทรปราการ	31,620	31,516	1,556	49.21	49.37	99.67
สมุทรสาคร	12,180	12,180	588	48.28	48.28	100.00
นครปฐม	372,261	372,261	19,551	52.52	52.52	100.00
กาญจนบุรี	149,064	149,064	8,228	55.20	55.20	100.00
ราชบุรี	222,855	220,248	12,697	56.97	57.65	98.83
สมุทรสงคราม	5,050	5,050	213	42.18	42.18	100.00
เพชรบุรี	227,113	227,113	11,619	51.16	51.16	100.00
ประจวบคีรีขันธ์	39,530	35,269	1,607	40.65	45.56	89.22
ชุมพร	3,361	3,124	115	34.22	36.81	92.95
สุราษฎร์ธานี	10,513	10,244	442	42.04	43.15	97.44
นครศรีธรรมราช	115,834	105,525	4,818	41.59	45.66	91.10
พัทลุง	46,162	46,162	2,122	45.97	45.97	100.00
สงขลา	46,336	46,336	2,231	48.15	48.15	100.00
สตูล	375	335	10	26.67	29.85	89.33
ปัตตานี	17,596	16,389	455	25.86	27.76	93.14
ยะลา	331	325	10	30.21	30.77	98.19
นราธิวาส	502	485	14	27.89	28.87	96.61

6. ช่วงฤดูการผลิตและการขายผลผลิตของข้าวนาปรัง

6.1 ช่วงเวลาการเพาะปลูก

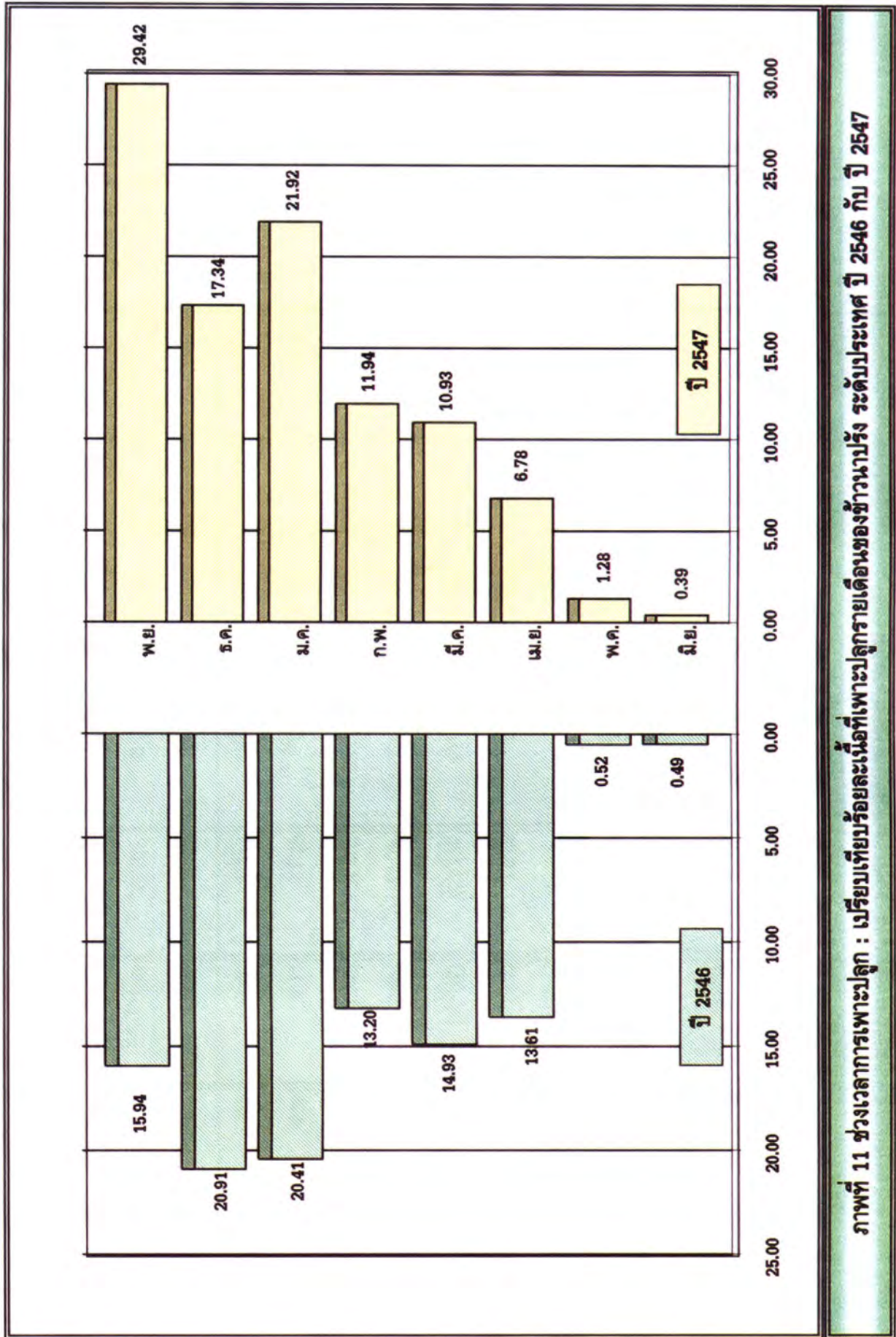
ผลการสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547 พบว่าเกษตรกรเริ่มลงมือปลูกข้าวนาปรังตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน 2546 ไปจนถึงสิ้นเดือนมิถุนายน 2547 โดยจะมีช่วงการเพาะปลูกมากที่สุดระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2546 ถึง มกราคม 2547 คิดเป็นร้อยละ 68.68 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งประเทศ โดยเฉพาะเดือนพฤศจิกายน 2546 เกษตรกรจะทำการปลูกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.42 ของทั้งประเทศ รองลงมาได้แก่ เดือนมกราคม 2547 คิดเป็นร้อยละ 21.92 ของทั้งประเทศ และปลูกมากเป็นอันดับสามในเดือนธันวาคม 2546 คิดเป็นร้อยละ 17.34 ของทั้งประเทศ โดยเมื่อพิจารณาการปลูกข้าวนาปรังในแต่ละภาคปรากฏว่า

ภาคเหนือ การเพาะปลูกข้าวนาปรังอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2546 ถึง เมษายน 2547 และจะปลูกมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2546 ถึง มกราคม 2547 คิดเป็นร้อยละ 85.78 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งภาค โดยมีการปลูกมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายน 2546 คิดเป็นร้อยละ 49.97 รองลงมาได้แก่ เดือนธันวาคม 2546 คิดเป็นร้อยละ 22.41 และเดือนมกราคม 2547 ร้อยละ 13.40 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งภาค

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเพาะปลูกข้าวนาปรังอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2546 ถึง เมษายน 2547 และจะปลูกมากในช่วงเดือนธันวาคม 2546 ถึง มกราคม 2547 คิดเป็นร้อยละ 79.91 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งภาค โดยจะปลูกมากที่สุดในเดือนมกราคม 2547 คิดเป็นร้อยละ 59.98 และรองลงมาจะเป็นการปลูกในเดือนธันวาคม 2546 คิดเป็นร้อยละ 19.93 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งภาค

ภาคกลาง การเพาะปลูกอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2546 ถึง เมษายน 2547 และมีการเพาะปลูกในแต่ละเดือนใกล้เคียงกัน โดยมีช่วงการปลูกมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายน 2546 คิดเป็นร้อยละ 22.10 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งภาค รองลงมาได้แก่ เดือนมกราคมและเดือนมีนาคม 2547 คิดเป็นร้อยละ 21.99 และ 16.36 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งภาค

ภาคใต้ การเพาะปลูกอยู่ระหว่างพฤศจิกายน 2546 ถึง มิถุนายน 2547 ซึ่งจะมีการเพาะปลูกมากที่สุดในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง มิถุนายน 2547 คิดเป็นร้อยละ 65.26 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งภาค โดยในเดือนพฤษภาคม 2547 จะปลูกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.19 รองลงมาได้แก่ เดือนมิถุนายนและเดือนเมษายน 2547 คิดเป็นร้อยละ 15.07 และ 13.67 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งภาค

ภาพที่ 11 ช่วงเวลาการเพาะปลูก : เปรียบเทียบร้อยละพื้นที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปรัง ระดับประเทศ ปี 2546 กับ ปี 2547

ตารางที่ 9 ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ระยะเวลาและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือนของชาวปราง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน											รวม (ร้อยละ/ไร่)
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47				
รวมทั้งประเทศ	29.42	17.34	21.92	11.94	10.93	6.78	1.28	0.39				100.00
	2,774,436	1,635,132	2,067,762	1,126,295	1,031,339	639,675	120,970	36,322				9,431,931
เหนือ	49.97	22.41	13.40	5.77	3.56	4.89	-	-				100.00
	1,522,238	682,734	408,257	175,722	108,514	149,037	-	-				3,046,502
ตะวันออกเฉียงเหนือ	8.87	19.93	59.98	7.63	3.52	0.07	-	-				100.00
	71,359	160,353	482,625	61,395	28,314	553	-	-				804,599
กลาง	22.10	14.65	21.99	16.34	16.36	8.56	-	-				100.00
	1,180,222	782,149	1,174,007	872,554	873,745	457,143	-	-				5,339,820
ใต้	0.26	4.11	1.19	6.90	8.61	13.67	50.19	15.07				100.00
	617	9,896	2,873	16,624	20,766	32,942	120,970	36,322				241,010
เขียงราย	-	0.85	10.95	84.48	3.72	-	-	-				100.00
	-	928	11,918	91,984	4,052	-	-	-				108,882
พะเยา	-	30.41	18.35	51.24	-	-	-	-				100.00
	-	502	303	846	-	-	-	-				1,651

ตารางที่ 9 (ต่อ) ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปี ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน										รวม (ร้อยละ/ไร่)
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47			
ลำปาง	-	-	46.51	53.49	-	-	-	-	-	-	100.00
ลำพูน	-	-	3,866	4,447	-	-	-	-	-	-	8,313
เชียงใหม่	-	-	-	40.39	59.61	-	-	-	-	-	100.00
แม่ฮ่องสอน	-	-	-	1,917	2,829	-	-	-	-	-	4,746
ตาก	-	9.45	42.05	24.33	3.33	20.84	-	-	-	-	100.00
กำแพงเพชร	-	3,525	15,684	9,076	1,243	7,775	-	-	-	-	37,303
สุโขทัย	-	-	51.47	26.47	22.06	-	-	-	-	-	100.00
	1.78	5.40	55.35	23.92	13.55	-	-	-	-	-	100.00
	334	1,017	10,416	4,501	2,550	-	-	-	-	-	18,818
	48.10	27.67	14.66	3.79	2.57	3.21	-	-	-	-	100.00
	220,874	127,079	67,342	17,396	11,823	14,735	-	-	-	-	459,249
	79.40	16.84	0.61	0.78	0.91	1.46	-	-	-	-	100.00
	221,815	47,052	1,711	2,166	2,536	4,084	-	-	-	-	279,364

ตารางที่ 9 (ต่อ) ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน										รวม (ร้อยละ/ไร่)	
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47				
แพร่	-	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
น่าน	-	2,126	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,126
	-	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	-	2,848	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,848
อุดรดิตถ์	32.40	26.03	31.86	8.21	0.60	0.90	-	-	-	-	-	100.00
	39,390	31,646	38,737	9,983	723	1,089	-	-	-	-	-	121,568
พิษณุโลก	24.94	26.43	35.69	3.17	5.34	4.43	-	-	-	-	-	100.00
	141,473	149,919	202,413	17,996	30,264	25,127	-	-	-	-	-	567,192
พิจิตร	66.74	24.95	1.11	0.70	0.82	5.68	-	-	-	-	-	100.00
	390,394	145,937	6,461	4,112	4,819	33,247	-	-	-	-	-	584,970
นครสวรรค์	๑0.16	20.46	5.51	1.38	5.18	7.31	-	-	-	-	-	100.00
	415,537	141,317	38,066	9,502	35,769	50,487	-	-	-	-	-	690,678
อุทัยธานี	62.67	15.00	4.29	1.23	8.20	8.61	-	-	-	-	-	100.00
	90,896	21,763	6,229	1,778	11,891	12,493	-	-	-	-	-	145,050

ตารางที่ 9 (ต่อ) ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปี ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน										รวม (ร้อยละ/ไร่)
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47			
เพชรบูรณ์	11.15	51.73	37.12	-	-	-	-	-	-	-	100.00
เลย	1,525	7,075	5,076	-	-	-	-	-	-	-	13,676
	-	36.25	63.75	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	-	493	867	-	-	-	-	-	-	-	1,360
หนองบัวลำภู	-	18.21	81.79	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	-	930	4,178	-	-	-	-	-	-	-	5,108
อุดรธานี	75.00	25.00	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	17,715	5,905	-	-	-	-	-	-	-	-	23,620
หนองคาย	46.60	50.16	3.00	-	-	-	-	-	0.24	-	100.00
	20,233	21,783	1,302	-	-	-	-	-	104	-	43,422
สกลนคร	23.76	76.24	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	2,704	8,678	-	-	-	-	-	-	-	-	11,382
นครพนม	17.31	67.66	15.03	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	2,485	9,715	2,159	-	-	-	-	-	-	-	14,359

ตารางที่ 9 (ต่อ) ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน											รวม (ร้อยละ/ไร่)	
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47					
มหาสารคาม	2.43	10.68	86.89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
ร้อยเอ็ด	2,968	13,085	106,425	-	-	-	-	-	-	-	-	-	122,478
กาฬสินธุ์	4.29	73.33	18.59	3.79	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
ขอนแก่น	2,376	40,618	10,298	2,098	-	-	-	-	-	-	-	-	55,390
ชัยภูมิ	5.32	10.41	84.27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
นครราชสีมา	11,717	22,932	185,593	-	-	-	-	-	-	-	-	-	220,242
สระบุรี	-	13.70	79.08	6.22	0.62	0.38	-	-	-	-	-	-	100.00
	-	16,347	94,378	7,430	745	449	-	-	-	-	-	-	119,349
	2.81	15.45	48.15	33.59	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	543	2,985	9,301	6,490	-	-	-	-	-	-	-	-	19,319
	-	-	28.29	46.33	25.38	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	-	-	21,239	34,783	19,055	-	-	-	-	-	-	-	75,077
	6.96	8.82	22.52	43.22	18.48	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	10,594	13,410	34,243	65,720	28,097	-	-	-	-	-	-	-	152,064

ตารางที่ 9 (ต่อ) ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปี ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน										รวม (ร้อยละ/ไร่)
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47			
ลพบุรี	18.18	5.72	15.74	5.04	38.06	17.26	-	-	-	-	100.00
สิงห์บุรี	49,082	15,456	42,517	13,603	102,788	46,610	-	-	-	-	270,056
ชัยนาท	17.16	10.64	14.19	27.99	20.59	9.43	-	-	-	-	100.00
	54,109	33,545	44,741	88,254	64,919	29,754	-	-	-	-	315,322
	16.76	12.44	20.79	16.54	18.00	15.47	-	-	-	-	100.00
	99,328	73,730	123,186	98,034	106,641	91,678	-	-	-	-	592,597
สุพรรณบุรี	13.49	10.51	53.77	9.82	8.02	4.39	-	-	-	-	100.00
	151,238	117,868	602,829	110,047	89,934	49,267	-	-	-	-	1,121,183
อ่างทอง	22.56	16.42	24.31	20.51	15.89	0.31	-	-	-	-	100.00
	69,688	50,729	75,094	63,336	49,065	954	-	-	-	-	308,866
อยุธยา	20.07	31.32	16.61	18.62	12.80	0.58	-	-	-	-	100.00
	111,400	173,806	92,168	103,372	71,017	3,223	-	-	-	-	554,986
นนทบุรี	36.64	13.12	17.04	0.84	0.45	31.91	-	-	-	-	100.00
	42,657	15,267	19,838	978	527	37,150	-	-	-	-	116,417

ตารางที่ 9 (ต่อ) ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปี ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน										รวม (ร้อยละ/ไร่)
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47	รวม		
กรุงเทพฯ	43.26	52.50	4.24	-	-	-	-	-	-	-	100.00
ปทุมธานี	30.231	36.687	2,966	-	-	-	-	-	-	-	69,884
นครนายก	79,451	68,626	33,289	6,722	1,671	72,211	-	-	-	-	261,970
ปราจีนบุรี	24.28	25.65	14.75	13.12	5.35	16.85	-	-	-	-	100.00
ฉะเชิงเทรา	18,221	19,246	11,067	9,845	4,011	12,642	-	-	-	-	75,032
สระแก้ว	79.94	1.16	2.90	0.27	2.80	12.93	-	-	-	-	100.00
ตราด	83,074	1,202	3,015	276	2,912	13,436	-	-	-	-	103,915
	50.33	16.80	13.03	4.53	3.55	11.76	-	-	-	-	100.00
	160,890	53,698	41,654	14,487	11,361	37,581	-	-	-	-	319,671
	-	-	100.00	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	-	-	4,331	-	-	-	-	-	-	-	4,331
	-	-	100.00	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	-	-	1,339	-	-	-	-	-	-	-	1,339

ตารางที่ 9 (ต่อ) ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน										รวม (ร้อยละ/ไร่)
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47	รวม		
ระยอง	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
ชลบุรี	9,475	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,475
สมุทรปราการ	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	3,039	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,039
สมุทรสาคร	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	31,620	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31,620
	34.71	0.32	30.04	5.82	-	29.11	-	-	-	-	100.00
	4,227	39	3,659	709	-	3,546	-	-	-	-	12,180
นครปฐม	44.80	27.50	7.34	6.39	8.29	5.68	-	-	-	-	100.00
	166,780	102,377	27,326	23,784	30,859	21,135	-	-	-	-	372,261
กาญจนบุรี	-	-	0.59	23.90	72.82	2.69	-	-	-	-	100.00
	-	-	877	35,634	108,542	4,011	-	-	-	-	149,064
ราชบุรี	2.30	1.08	3.79	39.86	51.49	1.48	-	-	-	-	100.00
	5,118	2,399	8,451	88,841	114,741	3,305	-	-	-	-	222,855

ตารางที่ 9 (ต่อ) ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ระยะเวลาและปริมาณพื้นที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณพื้นที่เพาะปลูกรายเดือน										รวม (ร้อยละ/ไร่)	
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47				
สมุทรสงคราม	-	-	-	100.00	-	-	-	-	-	-	-	100.00
เพชรบุรี	-	-	0.33	56.95	29.23	13.49	-	-	-	-	-	5,050
ประจวบคีรีขันธ์	-	-	758	129,333	66,382	30,640	-	-	-	-	-	227,113
ชุมพร	-	10.28	1.67	36.75	51.30	-	-	-	-	-	-	100.00
สุราษฎร์ธานี	5.87	94.13	-	-	83.49	-	-	-	-	-	-	100.00
นครศรีธรรมราช	617	9,896	-	-	2,806	-	-	-	-	-	-	3,361
พัทลุง	-	-	2,873	15,939	5,062	14,943	61,762	15,255	13.17	53.32	10,513	100.00
	-	-	-	-	22.60	26.19	39.11	18,053	5,586	46,162		100.00

ตารางที่ 9 (ต่อ) ช่วงเวลาการเพาะปลูก : ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือนของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณเนื้อที่เพาะปลูกรายเดือน										รวม (ร้อยละ/ไร่)
	พ.ย.46	ธ.ค.46	ม.ค.47	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47	รวม	รวม	
สงขลา	-	-	-	-	4.28	8.63	78.16	8.93	100.00		
สตูล	-	-	-	-	1,983	3,999	36,216	4,138	46,336		
ปัตตานี	-	-	-	-	-	166	196	13	375		
ยะลา	-	-	-	0.21	2.07	7.18	26.28	64.26	100		
นราธิวาส	-	-	-	18.33	13.54	52.19	13.75	2.19	100.00		
	-	-	-	92	68	262	69	11	502		

6.2 ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต

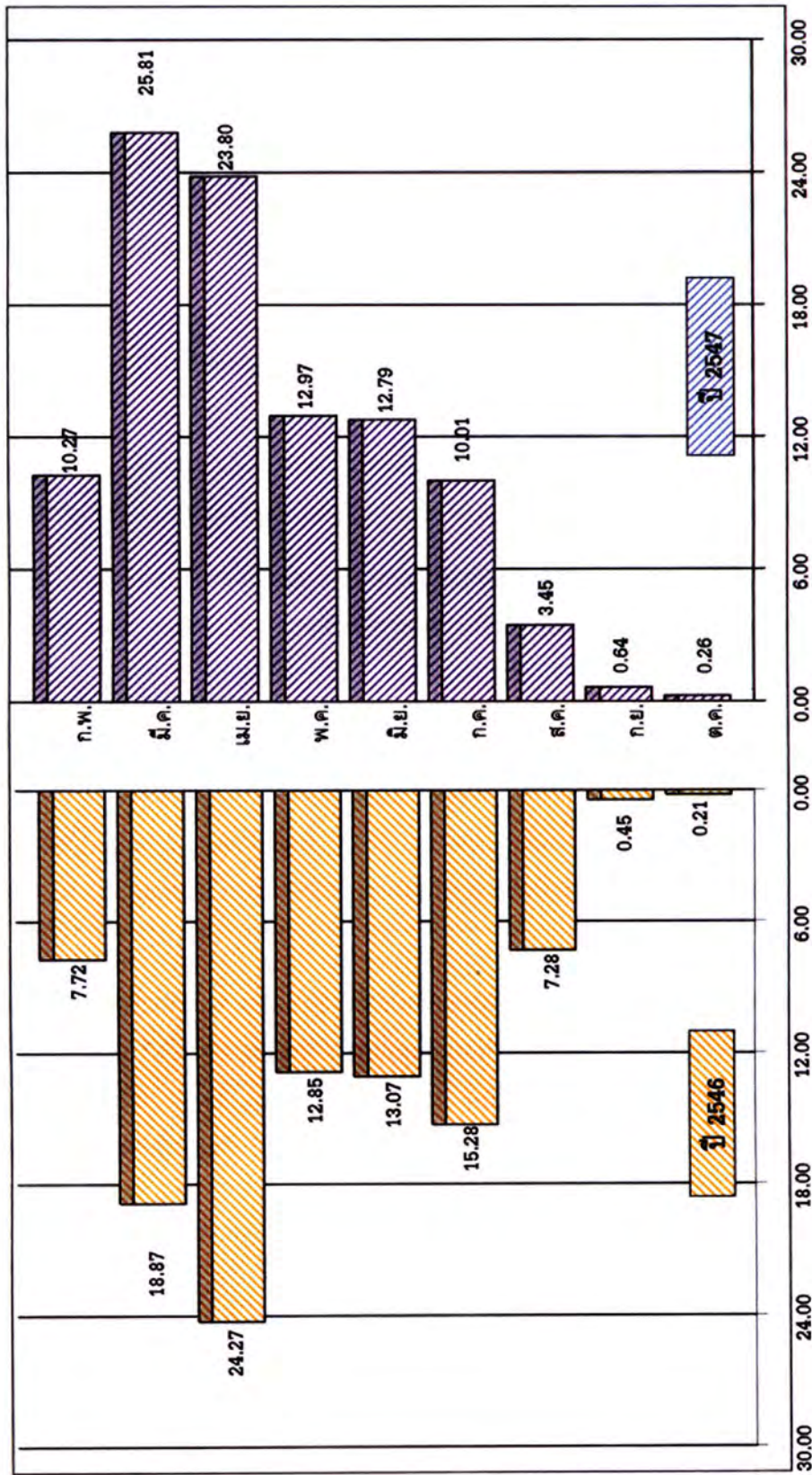
ผลการสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547 พบว่าเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง ตุลาคม 2547 โดยมีช่วงการเก็บเกี่ยวมากที่สุดระหว่างเดือนมีนาคม ถึง มิถุนายน 2547 คิดเป็นร้อยละ 75.37 ของการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งประเทศ โดยเฉพาะในเดือนมีนาคม 2547 เกษตรกรจะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตมากที่สุดถึงร้อยละ 25.81 ของทั้งประเทศ รองลงมาได้แก่ เดือนเมษายนและพฤษภาคม 2547 ที่คิดเป็นร้อยละ 23.80 และ 12.97 ของทั้งประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวนาปรังในแต่ละภาค ปรากฏว่า

ภาคเหนือ การเก็บเกี่ยวข้าวนาปรังอยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง กรกฎาคม 2547 และจะมีการเก็บเกี่ยวมากในช่วงเดือนมีนาคม ถึง เมษายน 2547 คิดเป็นร้อยละ 67.00 ของการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งภาค โดยจะมีการเก็บเกี่ยวมากที่สุดในเดือนมีนาคม 2547 ประมาณร้อยละ 42.35 และรองลงมาในเดือนเมษายนและกุมภาพันธ์ 2547 คิดเป็นร้อยละ 24.65 และ 16.64 ของการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งภาค ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวนาปรังในเดือนมีนาคม ถึง กรกฎาคม 2547 แต่จะเก็บเกี่ยวมากในช่วงเดือนเมษายน ถึง พฤษภาคม 2547 คิดเป็นร้อยละ 76.23 ของการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งภาค และจะเก็บเกี่ยวมากที่สุดในเดือนเมษายน คิดเป็นร้อยละ 39.96 รองลงมาคือเดือนพฤษภาคม คิดเป็นร้อยละ 36.27 ของการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งภาค

ภาคกลาง การเก็บเกี่ยวข้าวนาปรังจะอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึง กันยายน 2547 โดยเกษตรกรจะเก็บเกี่ยวผลผลิตมากที่สุดในเดือนเมษายน 2547 คิดเป็นร้อยละ 22.16 ของการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งภาค รองลงมาได้แก่ เดือนมีนาคมและมิถุนายน 2547 คิดเป็นร้อยละ 19.30 และ 16.54 ตามลำดับ

ภาคใต้ จะเป็นช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ล่าช้ากว่าภาคอื่น ๆ โดยจะอยู่ระหว่างเดือนมีนาคม ถึง ตุลาคม 2547 ซึ่งจะมีการเก็บเกี่ยวผลผลิตมากที่สุดในช่วงเดือนสิงหาคม ถึง ตุลาคม 2547 คิดเป็นร้อยละ 76.88 ของการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งภาค และในเดือนกันยายน 2547 จะมีการเก็บเกี่ยวมากที่สุด ประมาณร้อยละ 31.08 รองลงมาได้แก่ เดือนสิงหาคมและตุลาคม 2547 คิดเป็นร้อยละ 30.40 และ 15.40 ตามลำดับ

ภาพที่ 12 ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต : ปริมาณการเก็บเกี่ยวผลผลิตจาก การเก็บเกี่ยวรายเดือนของชาวนาปรัง ระดับประเทศ ปี 2546 กับ ปี 2547

ตารางที่ 10 ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต : ร้อยละและปริมาณผลผลิตรายเดือนของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณผลผลิตจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน											รวม (ร้อยละ/ตัน)
	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47	ก.ค.47	ส.ค.47	ก.ย.47	ต.ค.47			
รวมทั้งประเทศ	10.27	25.81	23.80	12.97	12.79	10.01	3.45	0.64	0.26	100.00	6,331,745	
เหนือ	16.64	42.35	24.65	4.48	6.22	5.66	-	-	-	100.00		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	339,039	862,855	502,196	91,179	126,726	115,222	-	-	-	2,037,217		
กลาง	-	10.22	39.96	36.27	12.31	1.24	-	-	-	100.00	404,548	
ใต้	8.22	19.30	22.16	15.33	16.54	13.35	4.91	0.19	-	100.00		
เฉลี่ยราย	-	-	4.07	15.79	80.14	-	-	-	-	100.00		
พะเยา	-	-	3,080	11,950	60,650	-	-	-	-	75,680		
	-	30.32	18.39	51.29	-	-	-	-	-	100.00		
	-	282	171	477	-	-	-	-	-	930		

ตารางที่ 10 (ต่อ) ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต : ร้อยละและปริมาณผลผลิตรายเดือนของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณผลผลิตจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน										รวม (ร้อยละ/ตัน)
	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47	ก.ค.47	ส.ค.47	ก.ย.47	ต.ค.47	รวม	
มหาสารคาม	-	5.61	68.71	22.20	3.48	-	-	-	-	-	100.00
ร้อยเอ็ด	-	4.037	49,438	15,973	2,504	-	-	-	-	-	71,952
กาฬสินธุ์	-	59.30	19.96	13.91	6.83	-	-	-	-	-	100.00
ขอนแก่น	-	16,357	5,506	3,837	1,884	-	-	-	-	-	27,584
ชัยภูมิ	-	0.79	44.72	54.49	-	-	-	-	-	-	100.00
นครราชสีมา	-	940	53,189	64,809	-	-	-	-	-	-	118,938
สระบุรี	-	6.63	15.85	72.06	5.46	-	-	-	-	-	100.00
	-	4,060	9,705	44,124	3,344	-	-	-	-	-	61,233
	-	11.21	14.23	60.45	14.11	-	-	-	-	-	100.00
	-	921	1,169	4,966	1,159	-	-	-	-	-	8,215
	-	-	-	5.74	92.28	1.98	-	-	-	-	100.00
	-	-	-	2,452	39,418	846	-	-	-	-	42,716
	0.42	6.26	9.51	22.48	45.76	15.57	-	-	-	-	100.00
	420	6,261	9,511	22,482	45,764	15,572	-	-	-	-	100,010

ตารางที่ 10 (ต่อ) ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต : ร้อยละและปริมาณผลผลิตรายเดือนของข้าวปราง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณผลผลิตจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน											รวม (ร้อยละ/ตัน)
	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47	ก.ค.47	ส.ค.47	ก.ย.47	ต.ค.47			
ลพบุรี	17.14	5.32	15.79	0.91	8.71	48.29	3.84	-	-	-	-	100.00
	31,453	9,762	28,975	1,670	15,983	88,614	7,047	-	-	-	-	183,504
สิงห์บุรี	10.20	10.28	15.24	15.90	22.91	21.67	3.80	-	-	-	-	100.00
	24,476	24,668	36,570	38,154	54,975	51,999	9,118	-	-	-	-	239,960
ชัยนาท	8.76	18.22	21.66	13.48	20.99	14.25	2.64	-	-	-	-	100.00
	39,246	81,627	97,039	60,392	94,038	63,841	11,827	-	-	-	-	448,010
สุพรรณบุรี	3.96	15.13	30.49	32.90	11.22	2.57	3.73	-	-	-	-	100.00
	32,896	125,685	253,281	273,301	93,205	21,349	30,985	-	-	-	-	830,702
อ่างทอง	13.52	20.56	25.57	8.31	25.14	6.90	-	-	-	-	-	100.00
	27,561	41,912	52,125	16,940	51,248	14,066	-	-	-	-	-	203,852
อยุธยา	7.63	10.88	48.04	4.19	23.28	5.98	-	-	-	-	-	100.00
	29,726	42,388	187,164	16,324	90,700	23,298	-	-	-	-	-	389,600
นนทบุรี	0.15	36.92	14.38	16.28	0.46	0.82	30.99	-	-	-	-	100.00
	131	32,365	12,606	14,271	404	719	27,166	-	-	-	-	87,662

ตารางที่ 10 (ต่อ) ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต : ร้อยละและปริมาณผลผลิตรายเดือนของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณผลผลิตจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน											รวม (ร้อยละ/ตัน)		
	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47	ก.ค.47	ส.ค.47	ก.ย.47	ต.ค.47	รวม				
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	-	100.00	-	-	-	-	-	-	-	100.00
เพชรบุรี	-	-	-	-	-	3,833	-	-	-	-	-	-	-	3,833
ประจวบคีรีขันธ์	-	-	0.32	28.75	49.95	10.15	10.83	-	-	-	-	-	-	100.00
ชุมพร	-	-	465	41,800	72,623	14,757	15,746	-	-	-	-	-	-	145,391
สุราษฎร์ธานี	-	-	7.47	2.11	34.09	56.33	-	-	-	-	-	-	-	100.00
นครศรีธรรมราช	-	-	1,331	376	6,077	10,040	-	-	-	-	-	-	-	17,824
พัทลุง	-	-	-	-	1.48	98.52	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	-	-	-	-	27	1,799	-	-	-	-	-	-	-	1,826
	-	5.04	86.32	8.64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
	-	273	4,674	468	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,415
	-	-	-	4.09	15.00	9.28	51.32	12.69	7.62	100.00	-	-	-	100.00
	-	-	-	2,051	7,523	4,654	25,737	6,364	3,822	50,151	-	-	-	50,151
	-	-	-	2.63	0.75	6.96	13.81	35.48	40.37	100.00	-	-	-	100.00
	-	-	-	549	157	1,452	2,880	7,400	8,420	20,858	-	-	-	20,858

ตารางที่ 10 (ต่อ) ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต : ร้อยละและปริมาณผลผลิตรายเดือนของข้าวนาปรัง ปี 2547

ภาค/จังหวัด	ร้อยละและปริมาณผลผลิตจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน											รวม (ร้อยละ/ตัน)
	ก.พ.47	มี.ค.47	เม.ย.47	พ.ค.47	มิ.ย.47	ก.ค.47	ส.ค.47	ก.ย.47	ต.ค.47			
สงขลา	-	-	-	0.79	-	0.49	10.05	69.57	19.10	100.00		
สตูล	-	-	-	177	-	110	2,249	15,569	4,275	22,380		
ปัตตานี	-	-	-	-	-	44.26	52.46	3.28	-	100.00		
ยะลา	-	-	-	-	-	54	64	4	-	122		
นราธิวาส	-	-	-	0.23	2.05	7.18	26.29	64.25	-	100.00		
	-	-	-	14	128	447	1,636	3,999	-	6,224		
	-	-	-	-	15.30	66.33	18.37	-	-	100.00		
	-	-	-	-	15	65	18	-	-	98		
	-	-	-	18.50	13.50	52.00	16.00	-	-	100.00		
	-	-	-	37	27	104	32	-	-	200		

6.3 ช่วงเวลาการขายผลผลิตของข้าวนาปรัง

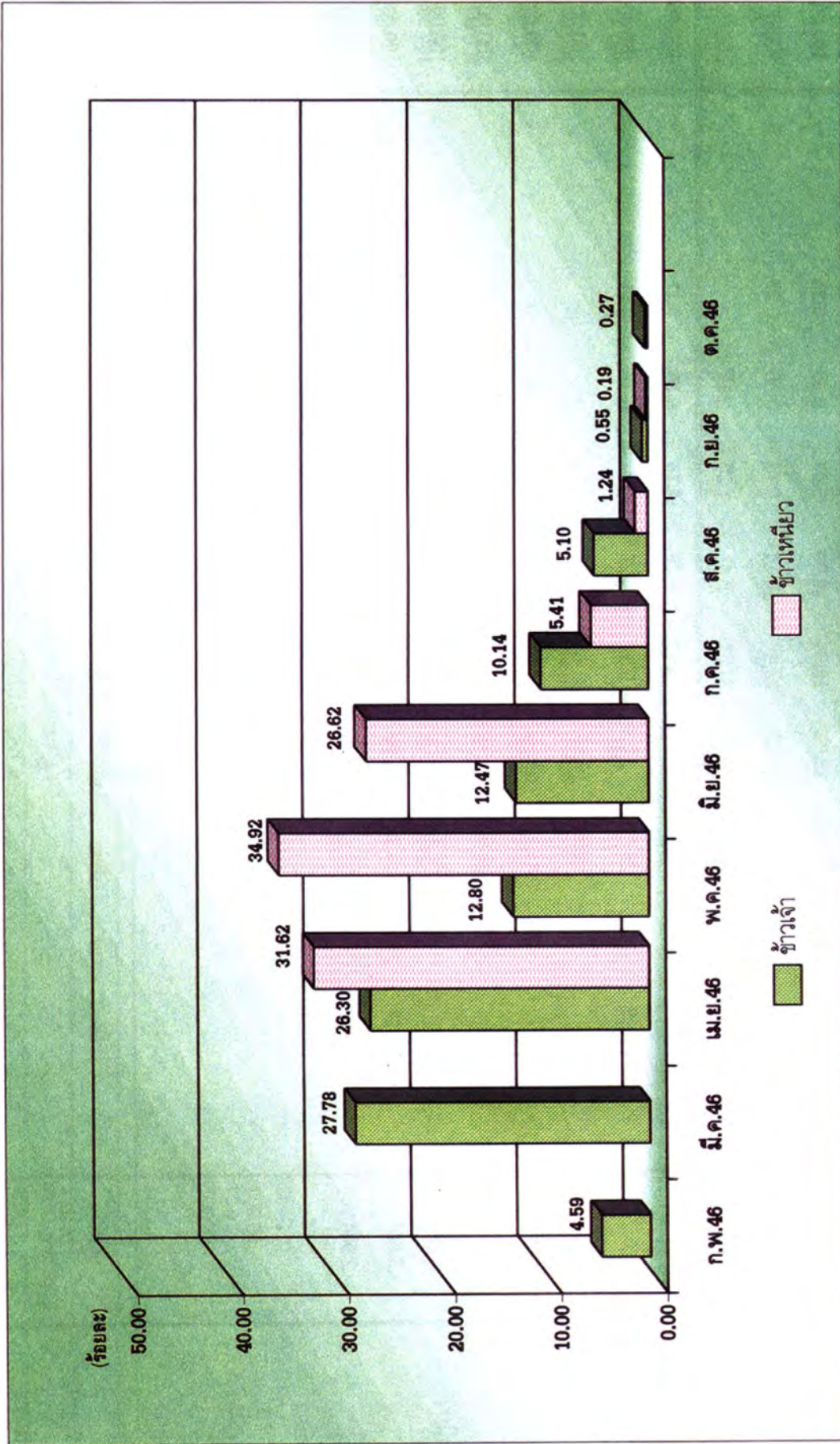
จากการสำรวจเกี่ยวกับการขายผลผลิตของข้าวนาปรังในปี 2546 ปรากฏว่า เกษตรกรมักขายผลผลิตทันทีหลังการเก็บเกี่ยว คือตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึง พฤศจิกายน 2546 โดยเกษตรกรจะทำการขายผลผลิตมากในช่วงเดือนมีนาคม ถึง สิงหาคม 2546 ประมาณร้อยละ 94.66 ของผลผลิตทั้งหมด และเมื่อพิจารณาการขายผลผลิตข้าวนาปรังในแต่ละเดือนจะพบว่า เกษตรกรขายข้าวมากที่สุดในช่วงเดือนมีนาคม และเมษายน ถึงร้อยละ 53.82 ของปริมาณการขายผลผลิตทั้งหมดในรอบปี โดยจะมีการขายในเดือนมีนาคมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.46 ของปริมาณการขายทั้งหมด รองลงมาได้แก่ เดือนเมษายนและพฤษภาคม ประมาณร้อยละ 26.36 และ 13.05 ตามลำดับ

ภาคเหนือ เกษตรกรจะขายผลผลิตในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง ตุลาคม 2546 แต่ช่วงการขายผลผลิตมากที่สุดจะอยู่ในเดือนมีนาคมและเมษายน ถึงร้อยละ 77.32 ของผลผลิตที่ขายทั้งภาค และผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากที่สุดในเดือนมีนาคม คิดเป็นร้อยละ 51.79 ของผลผลิตที่ขายทั้งหมดในภาค

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกษตรกรจะการขายผลผลิตมากในช่วงเดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2546 ถึงร้อยละ 97.96 และผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากที่สุดในเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 46.15 ของผลผลิตที่ขายทั้งหมดในภาค

ภาคกลาง เป็นภาคที่มีปริมาณผลผลิตมากที่สุดและผลผลิตจะออกสู่ตลาดอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึง กันยายน 2546 และจะมีการขายมากในช่วงเดือนมีนาคม และเมษายน ถึงร้อยละ 43.91 โดยจะมีผลผลิตออกสู่ตลาดมากที่สุดในเดือนเมษายน คิดเป็นร้อยละ 26.32 ของผลผลิตที่ขายทั้งหมดในภาค

ภาคใต้ จะมีช่วงการขายผลผลิตข้าวนาปรังอยู่ในระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง พฤศจิกายน 2546 โดยจะมีการขายมากที่สุดในเดือนสิงหาคม คิดเป็นร้อยละ 34.94 รองลงมาได้แก่ เดือนกันยายน คิดเป็นร้อยละ 24.90 ของผลผลิตที่ขายทั้งหมดในภาค

ภาพที่ 13 ช่วงเวลาการขายผลผลิต : ระยะเวลาการขายผลผลิตรายเดือน จำแนกตามชนิดของข้าวมาปรุง ระดับประเทศ ปี 2546

ตารางที่ 11 ช่วงเวลาการขายผลผลิต : ร้อยละการขายผลผลิตรายเดือนของข้าวนาปี ปี 2546

ภาค/จังหวัด	ปริมาณการขาย (ตัน)	ร้อยละการขายผลผลิตรายเดือน										รวม	
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.		พ.ย.
รวมทั้งประเทศ	4,691,076	-	4.53	27.46	26.36	13.05	12.64	10.09	5.06	0.55	0.26	-	100.00
ข้าวจ้าว	4,638,347	-	4.59	27.78	26.30	12.80	12.47	10.14	5.10	0.55	0.27	-	100.00
ข้าวเหนียว	52,729	-	-	-	31.62	34.92	26.62	5.41	1.24	0.19	-	-	100.00
เหนือ	1,479,369	-	2.10	51.79	25.53	4.37	6.19	5.39	4.16	0.36	0.11	-	100.00
ข้าวจ้าว	1,462,373	-	2.13	52.39	25.82	4.21	5.50	5.27	4.20	0.37	0.11	-	100.00
ข้าวเหนียว	16,996	-	-	-	0.72	18.55	65.43	14.97	0.33	-	-	-	100.00
ตะวันออกเฉียงเหนือ	191,034	-	-	0.34	41.17	46.15	10.64	0.53	1.12	0.05	-	-	100.00
ข้าวจ้าว	155,301	-	-	0.41	39.99	46.95	11.21	0.45	0.99	-	-	-	100.00
ข้าวเหนียว	35,733	-	-	-	46.32	42.71	8.14	0.88	1.67	0.28	-	-	100.00
กลาง	2,964,766	-	6.12	17.59	26.32	15.49	16.21	12.85	5.20	0.22	-	-	100.00
ข้าวจ้าว	2,964,766	-	6.12	17.59	26.32	15.49	16.21	12.85	5.20	0.22	-	-	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ใต้	55,907	-	-	-	-	-	-	21.18	34.94	24.90	18.94	0.04	100.00
ข้าวจ้าว	55,907	-	-	-	-	-	-	21.18	34.94	24.90	18.94	0.04	100.00
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เรียงราย	31,264	-	-	-	-	6.79	82.69	10.34	0.18	-	-	-	100.00
ข้าวจ้าว	24,931	-	-	-	-	7.45	89.19	3.36	-	-	-	-	100.00
ข้าวเหนียว	6,333	-	-	-	-	4.19	57.10	37.83	0.88	-	-	-	100.00

ภาคผนวก

การสำรวจข้าวนาปรัง ปี 2547 จะแสดงให้เห็นถึงสถานะภาพการผลิตในปีที่บ่งชี้ถึงปริมาณการผลิตข้าวนาปรังว่าจะมีมากน้อยเพียงใด และมีการเปลี่ยนแปลงไปจากปีที่แล้วอย่างไร ในด้านที่เกี่ยวกับเนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ รวมทั้งการขายผลผลิตที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวได้ในแต่ละเดือนยังจะมีรายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจำนวนเกษตรกรผู้ปลูก วิธีการปลูก พันธุ์ที่ปลูก การชลประทาน การใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี และปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ ฯลฯ

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการเกษตรเกี่ยวกับเนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรัง ปี 2547
- 1.2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับช่วงฤดูกาลเพาะปลูก และฤดูกาลเก็บเกี่ยวข้าวนาปรังของเกษตรกรในแต่ละเดือน
- 1.3 เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการเพาะปลูกและการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เช่น พันธุ์ที่ปลูก วิธีการปลูก การชลประทาน ปริมาณพันธุ์ที่ใช้ และปริมาณการใช้ปุ๋ย เป็นต้น

2. ระเบียบวิธีสำรวจ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดำเนินการสำรวจทุกจังหวัดที่ปลูกพืชในคาบเวลาเดียวกัน 5 ชนิด ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มันสำปะหลังโรงงาน ถั่วเหลือง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นการสำรวจเพื่อจัดเก็บข้อมูลแบบอนเนกประสงค์ โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขตเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลในภาคสนาม จากนั้นส่งข้อมูลมายังศูนย์สารสนเทศการเกษตรเพื่อประมวลผลวิเคราะห์และรายงานผล ตลอดจนจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่เป็นรายชนิดพืช โดยกำหนดระเบียบวิธีสำรวจ ดังนี้

2.1 แผนแบบการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Design) โดยการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวกสองขั้นตอนและสุ่มแบบมีระบบ (Stratified Two-stage Systematic Sampling) กล่าวคือ ใช้หมู่บ้านที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง ข้าวนาปี มันสำปะหลังโรงงาน ถั่วเหลือง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตั้งแต่ 1 ชนิดขึ้นไป เป็นหน่วยสุ่มขั้นที่ 1 และครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกพืชดังกล่าวเป็นหน่วยสุ่มขั้นที่ 2 โดยกำหนดใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายไม่มีการทดแทน (Simple Random Sampling without Replacement) เพื่อทำการแจงนับข้อมูลการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ปี 2547 ต่อไป

2.2 การจัดแบ่งเป็นพวก (Stratification) ในแต่ละจังหวัดจัดแบ่งหมู่บ้านออกเป็นพวก (Strata) ตามสภาพของการเพาะปลูก เช่น หมู่บ้านที่มีการเพาะปลูกข้าวนาปรังเพียงชนิดเดียวถูกจัดให้อยู่ในพวกหนึ่ง หมู่บ้านที่มีการเพาะปลูกข้าวนาปรังและพืชชนิดอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะถูกจัดให้อยู่ในอีกพวกหนึ่ง เป็นต้น จากนั้นแบ่งย่อยอีกครั้งหนึ่งโดยใช้ขนาดเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังและพืชอื่น ๆ ในหมู่บ้านเป็นเกณฑ์ โดยแต่ละจังหวัดจะมีเกณฑ์การแบ่งพวกแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะการเพาะปลูกและขนาดเนื้อที่เพาะปลูกของหมู่บ้านต่าง ๆ ในจังหวัดนั้น ๆ

2.3 จำนวนตัวอย่าง รวมทั้งประเทศใช้จำนวนตัวอย่างประมาณ 3,599 หมู่บ้านตัวอย่าง เพื่อสำรวจพืชทั้ง 5 ชนิดที่กำหนด ทั้งนี้กำหนดใช้แผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวก 2 ขั้นตอน และสุ่มแบบมีระบบ (Stratified Two-stage Systematic Sampling) โดยขั้นตอนแรกจะสุ่มหมู่บ้านตัวอย่างจำนวน 3,599 หมู่บ้าน จากหมู่บ้านที่ปลูกข้าวนาปรัง ข้าวนาปี มันสำปะหลังโรงงาน ถั่วเหลือง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รุ่น 2 ตั้งแต่ 1 ชนิดขึ้นไป ขั้นตอนที่ 2 สุ่มครัวเรือนตัวอย่างผู้ปลูกพืชดังกล่าว จำนวนร้อยละ 20 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ที่นับจดได้รวมกับครัวเรือนที่ปลูกแต่นับจดไม่ได้) แต่ทั้งนี้ได้กำหนดจำนวนครัวเรือนตัวอย่างสูงสุดไม่เกิน 30 ราย และต่ำสุดไม่น้อยกว่า 15 ราย ยกเว้นถ้านับจดได้ไม่เกิน 15 ราย ให้สอบถามทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มครัวเรือนตัวอย่าง

2.4 การประมาณค่าลักษณะที่ศึกษา กำหนดใช้ตัวประมาณค่า (Estimator) ดังนี้

2.4.1 ตัวประมาณค่ายอดรวม (Total)

$$\hat{Y} = \sum_{h=1}^L \frac{N_h}{n_h} \sum_{i=1}^{n_i} \frac{M_{hi}}{m_{hi}} \sum_{j=1}^{m_{hi}} y_{hij}$$

โดยที่ \hat{Y} = ค่าประมาณยอดรวม (Total) ของลักษณะที่ศึกษาในกรณีนี้ คือ เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิตของข้าวนาปรัง

y_{hij} = ค่าลักษณะที่ศึกษาของครัวเรือนที่ j หมู่บ้านตัวอย่างที่ i ของพวกที่ h

M_{hi} = จำนวนครัวเรือนที่ปลูกข้าวนาปรัง ที่นับจดได้ของหมู่บ้านตัวอย่างที่ i ของพวกที่ h

m_{hi} = จำนวนครัวเรือนที่ปลูกข้าวนาปรัง ซึ่งถูกคัดเลือกเป็นตัวอย่างของหมู่บ้านตัวอย่างที่ i ของพวกที่ h

N_h = จำนวนหมู่บ้านทั้งหมดที่ปลูกข้าวนาปรัง ของพวกที่ h

n_h = จำนวนหมู่บ้านตัวอย่างที่ทำการสำรวจของพวกที่ h

h = 1,2,3.....L

i = 1,2,3..... n_h

j = 1,2,3..... m_{hi}

2.4.2 ตัวประมาณค่าความแปรปรวน (Variance)

$$V(\hat{Y}) = \sum_{h=1}^L N_h^2 \left(\frac{N_h - n_h}{N_h} \right) \frac{S_b^2}{n_h} + \sum_{h=1}^L \frac{N_h}{n_h} \sum_{l=1}^{n_h} M_{hl}^2 \left(\frac{M_{hl} - m_{hl}}{M_{hl}} \right) \frac{S_{wl}^2}{m_{hl}}$$

โดยที่

$$S_b^2 = \frac{1}{n_h - 1} \sum_{i=1}^{n_h} (\hat{y}_{hi} - \hat{\bar{y}}_h)^2$$

$$S_{wl}^2 = \frac{1}{m_{hl} - 1} \sum_{j=1}^{m_{hl}} (y_{hjl} - \hat{\bar{y}}_{hl})^2$$

$$\hat{\bar{y}}_h = \frac{1}{n_h} \sum_{i=1}^{n_h} \hat{y}_{hi}$$

$$\hat{\bar{y}}_{hl} = \frac{1}{m_{hl}} \sum_{j=1}^{m_{hl}} y_{hjl}$$

3. ขอบเขตของการสำรวจ

ดำเนินการสำรวจทุกจังหวัดที่มีการปลูกข้าวนาปรังทั่วประเทศรวม 70 จังหวัด และจะนำเสนอผลการสำรวจข้าวนาปรังในระดับจังหวัด ภาค และประเทศ โดยจำแนกข้อมูลจากการสำรวจเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิต และส่วนที่เป็นข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เช่น จำนวนครัวเรือนผู้ปลูกข้าวนาปรัง ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ ปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด ฯลฯ สำหรับการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลในระดับจังหวัดจะทำการสอบถามเกษตรกรตัวอย่างผู้ปลูกข้าวนาปรังในอาณาเขตหมู่บ้านตัวอย่างที่มีเนื้อที่เพาะปลูกตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป

4. ช่วงระยะเวลาการสำรวจ

สำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง 31 ธันวาคม 2546

5. คำนิยาม

5.1 ข้าวนาปรัง หมายถึง ข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียวที่ปลูกนอกฤดูการ ซึ่งตามปกติเกษตรกรจะปลูกหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวนาปีเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว และมีการใช้น้ำชลประทานเป็นหลักในการเพาะปลูก ดังนั้นพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังส่วนใหญ่จึงอยู่ในเขตชลประทาน แต่จะมีการปลูกนอกเขตชลประทานบ้างในบางท้องที่ที่เกษตรกรสามารถจัดหาได้จากแหล่งอื่น ๆ เช่น การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลหรือสูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นต้น

5.2 ข้าวนาปรัง ปี 2547 หมายถึง ข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียวที่ปลูกระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2546 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2547 เท่านั้น ยกเว้นภาคใต้ฝั่งตะวันออกตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา พัทลุง ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ให้หมายถึง ข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียวที่ปลูกระหว่างวันที่ 1 มีนาคม ถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2547 เท่านั้น โดยไม่คำนึงว่าเกษตรกรจะเก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อใดก็ตาม

5.3 เนื้อที่เพาะปลูก หมายถึง ขนาดของเนื้อที่ดินที่ทำการปลูกข้าวนาปรัง คิดเป็น เนื้อที่ ไร่ - งาน - ตารางวา โดยให้หักเนื้อที่ที่ปลูกไม่ได้ในเนื้อที่ดินนั้น ๆ ออกไป ซึ่งต้องเป็นบริเวณใดบริเวณหนึ่งที่มีขนาด ตั้งแต่ 25 ตารางวาขึ้นไป หรือหลาย ๆ บริเวณรวมกันตั้งแต่ 50 ตารางวาขึ้นไป เช่น คันทนา จอมปลวก ดันไม้ สระน้ำ บ่อปลา เฝิงพัก คอกสัตว์ ฯลฯ ซึ่งเมื่อหักออกแล้ว ที่เหลือให้ถือว่าเป็นเนื้อที่เพาะปลูกทั้งหมด

ในกรณีที่เกษตรกรได้ทำการปลูกข้าวนาปรังแล้วต่อมาได้เกิดความเสียหายถึงแม้ว่าจะทำการปลูกซ่อมหรือไม่ปลูกซ่อมก็ตาม เนื้อที่เพาะปลูกจะหมายถึงเนื้อที่เพาะปลูกครั้งแรก แต่ถ้าในกรณีที่มีการปลูกซ่อมและได้มีการปลูกเกินจากเนื้อที่เดิม (เนื้อที่เพาะปลูกครั้งแรก) เนื้อที่เพาะปลูกจะหมายถึงเนื้อที่เพาะปลูกครั้งแรกรวมกับเนื้อที่ส่วนที่ปลูกเกินมา

5.4 เนื้อที่เก็บเกี่ยว หมายถึง เนื้อที่เก็บเกี่ยวจากเนื้อที่เพาะปลูกของข้าวนาปรัง ที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในแต่ละแปลง คิดเป็น เนื้อที่ ไร่ - งาน - ตารางวา โดยให้หักเนื้อที่เสียหายสิ้นเชิงในแปลงที่ดินนั้น ๆ ออกไป ซึ่งต้องเป็นบริเวณใดบริเวณหนึ่งที่มีขนาด ตั้งแต่ 25 ตารางวาขึ้นไป หรือหลาย ๆ บริเวณ (เป็นหย่อมๆ) รวมกันตั้งแต่ 50 ตารางวาขึ้นไปเหลือเท่าใด?ให้ถือว่าเป็นเนื้อที่เก็บเกี่ยว

ดังนั้น ในกรณีที่มีเนื้อที่เสียหายเป็นหย่อม ๆ กระจายไปทั่วแปลงรวมกันน้อยกว่า 50 ตารางวา เนื้อที่เก็บเกี่ยวจะหมายถึงเนื้อที่เพาะปลูกทั้งหมด แต่ในกรณีที่มีเนื้อที่ซึ่งไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต โดยปล่อยทิ้งไว้ในแปลงนา เนื้อที่ดังกล่าวนี้จะถูกหักออก

5.5 เนื้อที่เสียหายสิ้นเชิง หมายถึง บริเวณส่วนที่เสียหายมากจนไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ หรือถ้าเก็บเกี่ยวได้ก็ไม่คุ้มกับการลงทุน หรือคาดว่าจะได้ผลผลิตไม่เกิน 10 % ของผลผลิตที่เคยได้รับในปีปกติ โดยที่ให้รวมถึงเนื้อที่ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งที่มีขนาดตั้งแต่ 25 ตารางวาขึ้นไป หรือหลาย ๆ บริเวณ (เป็นหย่อมๆ) รวมกันตั้งแต่ 50 ตารางวาขึ้นไป

5.6 ผลผลิต หมายถึง ผลผลิตข้าวเปลือกนาปรังที่เกษตรกรทำการเก็บเกี่ยว โดยที่ผลผลิตดังกล่าวจะรวมถึงผลผลิตทั้งหมดที่เก็บได้จากแปลงที่ดินนั้น ๆ ซึ่งได้แก่ ผลผลิตที่เก็บไว้บริโภค ทำพันธุ์ จำหน่าย และผลผลิตที่นำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่น ๆ ด้วย แต่จะไม่รวมถึงผลผลิตที่ทิ้งไว้คาไร่ หรือคาต้น

5.7 รูปของผลผลิต หมายถึง รูปลักษณะของผลผลิตข้าวนาปรังที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวซึ่งอยู่ในลักษณะข้าวเปลือกที่นวดแล้วและมีหน่วยของผลผลิตเป็นกิโลกรัม

5.8 ในเขตชลประทาน หมายถึง อาณาบริเวณหรือท้องที่ที่ได้มีการพัฒนาหรือจัดให้มีการใช้ที่ดินเพื่อการเพาะปลูกโดยใช้ระบบการชลประทานเข้าช่วย เช่น เขื่อน ทำนบ ฝายกั้นน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ เพื่อกักเก็บ

น้ำให้เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูกมีการวางระบบการปล่อยน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตร เช่น การสร้างคู คลอง
ส่งน้ำ ท่อน้ำ หรือลำเหมืองธรรมชาติ เป็นตัวนำน้ำเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูก ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

5.8.1 เขตชลประทานของรัฐ หมายถึง ระบบชลประทานต่าง ๆ ที่ทางรัฐได้สร้างขึ้น
เพื่อการเกษตรกรรม เช่น โครงการชลประทานเขื่อนลำโดมน้อย ลำปาว เจ้าพระยาใหญ่ ตลอดจนการพลังงาน
แห่งชาติ หรือเหมืองฝายน้ำล้นต่าง ๆ ทั้งนี้ยังแบ่งย่อยไปอีกเป็น

(1) **เขตชลประทานหลัก** หมายถึง ระบบการชลประทานที่ดำเนินการหรือรับผิดชอบ
โดยกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) **เขตชลประทานเสริม** หมายถึง ระบบการชลประทานที่จัดสร้างขึ้นโดยหน่วย
งานของรัฐที่นอกเหนือไปจากกรมชลประทานซึ่งเป็นการช่วยเสริมให้เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือจากรัฐใน
ด้านการชลประทานเพิ่มเติมได้แก่ การพลังงานแห่งชาติ กรป.กลาง หรือกรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

5.8.2 เขตชลประทานราษฎร์ หมายถึง ระบบการชลประทานต่าง ๆ ที่กลุ่มบุคคลซึ่งไม่ใช่
รัฐรวมกันจัดสร้างขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันส่วนใหญ่จะเป็นเหมืองฝายน้ำล้นขนาดใหญ่

5.9 นอกเขตชลประทาน หมายถึง พื้นที่ดินที่ใช้น้ำธรรมชาติ เช่น น้ำฝน เพื่อเป็นปัจจัยในการ
เพาะปลูกพืช

5.10 วิธีการปลูก หมายถึง ลักษณะวิธีหรือกรรมวิธีการปลูกข้าวนาปรังลงไปบนพื้นที่ดินนั้น ๆ
แบ่งเป็น

(1) **นาดำ** หมายถึง การปลูกข้าวโดยการนำต้นกล้าที่เพาะไว้ (ตกกล้า) มาปักดำลงใน
แปลงนาที่เตรียมดินไว้แล้วอย่างเป็นแถวเป็นแนว

(2) **นาหว่านสำรว** หมายถึง การปลูกข้าวโดยหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวแห้งลงไปแปลงนา
ที่เตรียมดินไว้แล้วให้กระจายกันไปทั่วแปลงจากนั้นจึงคราดกลบหรือไถกลบอีกครั้งหนึ่ง

(3) **นาหว่านน้ำตม** หมายถึง กรรมวิธีการปลูกข้าวแบบใหม่ซึ่งได้รับการส่งเสริมให้มีการ
ปลูกกันอย่างแพร่หลาย ลักษณะวิธีการปลูกข้าวโดยการหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวที่งอกแล้วลงไปแปลงนาข้าว
ที่มีการเตรียมดินและมีการปรับระดับแปลงนาให้ราบเรียบและสามารถควบคุมน้ำในแปลงนาที่ปลูกได้อย่างดี

5.11 พันธุ์ที่ปลูก หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวนาปรังที่ได้เพาะปลูกลงในแต่ละแปลงที่ดินโดยหลักใหญ่
แล้วจัดพันธุ์ข้าวออกเป็น 2 พันธุ์ คือ

(1) **พันธุ์พื้นเมือง** หมายถึง พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรได้เพาะปลูกกันโดยทั่ว ๆ ไป ปกติจะเป็น
พันธุ์ที่ทางราชการไม่รับรองหรือไม่ส่งเสริมซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น

(2) **พันธุ์ราชการ** หมายถึง ข้าวพันธุ์ดีที่ทางราชการรับรองหรือส่งเสริมให้เกษตรกร เพาะปลูกได้แก่ พันธุ์ กข. และพันธุ์อื่นๆ ที่เป็นที่ยอมรับของเกษตรกร เช่น กข.7, กข.10, กข.21, กข.23 สุพรรณบุรี 60, พันธุ์ราชการไม่ไวแสงอื่น ๆ เป็นต้น

5.12 ครั้วเรือนผู้ปลูกข้าว หมายถึง ครั้วเรือนเกษตรกรที่เพาะปลูกข้าวภายในอาณาเขตหมู่บ้าน ตัวอย่างและต้องมีเนื้อที่เพาะปลูกข้าวตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป โดยไม่คำนึงว่าผู้ถือครองนั้นจะ ตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม

5.13 เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ หมายถึง จำนวนเมล็ดพันธุ์ทั้งหมดที่ใช้ในการตกกล้าสำหรับนาดำหรือหว่าน สำหรับนาหว่านสำรวยหรือนาหว่านน้ำตมในแต่ละแปลงที่ดินนั้น ๆ โดยให้รวมจำนวนเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการ ปลูกซ่อมของแต่ละแปลงด้วย

5.14 ปริมาณปุ๋ยที่ใช้ หมายถึง ปริมาณปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรได้ใส่ลงไปในการแปลงเพาะปลูกข้าวตลอด ฤดูกาลผลิตหน่วยเป็นกิโลกรัม

